

ТАЛАЛАЇВСЬКА СЕЛИЩНА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

Проект

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Додаток
до Стратегії розвитку
Талалаївської селищної територіальної громади на 2025 – 2027 роки

ТАЛАЛАЇВКА – 2025

Профіль Талалаївської селищної територіальної громади розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з розробки Стратегії розвитку Талалаївської громади та експертів ГО «Сіверський інститут регіональних досліджень» в рамках проєкту «Стратегічне планування в Сумській, Харківській та Чернігівській областях». Реалізація проєкту стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА».

Зміст цього документу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

Зміст.

1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ	8
2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ	10
Розташування та адміністративно-територіальний поділ громади	10
Адміністративний центр громади.	14
Характеристика Чернігівської області та Прилуцького району	14
Чернігівська область	14
Прилуцький район.	17
Порівняльна характеристика Талалаївської селищної територіальної громади та подібних громад	17
3. ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ	19
Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови	19
Ландшафтні особливості рельєфу.	19
Характеристика ґрунтів.	19
Структура земельного фонду.	20
Лісові масиви.	22
Природно-заповідний фонд.	22
Водні ресурси.	22
Корисні копалини.	24
Кліматичні умови.	24
Екологічна ситуація	24
Поточний стан атмосферного повітря.	24
Поверхневі води.	25
Стан водних ресурсів.	25
Водопостачання та водовідведення.	25
Стан ґрунтів.	26
Поводження з відходами.	26
Основні екологічні проблеми.	27
4. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ	29
Населення Талалаївської селищної територіальної громади.	29
Зайнятість та доходи населення	33
5. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ.	34
Соціальна інфраструктура.	34
Освіта.	34
Загальна середня освіта.	34
Дошкільна освіта.	38
Позашкільна освіта.	39
Охорона здоров'я.	39
Адміністративні послуги.	44
Соціальний захист населення.	44
Культура.	46
Фізична культура та спорт.	48
Житлово-комунальна, транспортна інфраструктура	49
Житловий фонд.	49
Комунальна інфраструктура та інженерні мережі.	49
Енергоспоживання та енергозбереження.	50
Послуги з поводження з побутовими відходами.	51
Транспортна інфраструктура та зв'язок.	51
Транспортне сполучення між населеними пунктами громади та районним/обласним центром.	52
Поштовий зв'язок.	53
Мобільний зв'язок та інтернет.	54
Інфраструктура торгівлі та сфери послуг	55
Туристична інфраструктура.	57
6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ.	59
7. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ РЕГІОНАЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ.	61

8. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК.	64
Структура економіки за видами економічної діяльності.	64
Сільське господарство.	65
Підприємницьке середовище.	66
Інвестиційний потенціал громади.	68
9. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	70
Доходи	70
Податкові надходження.	70
Офіційні трансферти.	72
Фінансова спроможність громади у порівнянні з іншими громадами	74
10. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ.	75
Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету.	75
Проектна діяльність.	76
11. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ.	79
12. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН.	80
Опитування мешканців громади.	80
Опитування представників бізнесу громади.	82
Додатки.	83

Перелік таблиць.

Таблиця 1.1. Пам'ятки природи та археології на території Талалаївської селищної територіальної громади.	8
Таблиця 2.1 Характеристики Талалаївської селищної територіальної громади.	12
Таблиця 2.2. Талалаївська ТГ: адміністративно-територіальний поділ.	13
Таблиця 2.3. Характеристика районів Чернігівської області.	16
Таблиця 2.4. Порівняльна характеристика Талалаївської ТГ та подібних громад.	17
Таблиця 3.1. Структура земельного фонду Талалаївської громади в розрізі категорій земель станом на 01.01.2025 року.	21
Таблиця 3.2. Перелік об'єктів природно-заповідного фонту Талалаївської ТГ.	22
Таблиця 3.3. Порівняння викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тис. т. станом на 2020 рік.	24
Таблиця 3.4. Обсяги викидів в розрізі забруднюючих речовин по району та області в 2000 та 2020 роках (т.)	25
Таблиця 3.5. Водопостачання та водовідведення в ТГ.	26
Таблиця 4.1. Населення Талалаївської ТГ в розрізі населених пунктів, на 1 січня відповідного року за даними Реєстру територіальної громади Талалаївської селищної ради, розпорядником якого є Державна міграційна служба України.	29
Таблиця 4.2. Динаміка природного та міграційного приросту населення у громаді (на 1 січня відповідного року)	31
Таблиця 5.1. Освітня мережа Талалаївської селищної територіальної громади.	34
Таблиця 5.2. Характеристика мережі закладів загальної середньої освіти Талалаївської селищної ТГ, 2023-2024 н.р.	34
Таблиця 5.3. Середня вартість навчання одного учня в ЗЗСО Талалаївської громади, 2023 р.	35
Таблиця 5.4. Розподіл ЗЗСО Талалаївської ТГ за рівнем розрахункової та фактичної наповнюваності класів, 2023-2024 навчальний рік.	36
Таблиця 5.5. Обсяги освітньої субвенції для Талалаївської ТГ на 2023-2024 роки.	36
Таблиця 5.6. Мережа закладів дошкільної освіти Талалаївської ТГ, початок 2024-2025 навчального року.	38
Таблиця 5.7. Характеристика системи охорони здоров'я Талалаївської ТГ, 2024р.	40
Таблиця 5.8. Інформація щодо забезпечення прав дитини у Талалаївській громаді, 2024 р.	45
Таблиця 5.9. Вразливі групи населення у Талалаївській ТГ, станом на 01.01.2025 р.	45
Таблиця 5.10. Характеристика клубних закладів культури Талалаївської селищної ради.	47
Таблиця 5.11. Структурні підрозділи КЗ «Талалаївська публічна бібліотека» Талалаївської селищної ради.	48
Таблиця 5.12. Музейні заклади Талалаївської селищної ради.	48
Таблиця 5.13. Заклади позашкільної мистецької освіти.	48
Таблиця 5.14. Об'єкти спортивної інфраструктури Талалаївської селищної територіальної громади.	49
Таблиця 5.15. Стан житлового фонду Талалаївської селищної ради.	49
Таблиця 5.16. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Талалаївської селищної ради.	50
Таблиця 5.17. Характеристики системи життєзабезпечення Талалаївської селищної ради.	50
Таблиця 5.18. Відділення Укрпошти у Талалаївській ТГ.	53
Таблиця 5.19. Відділення Нової пошти у Талалаївській ТГ.	54
Таблиця 5.20. Забезпечення швидкісним проводним Інтернетом населених пунктів Талалаївської селищної ради.	54
Таблиця 5.21. Просторовий розподіл об'єктів інфраструктури сфери послуг територіальної громади, од.	56
Таблиця 5.22. Кількість відділень банківських установ/банкоматів/терміналів на території громади.	56
Таблиця 7.1. Перелік галузевих програм, які фінансувалися за кошти місцевого бюджету Талалаївської ТГ в 2024-2025 роках.	61
Таблиця 8.1. Динаміка зареєстрованих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у Талалаївській ТГ, 2023-2025 рр.	64

Таблиця 8.2. Найбільші сільськогосподарські підприємства Талалаївської селищної територіальної громади за обсягами сплати податків до місцевого бюджету, 2024 р.	66
Таблиця 8.3. Податкове середовище Талалаївської ТГ у 2024 році.	67
Таблиця 9.1. Бюджетоутворюючі податкові надходження Талалаївської громади.	71
Таблиця 9.2. Перелік та вартість реалізованих в межах територіальної громади проєктів за кошти державних субвенцій.	72
Таблиця 10.1. Структура та чисельність апарату та структурних підрозділів Талалаївської селищної ради.	75
Таблиця 11.1. Громадські організації Талалаївської ТГ (на 01.01.2025 р.).	79
Таблиця 12.1. Результати дослідження потреб бенефіціарів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21 грудня 2022 року № 265 (додаток № 2 до Методології у Талалаївській ТГ (на 01.01.2025 р.).	81

Перелік рисунків

Рисунок 1.1. Герб Талалаївської селищної територіальної громади.	9
Рисунок 2.1. Розташування Талалаївської ТГ у Чернігівській області.	10
Рисунок 2.2. Картосхема Талалаївської селищної територіальної громади Чернігівської області.	11
Рисунок 2.3. Чисельність мешканців населених пунктів Талалаївської ТГ, станом на 01.01.2025 р.	12
Рисунок 2.4. Чернігівська область на карті України.	14
Рисунок 2.5. Адміністративно-територіальний устрій Чернігівської області.	15
Рисунок 3.1. Рельєф Талалаївської громади.	19
Рисунок 3.2. Структура ґрунтів Талалаївської ТГ.	20
Рисунок 3.3. Структура земельних ресурсів Талалаївської громади станом на 01.01.2025 року.	21
Рисунок 3.4. Місце розташування природно-заповідних об'єктів на території Талалаївської ТГ.	23
Рисунок 4.1. Кількість населення в адміністративному центрі та старостинських округах Талалаївської селищної територіальної громади станом на 01.01.2025 року.	30
Рисунок 4.2. Структура населення Талалаївської селищної територіальної громади за місцем проживання та гендерною ознакою, %.	32
Рисунок 4.3. Статеві-вікова піраміда населення Талалаївської селищної територіальної громади станом на 01.01.2025 р.	32
Рисунок 5.1. Розташування закладів освіти Талалаївської селищної територіальної громади.	37
Рисунок 5.2. Підписання декларацій про вибір лікаря первинної медичної допомоги у Талалаївській селищній територіальній громаді.	40
Рисунок 5.3. Статеві-вікова піраміда на основі підписаних декларацій в Талалаївській громаді з певними уточненнями.	42
Рисунок 5.4. Розташування закладів охорони здоров'я Талалаївської селищної територіальної громади.	43
Рисунок 5.5. Розташування закладів охорони здоров'я Талалаївської селищної територіальної громади.	46
Рисунок 5.6. Автомобільні дороги на території Талалаївської ТГ.	52
Рисунок 6.1. Генеральний план селища Талалаївка.	59
Рисунок 8.1. Галузева структура зареєстрованих у Талалаївській ТГ юридичних осіб та ФОПів, станом на 1.01.2025 р.	64
Рисунок 8.2. Найбільші платники податків до бюджету Талалаївської територіальної громади, млн грн. у 2024 році.	65
Рисунок 9.1. Динаміка доходів бюджету Талалаївської селищної територіальної громади, 2022-2023 рр.	70
Рисунок 9.2. Структура податкових надходжень бюджету Талалаївської селищної територіальної громади, 2022-2023 рр.	71
Рисунок 9.3. Динаміка видатків бюджету Талалаївської селищної територіальної громади, 2022-2023 роки.	73
Рисунок 9.4. Структура видатків місцевого бюджету Талалаївської ТГ у 2023 році, %.	74

1. ІСТОРИЧНИЙ РОЗВИТОК ГРОМАДИ.

Талалаївщина край древній і мужній. Тут проходила одна з кількох оборонних ліній, які захищали від знищувальних набігів кочівників. Про це, зокрема, згадується в "Літописі Руському". Тут, у тодішньому містечку Ярошев (тепер с. Українське) влітку 1149 року зустрічалися князі Юрій та Святослав Ольговичі. Це той самий Ярошев (пізніше Ярошівка), що був на одній оборонній лінії з містечками Глебль (тепер Красний Колядин) - Баруч - Брона - Княж - Городок - Сребряний (теперішнє Срібне).

Про те, що на території нинішньої Талалаївської громади здавна вирувало життя свідчать пам'ятники археології національного значення: в с.Липове - поселення, городище і курганний могильник періоду Київської Русі (IX-XIII ст.), один з найбільших в Україні та на території колишньої Київської Русі. На території села Красний Колядин виявлено городище I тисячоліття до н. е., VIII-XIII ст., XVI-XVII ст., можливо - залишки літописного міста Глебль (Глебль), уперше згаданого під 1147 р. і 1159 р.

Таблиця 1.1. Пам'ятки природи та археології на території Талалаївської селищної територіальної громади.

Найменування пам'ятки	Датування	Місцезнаходження
Пам'ятки археології та пам'ятки природи		
Курганний могильник періоду Київської Русі	IX—XIII ст.	с. Липове
Городище, можливо залишки літописного міста Глебль (Глебль)	I тисячоліття до н. е., VIII-XIII ст., XVI-XVII ст.	с. Красний Колядин
Пам'ятка архітектури національного значення – дерев'яна Успенська церква	XIX - поч.XX ст.	с. Стара Талалаївка
Мурована Михайлівська церква	XIX ст.	с. Юрківці
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Талалаївський»	XX ст.	с-ще. Талалаївка
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Плугатарський»	XX ст.	с. Плугатар

Нинішній центр територіальної громади – селище Талалаївка виникло в 1877 році, як пристанційне селище біля Лібаво-Роменської залізниці. Основним заняттям жителів селища та прилеглих населених пунктів було землеробство. Станом на 1885 рік Талалаївська волость складалася з 25 поселень 18 сільських громад. З часом була створена Липівська волость Роменського повіту Полтавської губернії.

В 1923 році селище Талалаївка та прилеглі до неї населені пункти увійшли до Великобубнівського району Роменської округи Полтавської губернії. З 1933 року Талалаївка районний центр Чернігівської області, а з 1939 року – Сумської області.

Фашистська окупація Талалаївщини тривала з вересня 1941 року по вересень 1943 року. Тисячі талалаївчан та жителів сіл віддали своє життя в боротьбі з фашизмом. З неменшим героїзмом мешканці селища та сіл відбудовували зруйноване війною господарство.

В 1958 році Талалаївка стала селищем міського типу. У 1963 році в зв'язку з укрупненням Талалаївський район був ліквідований, а потім знову відновлений в 1966 році.

На Талалаївщині народилися, проживали видатні особистості: декабрист Олександр Якубович (с. Липове, де він народився, встановлено бронзове погруддя), Степан Данилович Ніс - український лікар, письменник, етнограф і фольклорист (с.Понори); Василь Петрович Горленко український письменник, мистецтвознавець і фольклорист (с. Українське до 1964 р. - Ярошівка). У с. Березівка народилися артистка Г.Й. Співак та видатний український композитор М.Т. Коляда. Село Болотниця пов'язане з ім'ям Г.П. Затиркевич-Карпинської, яка виступала разом з корифеями сцени Л.М. Кропивницьким, М.П. Старицьким, М.К. Садовським у Народному театрі столиці під керівництвом М.П. Саксаганського. У с. Стара Талалаївка минули дитинство та шкільні роки І.П. Кавалерідзе - скульптора і художника, драматурга і кінорежисера. Родом із села Слобідка член Спілки письменників України, літературознавець, дослідник творчості Т.Г. Шевченка Петро Петрович Ротач.

У садибі Горленка гостювали український письменник Панас Мирний, український художник-архітектор В.Г. Кричевський. У маєтку поміщика-мецената Михайла Трифановського (с.Березівка) гостювали великі живописці академіки В.Д.Орловський,

М.О.Врубель, К.О.Коровін в 1886 році. У 1879р. в цьому селі були художники брати Костянтин та Володимир Маковські та виконав одну зі своїх прекрасних робіт "Сплячий хлопчик" скульптор М.П. Чижов.

Духовними святинями Талалаївщини є: дерев'яна Успенська церква в с. Стара Талалаївка (XIX - поч. XX ст., майстер Бузовський), мурована (цегляна) Михайлівська церква в с. Юрківці (XIX ст.) та новозбудовані - Святої Великомучениці Варвари (с.мт.Талалаївка), Свято-Миколаївська (с.Красний Колядин), Свято-Преображенська (с.Липове)

Громада має свою символіку - герб Талалаївської територіальної громади, що є символом історії, праці та надії. Герб Талалаївської громади покликаний відобразити багатогранність нашого краю, його історію та цінності. У центрі герба розміщена нафтова вежа, адже наш край славиться покладами нафти, що відіграють важливу роль в економічному житті громади. Два колоски обрамлюють герб, символізуючи працьовитість і хліборобські традиції громади. Вони підкреслюють зв'язок із родючими землями, які є основою життя і добробуту регіону. Квіти – соняшники, мак, волошки, барвінок та калина, як народні символи України, уособлюють національну ідентичність і природну красу України. Над усім цим височіє сонце – джерело світла, тепла та енергії, яке символізує життя і надію на щасливе майбутнє. Різноманітні кольори герба відображають багатство природи, яскравість традицій і різноманітність нашої громади.

Рисунок 1.1. Герб Талалаївської селищної територіальної громади.

Висновки:

1. Талалаївська селищна територіальна громада багата історією та культурою. На території є архітектурні пам'ятки національного значення, а курганний комплекс періоду Київської Русі (IX-XIII ст.), одна з найбільших пам'яток в Україні того періоду.
2. Історичну цінність являють археологічні пам'ятки: курганний могильник періоду Київської Русі та городище-замок, можливо залишки літописного міста Глібль (Глебль).
3. Талалаївська територіальна громада має свій герб. Прапор та логотип територіальної громади – відсутні.

4. Більшість об'єктів історичної спадщини мало відомі для відвідувачів громади та широкого кола мандрівників.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ГРОМАДИ

Розташування та адміністративно-територіальний поділ громади

Громада розташована у південно-східній частині Чернігівської області, її площа становить, 632,5 км² та складає 12,1% площі Прилуцького району, 2,0% площі Чернігівської області. Адміністративний центр громади, селище Талалаївка, розташоване на автошляху Т2515 Р68-Дмитрівка-Талалаївка-Харкове, за 210 км на південний-схід від обласного центру м.Чернігів та за 70 кілометрів на схід від районного центру м.Прилуки. Столиця України місто Київ знаходиться за 215 км від селища Талалаївка, а найближчий обласний центр – м.Суми знаходиться за 140 км (рис. 2.1).

Перші вибори до Талалаївської селищної територіальної громади відбулися 29 жовтня 2017р. та з 1 січня 2018 року громада перейшла на прямі міжбюджетні відносини. Тоді до складу Талалаївської селищної ради увійшли п'ять рад (одна селищна та чотири сільські), а саме: Талалаївська селищна; Красноколядинська, Липівська, Понорівська та Корінецька сільські ради (всього – 12 населених пунктів). Відповідно до Розпорядження КМУ №564-р від 13 травня 2020 р. «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Чернігівської області» до громади увійшли всі населені пункти Талалаївського району Чернігівської області.

Чернігівська область

Назва	Населення (тис.осіб)
Корюківський	91.7
Ніжинський	228.7
Новгород-Сіверський	66.4
Прилуцький	158.2
Чернігівський	460.9

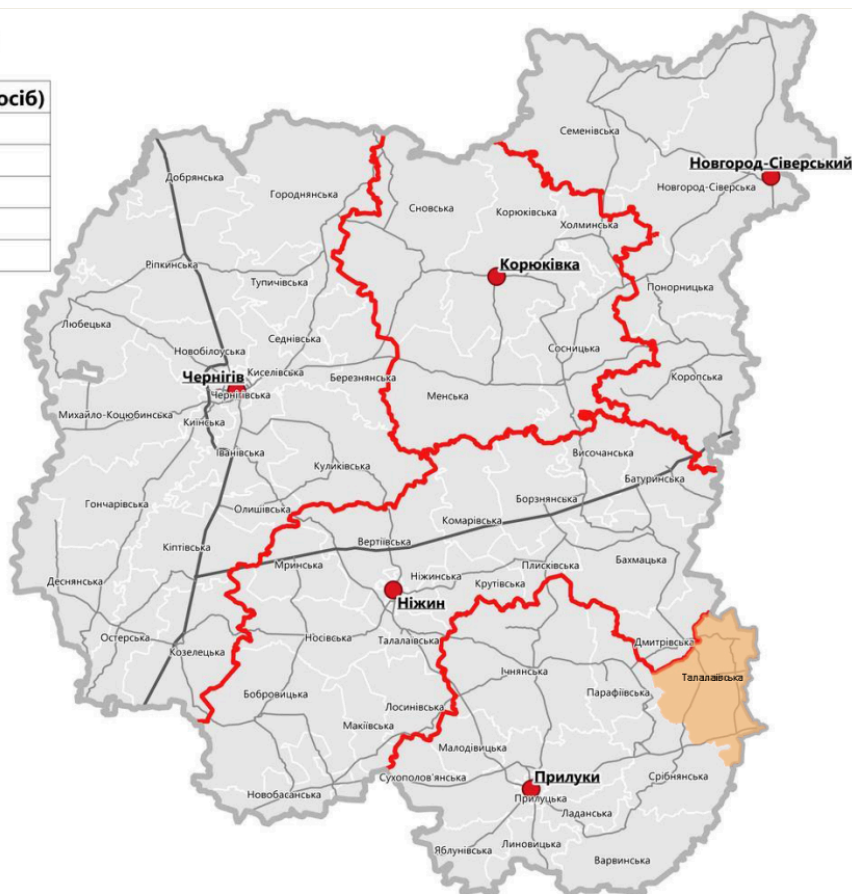

Рисунок 2.1. Розташування Талалаївської ТГ у Чернігівській області.

Територією громади проходить автомобільна дорога національного значення Н07 (Київ - Суми - Юнаківка). На території громади знаходяться 2 проміжні залізничні станції 5 класу Полтавської дирекції Південної залізниці станція Талалаївка та станція Болотниця (лінія Лохвиця -Бахмач).

Громада межує з Срібнянською, Парафіївською та Дмитрівською територіальними громадами Чернігівської області; Попівською, Роменською та Андріяшівською територіальними громадами Сумської області (рис. 2.2).

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

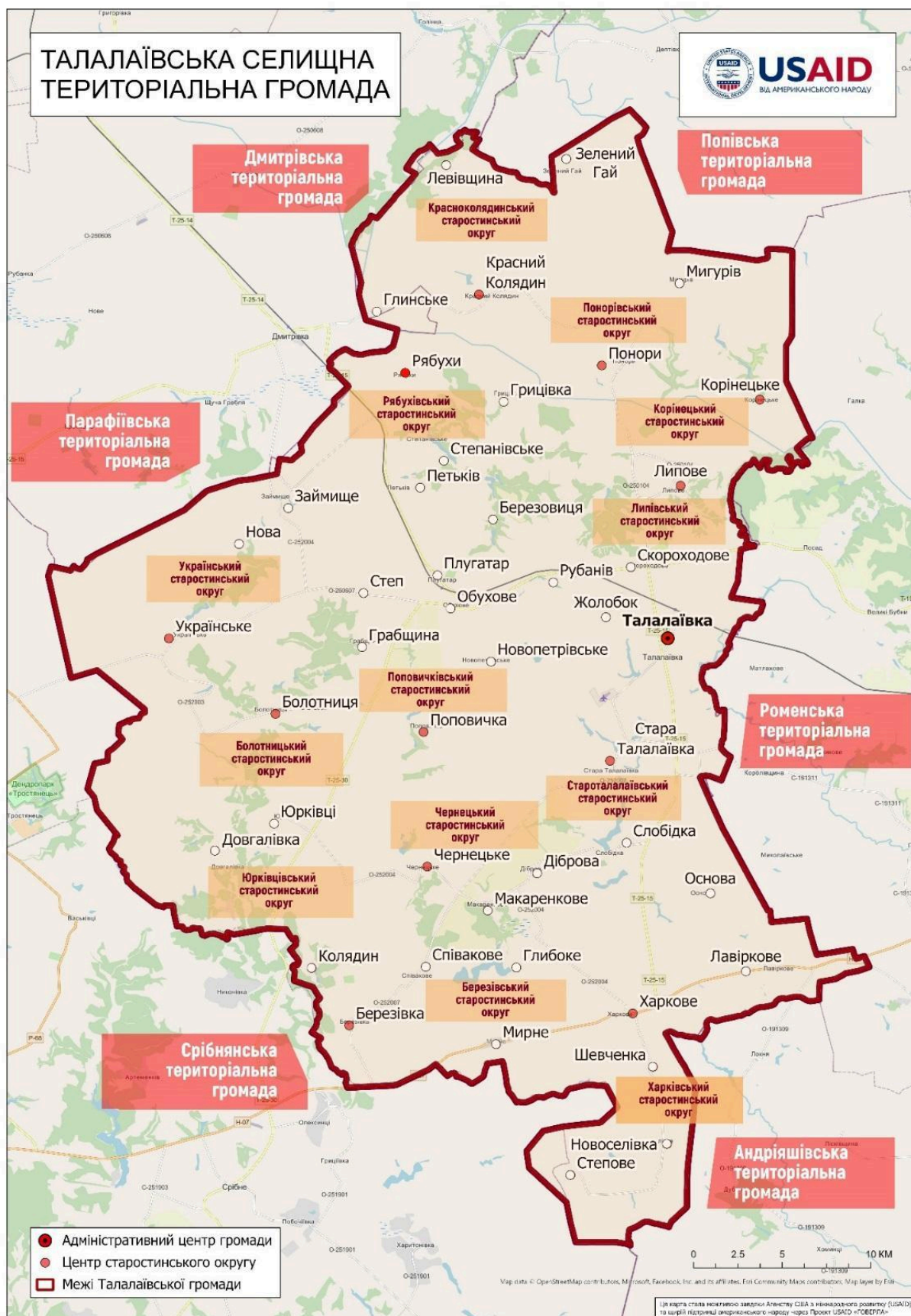

Рисунок 2.2. Картосхема Талалаївської селищної територіальної громади Чернігівської області.

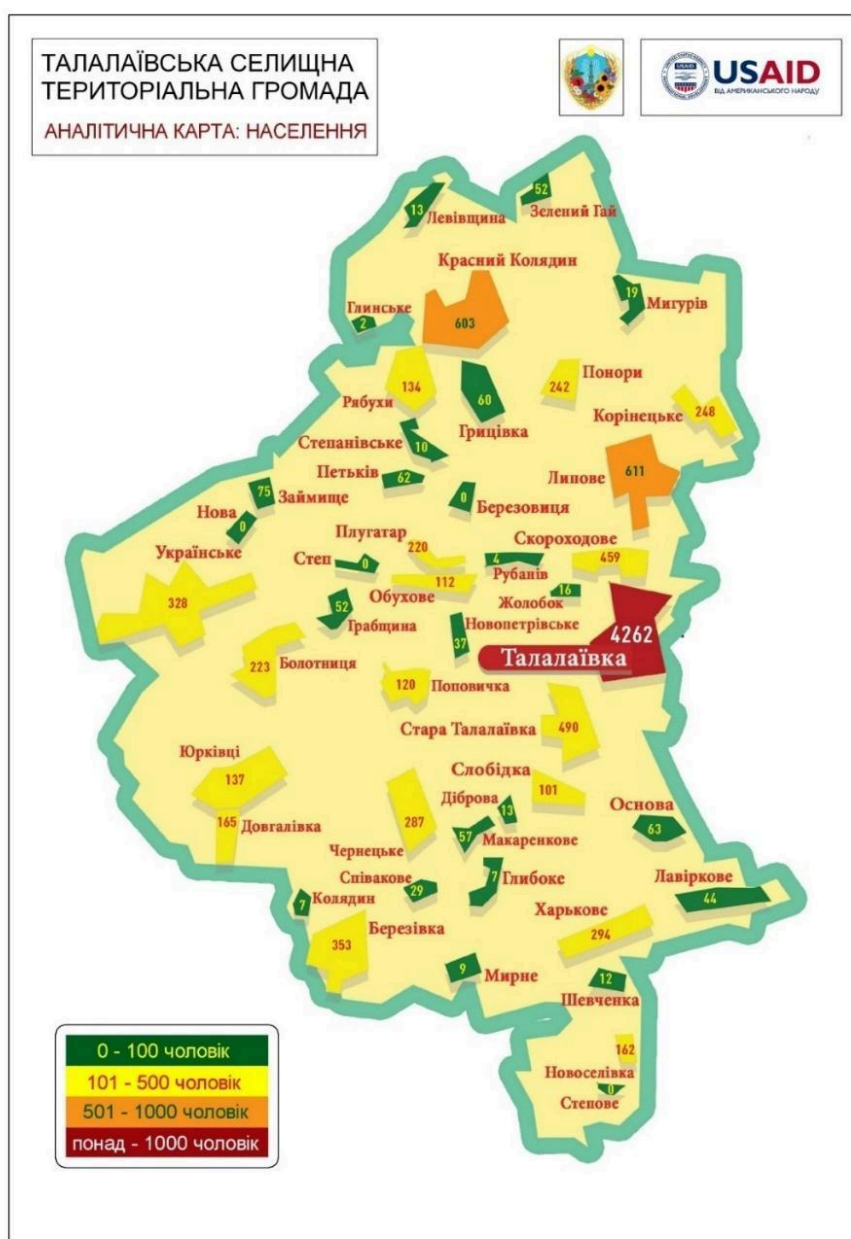
ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Населення громади з урахуванням ВПО на початок 2024 року становило 11142 осіб¹ (7,3% населення Прилуцького району, 1,2% населення Чернігівської області).

Таблиця 2.1 Характеристики Талалаївської селищної територіальної громади.

Регіон	Площа, км ²	Площа громади у % до загальної площі району/області	Населення, тис. осіб	Населення громади у % до населення району/ області	Густота населення (осіб/км ²)
Громада	632,5	12,14/1,98	11,14	7,3/1,2	18
Прилуцький район	5210,3	x	152,5	X	29
Чернігівська область	31865,0	x	968,0	X	30

До складу Талалаївської селищної територіальної громади увійшли: селище Талалаївка та 44 сільських населених пункти. У громаді сформовано 13 старостинських округів (табл. 2.2).

¹ За даними Талалаївської селищної ради

Рисунок 2.3. Чисельність мешканців населених пунктів Талалаївської ТГ, станом на 01.01.2025 р.

Таким чином, Талалаївська селищна територіальна громада, об'єднавши 1 селищну раду та 13 сільських рад, являє собою адміністративно-територіальну одиницю в складі 45 населених пунктів з адміністративним центром у селищі Талалаївка і включає в себе територію всього бувшого Талалаївського району.

Таблиця 2.2. Талалаївська ТГ: адміністративно-територіальний поділ.

Адміністративний центр/ Старостинський округ	Назва населеного пункту	Відстань до адміністративного центру громади, км
Адміністративний центр	Талалаївка	-
	Скороходове	5
	Жолобок	3
	Березовиця	13
Красноколядинський	Красний Колядин	23
	Зелений Гай	28
	Левівщина	27
	Глинське	25
	Грицівка	25
Липівський	Липове	7
Корінецький	Корінецьке	23
	Мигурів	19
Понорівський	Понори	12
Березівський	Березівка	28
	Мирне	21
	Колядин	30
Болотницький	Болотниця	20
Поповичківський	Поповичка	20
	Габщина	16
	Обухове	11
	Новопетрівське	10
	Рубанів	9
Рябухівський	Рябухи	20
	Плугатар	13
	Степанівське	18
	Петьків	18
Староталалаївський	Стара Талалаївка	6
	Основа	12
	Слобідка	10
Український	Українське	20
	Займище	19
	Нова	24
	Степ	13
Харківський	Харкове	15
	Лавіркове	20
	Новоселівка	27
	Шевченка	17
	Степове	32
Чернецький	Чернецьке	25
	Співакове	26
	Макаренкове	23
	Діброва	23
	Глибоке	21
Юрківцівський	Юрківці	21
	Довгалівка	25

Адміністративний центр громади.

Селище Талалаївка – виникло в 1877 році, як пристанційне селище біля Лібаво-Роменської залізниці. Назва запозичена від села, що знаходиться поруч. Основним заняттям жителів селища та прилеглих населених пунктів було землеробство. Станом на 1885 рік Талалаївська волость, до якої входило і пристанційне селище, складалася з 25 поселень, 18 сільських громад.

З 1933 року Талалаївка – центр Талалаївського району. Відтоді Великобубнівський район Чернігівської області (с. Великі Бубни тепер Роменського району Сумської області) було перейменовано на Талалаївський. На теренах тодішнього Талалаївського району до 1928 р. було два райони, утворених 1923 р. Березівський з частиною населених пунктів, що входив до Прилуцької округи та Великобубнівський з іншою частиною населених пунктів. З 1933 р. районний центр перенесено з Великих Бубнів у Талалаївку (утворено Талалаївський район).

У 1939 році Талалаївський район увійшов до складу новоутвореної Сумської області.

З 1958 року Талалаївка отримує статус селища міського типу.

У 1963 році, у зв'язку з укрупненням районів, Талалаївський район було ліквідовано. У 1966 році, в ході адміністративно-територіальної реформи район відновлено знову у складі Чернігівської області.

До 2020 року селище Талалаївка була центром Талалаївського району, який, відповідно до адміністративної реформи, приєднаний до Прилуцького району Чернігівської області.

Характеристика Чернігівської області та Прилуцького району**Чернігівська область**

Чернігівська область — 3-я серед областей України за площею. Область знаходиться на крайній півночі України і межує на північному заході з Гомельською областю Республіки Білорусь, на півночі – з Брянською областю російської федерації, на сході – з Сумською, на заході та південному заході – з Київською та на півдні – з Полтавською областями України.

Рисунок 2.4. Чернігівська область на карті України.

Площа. Чернігівська область займає площу 31,9 тис. км², що становить 5,3 % території України. За цим показником займає 3-тє місце серед інших регіонів України. Протяжність території з півночі на південь 220 км, а із заходу на схід 180 км.

Адміністративно-територіальний устрій. Від 17 липня 2020 року Чернігівська область складається з 5 районів (Корюківський, Ніжинський, Новгород-Сіверський, Прилуцький, Чернігівський) та 57 територіальних громад. На території області розташовано 16 міст, з яких найбільшими є - Ніжин, Прилуки та Чернігів.

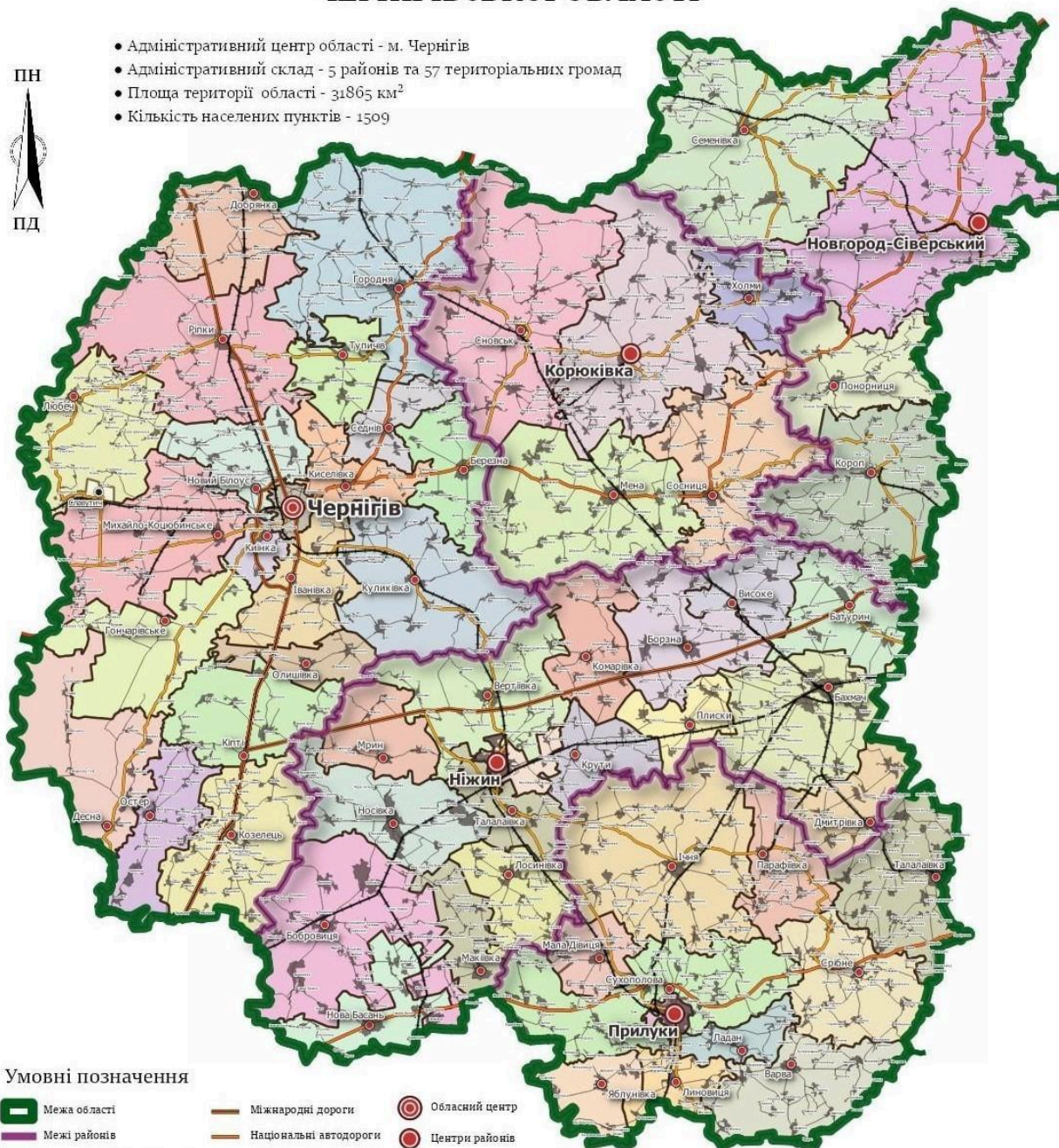

КАРТА - СХЕМА

АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УСТРОЮ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

- Адміністративний центр області - м. Чернігів
- Адміністративний склад - 5 районів та 57 територіальних громад
- Площа території області - 31865 км²
- Кількість населених пунктів - 1509

Умовні позначення

Межа області	Міжнародні дороги	Обласний центр
Межі районів	Національні автодороги	Центри районів
Межі територіальних громад	Регіональні автодороги	Центри територіальних громад
Територія населених пунктів	Інші дороги	Місто обласного підпорядкування в Київській області
Залізниця		

10 0 10 20 30 40 50 km

Рисунок 2.5. Адміністративно-територіальний устрій Чернігівської області.

Природні ресурси.

Чернігівська область розташована у двох фізико-географічних зонах – Поліссі та Лісостепу, що обумовлює своєрідність її ландшафту. Земельний фонд Чернігівської області складає 3190,3 тис. га, з них 2067,5 тис. га (64,8 %) зайнято сільськогосподарськими угіддями.

Найбільш поширеними є дерново-підзолисті ґрунти та сірі лісові, темносірі й чорноземи опідзолені, які займають 62 % орних земель, а це майже 900 тис. га. Незважаючи на значні генетичні відмінності між різними групами ґрунтів, для всіх них характерний понижений рівень природної родючості.

Водну мережу області складають 1570 річок загальною довжиною 8369 км, побудовані 24 водосховища площею водного дзеркала 2,2 тис. га та велика кількість озер і ставків. Прогнозні ресурси підземних вод складають понад 3 млрд м³, а експлуатаційні запаси - 188,0 млн м³. Для питних та санітарно-побутових потреб населення в області використовуються лише підземні води.

Надра Чернігівщини багаті корисними копалинами. На території області Державним балансом запасів нараховується 323 родовища з 16 різноманітних видів корисних копалин, зокрема горючих та неметалічних. Розробляється 106 родовищ, залишаються не розробленими 176 родовищ.

Мінерально-сировинна база Чернігівщини на 58 % складається з корисних копалин паливно-енергетичного комплексу (нафта, газ, конденсат, торф). При цьому 31,1 % загальних мінеральних ресурсів належить до будівельної сировини (крейда, пісок, кварцовий пісок, глина, суглинок). Ще 8,3 % – прісні і мінеральні підземні води, 0,7 % – нерудні корисні копалини для металургії та бішофіт.

Загальнодержавне значення мають запаси високоякісних кварцових пісків, нафти та газу. Нафтоконденсатні родовища зосереджені у південно-східній частині області і входять до Дніпровсько-Донецької впадини (ДДВ). Торф, як альтернативне (екологічне) паливо, займає площу понад 200 тис. га. Запаси торфу підраховані на 99 родовищах кількістю 66,146 млн т, з яких розробляються 9 із запасами 10,4 млн т (запаси торфу – 55,746 млн т).

Лісистість області становить 20,9 %, що більше середнього по Україні (15,9 %). Площа земель лісового фонду області становить 739,5 тис. га, з неї площа лісових ділянок – 708,06 тис. га. Породний склад лісів Чернігівської області поділяється наступним чином: сосна – 57,8 %; дуб – 15,3 %; береза – 11,6 %; інші деревні породи та чагарники – 15,3 %.

Таблиця 2.3. Характеристика районів Чернігівської області.

Назва району	Населення, тис. осіб	Площа, тис. км.2	Кількість тергромад	Кількість насе-лених пунктів	Кількість міст
Чернігівський	445	10,3	20	472	3
Прилуцький	149	5,2	11	279	2
Ніжинський	215	7,2	17	318	6
Корюківський	86	4,6	5	218	3
Новгород-Сіверський	62	4,6	4	222	2

Населення².

За даними на 1 січня 2022 року в області проживало наявного населення 959 тис. осіб (23-тє місце серед регіонів України, менше населення лише в Кіровоградській і Чернівецькій областях). Чисельність наявного населення в області за останні 50 років скоротилося більше, ніж на третину. Щільність населення – 30 осіб/км². Кількість міського населення майже вдвічі перевищує сільське. За національним складом переважають українці – 94%. За кількістю населення Прилуцький район займає 3 місце серед 5 районів Чернігівщини (таблиця 2.3).

Транспортна інфраструктура.

Транспортний комплекс Чернігівської області представлений залізничним, автомобільним, міським електричним та водним транспортом. Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування в області складає 851 км. Найбільші залізничні вузли: Чернігів, Прилуки, Ніжин, Бахмач.

Потреби господарського комплексу і населення обслуговує Південно-Західна (Київська дирекція залізничних перевезень, Конотопська дирекція залізничних перевезень) та Південна (Полтавське відділення) залізниці, 6 дистанцій колії, 53 залізничні станції, 1 локомотивне депо ст. «Сновськ», 1 моторвагонне депо Чернігів (РПЧ-10), 1 вагонне депо ст. «Бахмач» та низка інших підприємств.

² http://db.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2022/zb_%D0%A1huselnist.pdf

Серед основних видів вантажів, що транспортуються залізничним транспортом в Чернігівській області, більше 50 % складають зернові культури, 24 % – добрива, 7 % – кам'яне вугілля, 5 % – лісові вантажі та інші.

Маршрутна мережа Чернігівської області налічує 452 автобусних маршрути загального користування, в т.ч. приміських маршрутів – 217, міжміських – 144, міських – 91, які обслуговують 107 перевізників. На маршрутах задіяно близько 1100 транспортних засобів. Крім того, 22 міжнародних та 31 міжобласний автобусні маршрути загального користування проходять через автостанції області.

Прилуцький район.

Адміністративний район Чернігівської області, утворений в умовах адміністративно-територіальної реформи у 2020 році з адміністративним центром у місті Прилуки. Район знаходиться на південному-сході Чернігівської області, межуючи з Сумською, Полтавською та Київською областями, а також Ніжинським районом Чернігівської області.

Частка площі району у загальній площі області становить 16,3% (табл. 2.3). Будучи сформованим відносно далеко від обласного центру, район має щільність населення – 29 осіб/км². На території району проживає близько 16% населення Чернігівщини, при чому, 35% населення району є мешканцями міста Прилуки.

На території Прилуцького району утворено 11 територіальних громад, з них 2 міські (Прилуцька, Ічнянська), 7 селищних (Варвинська, Ладанська, Линовицька, Малодівицька, Парафіївська, Срібнянська, Талалаївська) та 2 сільські (Сухополов'янська і Яблунівська).

У контексті аналізу економіки Прилуцький район представлений потужним агропромисловим сектором, розвинутою харчовою промисловістю, хімічним виробництвом та машинобудуванням. Сільськогосподарські підприємства та фермерські господарства району спеціалізуються на вирощуванні зернових та технічних культур у рослинництві; молочно-м'ясному скотарстві, свинарстві та птахівництві - в тваринництві. Добувна промисловість – видобуток нафти і газу. Галузі спеціалізації харчової та переробної промисловості – переробка молока, м'яса, зерна, виробництво цукру піску, плодоовочевих консервів. Машинобудування представлене виробництвом машин та обладнання для пожежогасіння і спеціальних машин. Лісове господарство – лісозаготівля та деревообробка. Промисловий комплекс Прилуцького району формують основні 26 підприємств. В сільськогосподарському секторі району налічується 58 підприємств, а також 172 фермерських господарства.

Очевидно, що соціальним, економічним, культурним, освітньо-науковим та інноваційним центром району є місто Прилуки, у якому сконцентрована значна кількість підприємницьких структур регіону, та яке є важливим транспортним вузлом.

Порівняльна характеристика Талалаївської селищної територіальної громади та подібних громад

Для порівняння основних показників розвитку Талалаївської селищної територіальної громади обрано: **Варвинську селищну територіальну громаду**, яка сформована подібно, має подібну структуру економіки, теж знаходиться в складі Прилуцького району, **Пирятинську міську територіальну громаду Полтавської області**, яка є громадою більшою за населенням та має іншу структуру економіки. Основні порівняльні характеристики вище вказаних громад подано у таблиці нижче.

Таблиця 2.4. Порівняльна характеристика Талалаївської ТГ та подібних громад.

Показник	Талалаївська селищна ТГ	Варвинська селищна ТГ	Пирятинська міська ТГ
Площа громади кв.км	632,5		931,3
Чисельність населення станом на 01.01.2025, осіб	10886		29,7
міське	4722		46%
Сільське	6164		54%
Кількість населених пунктів, які входять до територіальної громади, од.	45		46
Кількість старостинських округів, од.	13		16

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Кількість юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, зареєстрованих на території громади станом на 01.01.2025, осіб	449		2684
Чисельність працездатного населення станом на 01.01.2025, осіб	5807		17827
Середньомісячна заробітна плата 2024 рік, тис. грн	-	*	12396
Чисельність безробітного населення станом на 01.01.2025, осіб	124		386
Кількість ЗДО	8		26
Кількість навчальних закладів	7		29
Кількість закладів позашкільної освіти	2		6
ПТУ	0		2
Заклади охорони здоров'я	25		8
Заклади культури	29		19
Доходи загального фонду на 1-го мешканця (грн)	16308,4		10040
Видатки загального фонду на 1-го мешканця (грн)	14079,2		10551
Капітальні видатки на 1-го мешканця (грн)	1743,6		1494
Рівень дотаційності бюджетів (%)	0		2385
Співвідношення видатків на утримання апарату управління із сумою доходів загального фонду (%)	16,1		0,3
Питома вага заробітної плати у видатках загального фонду (%)	64,6		59,5
Видатки на загальну середню освіту на 1-го учня (грн)	52253,9		18820
Питома вага місцевих податків і зборів у доходах загального фонду (%)	18,4		22,1

Висновки:

1. Талалаївська територіальна громада має в своєму складі 45 населених пункти та 13 старостинських округів (бувші сільські ради). Добровільне об'єднання в громаді створене в 2017 році, а остаточно сформована в результаті реформи у 2020 році на базі частини колишнього Талалаївського району, а районний центр смт. Талалаївка став адміністративним центром громади, що дозволило зосередити на території важливі інфраструктурні об'єкти.

2. Прилуцький район, до якого входить Талалаївська селищна територіальна громада, є найпівденнішим в регіоні та найбільш віддаленим від обласного центру, та має кількість територіальних громад в своєму складі (всього 11).

3. Талалаївська громада має площу, що становить 632,5 км² та складає 12,1% площі Прилуцького району.

4. Населення Талалаївської ТГ становить 11,1 тис. осіб.

4. Наявне автомобільне сполучення Талалаївської ТГ є важливою та необхідною складовою її соціально-економічного розвитку. З огляду на географічне розташування і віддаленість від обласних центрів Талалаївська громада вирізняється логістичним потенціалом.

5. Талалаївська територіальна громада межує з 6 сусідніми територіальними громадами, три з яких - громади Сумської області. До м. Київ відстань ближча, ніж до обласного центру м. Чернігів. Найближчий обласний центр – м. Суми.

3. ПРИРОДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГРОМАДИ

Ландшафтні особливості рельєфу, характеристика ґрунтів та гідрологія, корисні копалини, кліматичні умови

Ландшафтні особливості рельєфу.

Талалаївська громада розташована в зоні помірно-континентального клімату з достатньою зволоженістю. Це південно-західна частина Східноєвропейської рівнини, північна частина Полтавської рівнини. Відповідно до фізико-географічного районування України, територія знаходиться в межах Північнополтавської височинної області Лівобережно-Дніпровського краю лісостепової зони. Рельєф переважно рівнинний, розчленований прохідними долинами, балками та ярами.

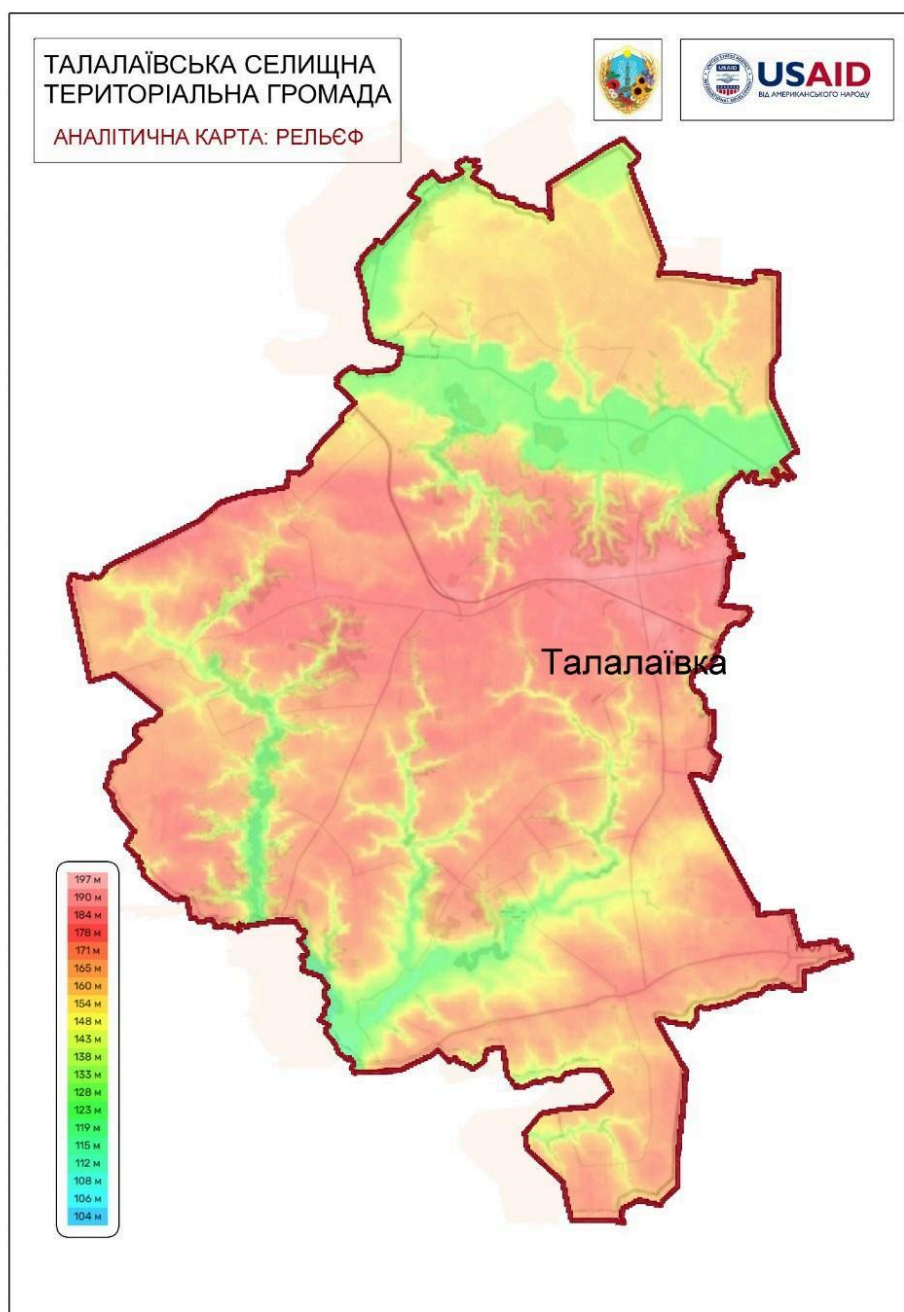

Рисунок 3.1. Рельєф Талалаївської громади.

Характеристика ґрунтів.

У ґрунтовому покриві громади переважають чорноземи, опідзолені та торфово-болотні ґрунти. А серед чорноземів, у свою чергу, переважають чорноземи глибокі малогумусні, що займають 60% площі орних земель.

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Ґрунти чорноземної групи сприятливі для вирощування зернових та технічних культур, створення садів та ягідників, створення паркових територій та рекреаційних об'єктів, з урахуванням кліматичних процесів та впливів.

Ґрунти Талалаївщини формувалися у помірному кліматі з майже оптимальним зволоженням; переважно на лісових карбонатних пухких породах, які вирізняються багатим мінеральним складом і мають гарні фізико-хімічні властивості; лучно-степову і степову рослинність на слабо дренажованих вододілах і терасах, та широколистяно-лісову рослинність на берегах річок.

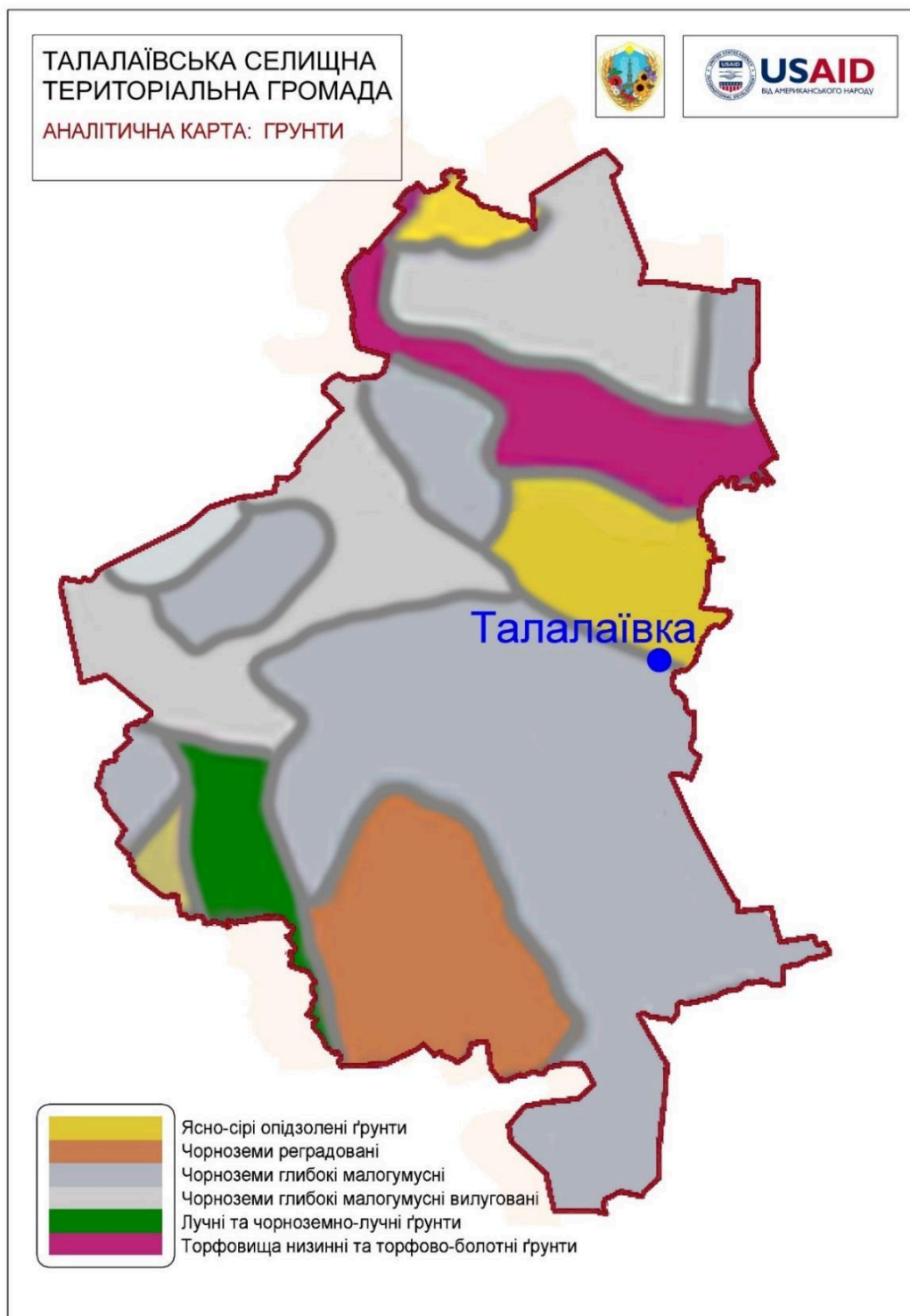

Рисунок 3.2. Структура ґрунтів Талалаївської ТГ.
Структура земельного фонду.

Загальна площа земельних ресурсів Талалаївської громади 63290 га, з якої 50724 га (80,15%) становлять землі сільськогосподарського призначення, ліси та лісовкриті площі – 6828,8 га (10,79%), землі під водою – 796,4 га (1,26 %), забудована територія становить – 2753,14 га (4,35 %). Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення складають 1849,0 га. Основна частина земель громади припадає на сільськогосподарські угіддя, що дає громаді, в комплексі з раціональним використанням, потужний сільськогосподарський потенціал.

Важливим фактором капіталізації земельних ресурсів є їх актуальна нормативна грошова оцінка. Проведення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів передбачено статтями 13, 18 Закону України “Про оцінку земель”. Її результати використовуються для визначення розміру земельного податку, орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності, розробки показників та механізмів економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель.

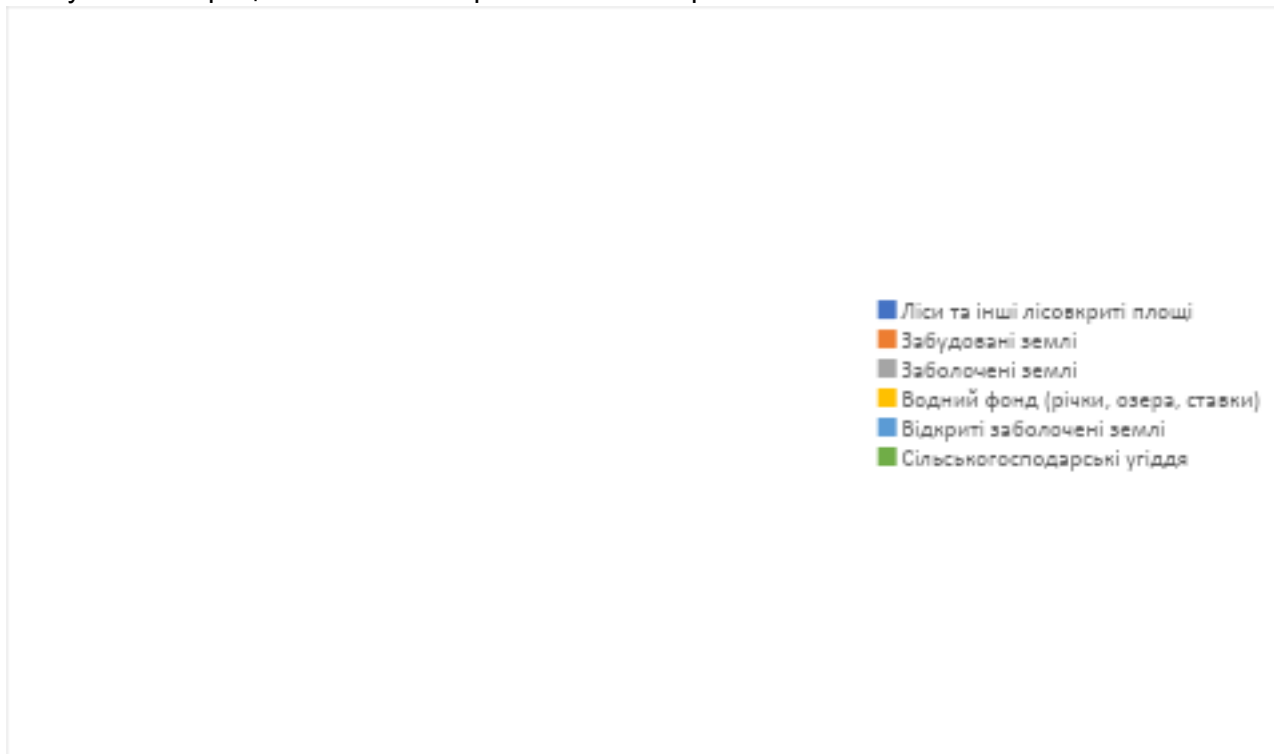

Рисунок 3.3. Структура земельних ресурсів Талалаївської громади станом на 01.01.2025 року.

У населених пунктах Талалаївської ТГ остання нормативна грошова оцінка проводилась у 2020 році (додаток А, таблиця А.1). Вказані роботи впливають на дохідну частину місцевого бюджету.

Проведення нормативної грошової оцінки має не тільки регуляторний характер щодо поліпшення земельних відносин, а також значний соціально-економічний аспект, оскільки за рахунок зростання надходжень від плати за землю органи місцевого самоврядування отримують додаткову можливість підвищувати соціально-економічний стан населених пунктів, сприяти виконанню регіональних програм розвитку адміністративно-територіальних одиниць, розробити механізми економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель.

Таблиця 3.1. Структура земельного фонду Талалаївської громади в розрізі категорій земель станом на 01.01.2025 року.

Категорія земель	Площа, га	% до загальної площі
Сільськогосподарські угіддя	50724,00	80,15
Ліси та інші лісовкриті площі	6828,80	10,79
Забудовані землі	2753,14	4,35
Заболочені землі	113,23	0,18
Водний фонд (річки, озера, ставки)	796,40	1,26

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Категорія земель	Площа, га	% до загальної площі
Відкриті заболочені землі та землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом	2074,43	3,27
ВСЬОГО	63290,0	100

Лісові масиви.

Лісові масиви Талалаївської громади складають 6828,8 га або 10,79% її території. Деревна рослинність представлена, в основному, хвойними і широколистяними лісами. В широколистяних лісах переважають дуб та клен. Поширеними є ясен, вільха, береза, липа, верба, осика, а в долинах річок – верболози. Хвойні ліси представлені сосною. Переважають високостовбурні дубово-кленові ліси, в яких добре розвинутий підлісок з ліщини та інших чагарникових порід. Орні сільськогосподарські угіддя розділені полезахисними лісосмугами. Полезахисні лісосмуги представлені дубом, тополею, кленом, акацією, березою, липою, з розвинутим підліском із чагарникових порід. Більшість території розорана (сільгоспугіддя займають 80,15 % площі).

Господарську діяльність на території громади здійснюють Талалаївське районне дочірнє агролісгосподарське спеціалізоване підприємство «Талалаївкарайагролісництво» та Філія «Ніжинське лісове господарство» ДП «Ліси України». ДП «Талалаївкарайагролісництво» має у постійному користуванні земельні ділянки загальною площею 4121,2 га, розбиті на 60 кварталів.

Природно-заповідний фонд.

Природно-заповідний фонд Талалаївської селищної ради має у своєму складі 8 територій місцевого значення (рис. 3.4):

Таблиця 3.2. Перелік об'єктів природно-заповідного фонту Талалаївської ТГ.

№	Назва	Площа, га
1	Ботанічний заказник місцевого значення «Березовиця»	319,0
2	Ботанічний заказник місцевого значення «Липова пономарка»	167,0
3	Ботанічний заказник місцевого значення «Повіщчина»	142,0
4	Гідрологічний заказник місцевого значення «Жданівсько-Липівський»	205,0
5	Гідрологічний заказник місцевого значення «Красноколядинський»	340,0
6	Гідрологічний заказник місцевого значення «Українсько-Березівський»	560,0
7	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Талалаївський»	96,0
8	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Плугатарський»	20,0

Водні ресурси.

Гідрографічна мережа Чернігівщини належить до басейнів великих річок Десна та Дніпро. Ці басейни згідно з Державним водним кадастром у межах області розбито на водогосподарські ділянки (басейн р. Дніпро – 7 ділянок, басейн р. Десна – 6 ділянок).

Усього на території області протікає 1570 річок загальною довжиною 8369 км. Відповідно до класифікації річок України всі річки Чернігівщини поділяються на: 2 великі річки – Дніпро (124 км) та Десна (505 км), 8 середніх – Сож, Трубіж, Супій, Удай, Судость, Сейм, Снов, Остер (загальна протяжність 723 км), 1560 малих річок (загальна протяжність 7017 км), з яких 160 мають довжину більше 10 км. Головною водною артерією області являється р. Десна.

Загальний забір води по області за останні 10 років скоротився на 33,8%, проте чітка тенденція до його скорочення спостерігалася лише в період з 2014 по 2019 рр. із незначним підвищенням у 2018 р. За вказаний період забір води скоротився на 39%, а в період з 2012 по 2014 рр. він зріс на 12,65%. У 2021 р. загальний забір води по області, згідно з даними державного обліку водокористування форми №2ТП-водгосп, становив 101,5 млн м³. У порівнянні з 2020 р. (128,5 млн. м³) забір свіжої води зменшився на 27 млн м³, або на 21%.

По території Талалаївської громади протікають річки - Ромен, Березовиця, Детюківка, Лисогір, Дозова, Поповичка, Грузька, Олава.

Найбільша річка - Ромен, протяжність русла 22 км в межах громади. Довжина річки 121 км, площа басейну 1660 км². Долина трапецієподібна, завширшки 2,5-3 км. Заплава на всій протяжності двобічна, є торфовища. Річище випрямлене, подекуди обваловане, переважно каналізоване, є магістральним каналом осушувальної системи. Ширина річища до

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

12 м, глибина — від 1,5 до 2,5 м (під час повеней). Похил річки 0,28 м/км. Середня багаторічна витрата води р. Ромен (м.Ромни) становить 3,27 м³/с. Середньорічна мінералізація води становить близько 780 мг/дм³. Споруджено водосховище Ромен.

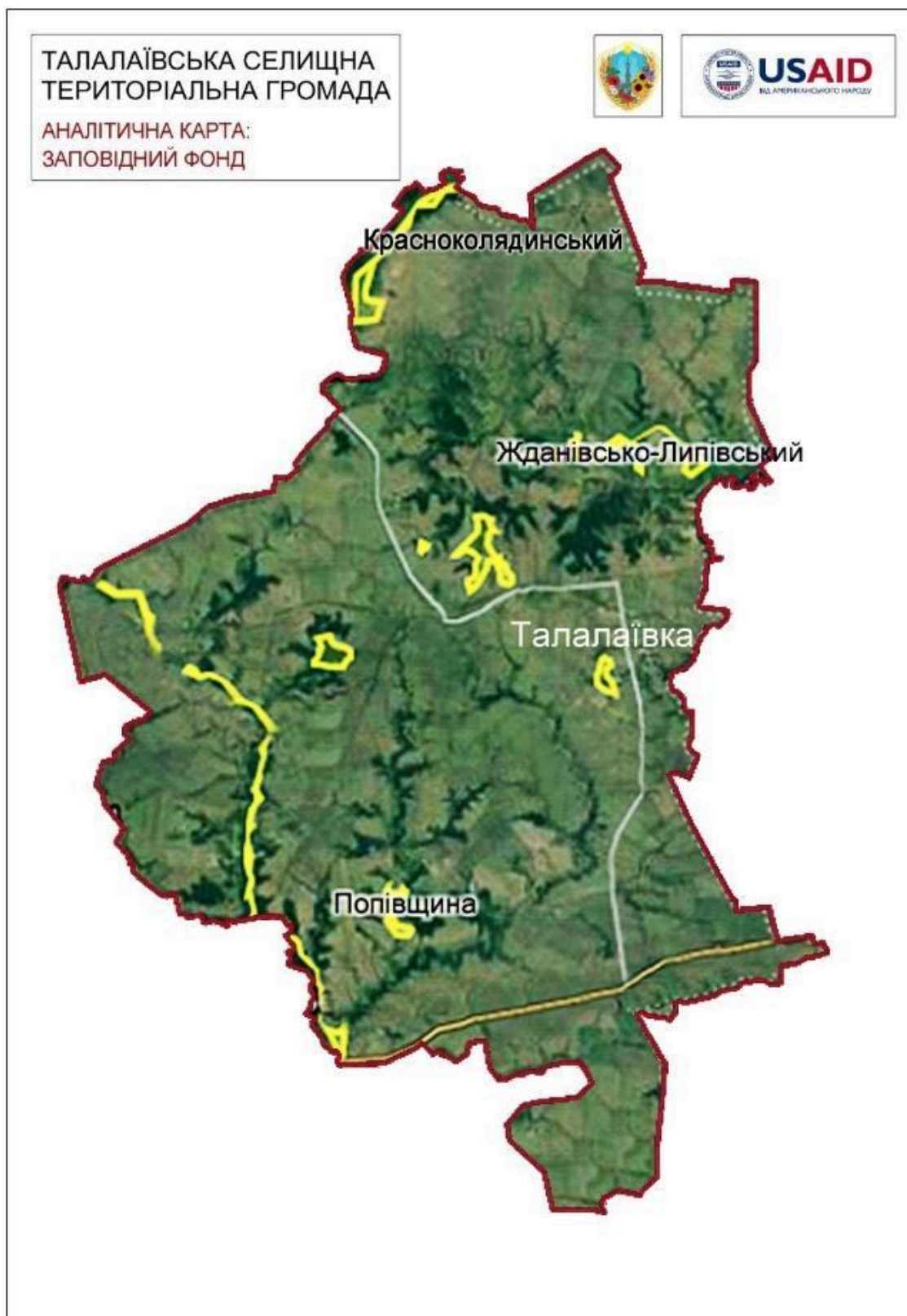

Рисунок 3.4. Місце розташування природно-заповідних об'єктів на території Талалаївської ТГ.

Річка Лисогір — протяжність русла 17 км в межах громади. Довжина річки 67 км, площа басейну 1042 км². Ліва притока Удаю. Ширина долини 1-2 км, заплава двостороння, шириною

до 500 м, місцями заболочена. Русло звивисте, на окремих відрізках каналізоване. Ширина річки до 10 м, середня глибина 1-2 м, максимальна - 2-2,5 м. Живлення річки дощове і снігове, замерзає вона наприкінці листопада - на початку грудня, скресає у вересні. Воду використовують для господарських потреб, на берегах річки облаштовані місця відпочинку. У долині річки створені водоохоронні зони та об'єкти природно-заповідного фонду.

Водний простір громади складає 796,4 гектарів. У громаді є 116 ставків загальною площею 430,1 гектарів та Манчишинське водосховище площею 68,14 га розташоване на річці Детюківка - лівій притоці річки Лисогір.

Станом на сьогодні очевидним є негативний вплив на водні ресурси громади антропогенних чинників, адже значні території річкових долин розорані, задіяні під пасовищами або залишаються занедбаними.

Корисні копалини.

Надра Талалаївської селищної територіальної громади багаті на запаси вуглеводневих та неметалічних корисних копалин.

На території громади розташовані наступні родовища нафти та газу – Волошківське, Матлахівське, Північно-Ярошівське, Ромашівське, Скороходівське, Талалаївське та Ярошівське. Проте, видобуток нафти фактично здійснюється на Ярошівському, Скороходівському та Північно-Ярошівському родовищах, а природного газу та конденсату – на Скороходівському та Талалаївському родовищах. На всі вказані родовища дозвіл на користування надрами надано ПАТ «Укрнафта».

Надра громади багаті на будівельні корисні копалини – це сировина цегельно-черепична. На території громади розташовані Талалаївське, Липівське та Болотницьке родовища суглинків, проте видобуток сировини та виробництво будівельних матеріалів не здійснюються.

Долина річки Роменка багата запасами торфу, проте вони не враховані Державним балансом запасів корисних копалин України, видобуток не здійснюється.

Також на території громади функціонують 32 артезіанських свердловини, які забезпечують водою населення та підприємства громади.

Кліматичні умови.

Талалаївська громада розташована в зоні помірно-континентального клімату з достатньою зволоженістю. Це південно-західна частина Східноєвропейської рівнини, північна частина Полтавської рівнини. Відповідно до фізико-географічного районування України, територія знаходиться в межах Північнополтавської височинної області Лівобережно-Дніпровського краю лісостепової зони.

За результатами багаторічних спостережень (найближча метеостанція знаходиться у м. Ромни) середньорічна кількість опадів протягом року становить 550 – 600 мм. Середньорічна температура повітря у січні: 5 – 8 С, у липні +18–20 С. Максимальна температура влітку +37–40 С, мінімальна взимку –35 С. Зими доволі довгі і м'які. Висота снігового покриву (як правило) 23–25 см. Переважають західні і північно-західні вітри з Атлантики. В основному швидкість вітру 4–5 м/с. Максимально можливі швидкості вітру 17 м/с щорічно, 20–21 м/с один раз на 5–10 років, 22–23 м/с один раз за 15–20 років.

Домінуючі вітри – північний, південний та північно-західний.

Спостерігається стійка тенденція зменшення річної кількості опадів, погіршення рівномірності їх випадання. Спостерігається зростання середньомісячних та середньорічної температури повітря. Почастішала частота та тривалість відлиг у зимовий період.

Екологічна ситуація

Поточний стан атмосферного повітря.

У 2023 році викиди від стаціонарних джерел по Чернігівській області здійснювало 291 підприємство в обсязі 14,908 тис. т, що на 5,98 тис. т (28,6%) менше викидів 2020 року 20,888 тис. т.

Зменшення викидів промислових підприємств обумовлено вторгненням рф на територію нашої країни. Підприємства на деякий час призупиняли свою діяльність, декілька припинило свою діяльність у зв'язку з критичними руйнуваннями. Підприємства, які зазнали незначних руйнувань, майже всі відновили роботу.

Порівняння викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення в порівнянні по області та колишньому району наведена в таблиці 3.3.

Таблиця 3.3. Порівняння викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тис. т. станом на 2020 рік.

Територія	2000	2020
Чернігівська область	20,164	20,888
Талалаївський район	0,076	0,288

Динаміка викидів у районі свідчить про зростання викидів у період з 2000 по 2020 роки майже в 4 рази, що пов'язано із відновленням роботи сільськогосподарських підприємств у районі.

Таблиця 3.4. Обсяги викидів в розрізі забруднюючих речовин по району та області в 2000 та 2020 роках (т.)

Населені пункти	2000 рік					2020 рік				
	разом	в т.ч.				разом	в т.ч.			
		пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю		пил	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю
Чернігівська область	20,164	2,673	4,902	3,107	4,286	20,888	2,959	1,981	2,297	2,013
Талалаївський район	0,076	0,002	0,020	0,019	0,016	0,288	0,029	0,0	0,004	0,036

У загальному обсязі викидів від стаціонарних джерел забруднення в області переважають неметанові леткі органічні сполуки (14 %), сполуки азоту (11 %) та оксид вуглецю (10 %). По району переважають – оксид вуглецю (13 %) та неметанові леткі органічні сполуки (10 %).

Основними забруднювачами атмосферного повітря були підприємства агропромислового комплексу та автомобільний транспорт. Головними причинами, які обумовлюють незадовільний стан атмосферного повітря в громаді є недотримання підприємствами технологічного режиму експлуатації пилогазоочисного устаткування; низькі темпи впровадження сучасних технологій очищення викидів, пошкодження покриття автомобільних доріг, зростання кількості автомобільного транспорту, які не забезпечені приладами для нейтралізації відпрацьованих газів, і як наслідок збільшується кількість викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря.

Поверхневі води.

Найбільший істотний вплив на поверхневі води чинять: осушувальна меліорація та сільське господарство. Саме вплив цих галузей зумовлює погіршення екологічного стану водних ресурсів. Гідроекологічний моніторинг річок громади проводиться лише для річки Цього недостатньо, поверхневі води більшої частини території громади неохоплені моніторингом. Якість поверхневих вод басейну річки відноситься до третьої (II клас) та четвертої (III клас) категорії якості, що за ступенем чистоти відповідає досить чистим чи слабо забрудненим.

Стан водних ресурсів.

Станом на 01.01.25 року очевидним є негативний вплив на довкілля антропогенних чинників. Серед них: вплив воєнного стану (досліджується), робота на території промислових об'єктів, роль агропромислового комплексу (значні території річкових долин і територій сусідніх громад розорані), а також фактор забруднення навколишнього природного середовища на рівні життєдіяльності мешканців громади (ТПВ, автотранспорт, тощо).

У Талалаївській територіальній громаді використання води суб'єктами господарювання громади відбуваються відповідно до Порядку ведення державного обліку водокористування. У селищній територіальній громаді суб'єкти господарювання не здійснюють скид неочищених зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти.³

Водопостачання та водовідведення.

³ [Державний водний кадастр за розділом: "Водокористування" - Набори даних - Data.gov.ua](https://data.gov.ua/)

Селище та шість сільських населених пунктів громади мають централізоване водопостачання. Більшість водогонів знаходяться на балансі та обслуговуванні КП «Талалаївське ВУЖКГ». На даний час підприємство обслуговує 33,1 км водопровідної мережі в населених пунктах селищної ради та 8 артезіанських свердловин. Також послуги з водопостачання надають:

- КП «Помічник» в селах Поповичка, Обухове, Новопетровське;
- ТОВ «Житлобудсервіс» в селі Липове;

У 7 населених пунктах громади наявне централізоване водопостачання, але лише 47,9% помешкань підключено. Протяжність мереж за останні роки практично не змінилась.

В селищі Талалаївка 120 будинків підключено до каналізаційної системи. Довжина мережі складає всього 8,3 км, але за рахунок підключення до мережі багатоквартирних будинків до її викристання долучено 1,2 тис.осіб.

Більшість жителів громади, особливо у приватному секторі, використовують індивідуальні септики (вигрібні ями) з подальшим вивезенням у відведені місця.

Таблиця 3.5. Водопостачання та водовідведення в ТГ.

Показники	2024
Протяжність мереж водопостачання, км	44,0
Протяжність мереж водовідведення, км	8,3
Споживання питної води, тис. м ³ – всього, у тому числі:	79,1
- населення	69,9
- підприємства	9,2

Стан ґрунтів.

Використання земель без чіткого еколого – економічного та соціального обґрунтування стає причиною виникнення багатьох негативних явищ як екологічної, так і економічної природи. Зокрема, процеси водної та вітрової ерозії земель та інших несприятливих явищ у переважній більшості випадків спричинені саме нераціональним використанням і нехтуванням законами еколого-безпечного природокористування. Надмірне розширення площі ріллі за рахунок схилових земель призводить до порушення екологічно збалансованого співвідношення земельних угідь. У результаті земельні ресурси деградують, забруднюються і виснажуються.

Водна і вітрова ерозії є найбільш суттєвим фактором зниження продуктивності земельних ресурсів. Інтенсивне сільськогосподарське використання земель призводить до зниження родючості ґрунтів через їх переущільнення, втрати грудкувато-зернистої структури, водопроникності та аераційної здатності з усіма екологічними наслідками, що звідси випливають. За антропоєкологічною оцінкою сумарного пестицидного навантаження на ґрунти (в умовних одиницях Кс), воно перебуває в середині загальноукраїнського діапазону і оцінюється як несприятливе. Серед комплексу агротехнічних заходів, спрямованих на підвищення родючості ґрунтів, підтримання позитивного балансу поживних речовин у них, важливе місце належить внесенню мінеральних та органічних добрив.

Поводження з відходами.

Серед низки екологічних проблем, що мають місце в Чернігівській області, а відтак і в Талалаївській селищній громаді, особливо гостро стоїть проблема поводження з відходами. Проблеми у сфері поводження з твердими побутовими відходами на території області дійсно досягли свого найвищого рівня загострення. Стан місць видалення твердих побутових відходів становить реальну небезпеку для довкілля та населення, що проживає на прилеглих територіях. На більшості їх відсутні спеціальні природоохоронні споруди та системи екологічного моніторингу, не визначені технологічні карти, накопичення сміття проводиться безсистемно, ущільнення та присипка ґрунтом здійснюється не своєчасно або взагалі не проводиться, не ведеться облік відходів, не відновлюється або відсутнє обвалування, прилегла територія засмічена відходами.

Через відсутність на Чернігівщині сміттєпереробних та сортувальних комплексів, на полігони та сміттєзвалища потрапляє значна частина відходів, які мають ресурсну цінність і підлягають переробці та утилізації. Основну масу відходів як вторинної сировини складають тара (упаковка) від продуктів харчування та продукції споживання населенням. В області існує нагальна проблема з впровадження інноваційних технологій у сфері охорони навколишнього природного середовища, зокрема для вирішення проблем поводження з твердими побутовими відходами. Питання будівництва сміттєпереробних комплексів (хоча б

для економічно розвинутих територій) є досить актуальним для регіону, і його вирішення в певній мірі дало б вагомий поштовх для зменшення навантаження на довкілля та підвищення економічного потенціалу відповідних територій.

Тверді побутові відходи є одним із найбільших забруднювачів навколишнього середовища та негативно впливає на всі його компоненти. Ситуація ускладнюється й тим, що зберігається значний розрив між обсягами накопичених відходів і обсягами їх знешкодження та використання.

В Талалаївській селищній громаді збір та вивезення ТПВ здійснює КП «Талалаївське ВУЖКГ». Обсяг зібраних побутових відходів у 2024 році склав 155 т або 620 м³.

КП «Талалаївське ВУЖКГ» здійснює також збір вторинної сировини (пластику). Для цього на території громади було встановлено контейнери (сітки) в найбільш людних місцях.

Крім комунального підприємства збором вторинної сировини займаються еко-активісти громади. Зокрема Смально Олександр встановив 5 контейнерів для збору пластику та скла. У 2024 році ним зібрано понад 9 т скла та 1 т пластику.

У проєкті Регіонального плану управління відходами у Чернігівській області до 2030 року визначено кластери управління побутовими відходами – громада включена до Прилуцького кластеру. Відповідно до цього документу на території громади не передбачено полігону ТПВ. Найближчий полігон знаходитиметься на відстані більше 80 км. від селища Талалаївка. Дане розташування напряду вплине на формування тарифів на вивезення ТПВ.

Основні екологічні проблеми.

Загалом екологічна ситуація в громаді є достатньо сприятливою. Відсутність великих промислових підприємств-забруднювачів та спеціалізація економіки громади у сільському господарстві позитивно впливають на якість атмосферного повітря, стану водних ресурсів. Водночас для громади характерна наявність низки проблем екологічного характеру, основними з яких є:

- Проблема розміщення та захоронення твердих побутових відходів.
- Відсутність центрів переробки та сортування сміття.
- Незадовільний стан водопровідних мереж.
- Низький рівень забезпечення населення послугами централізованого водопостачання та водовідведення.
- Надмірне і неефективне використання хімікатів сільськогосподарськими виробниками
- Низька громадська активність населення в питаннях громадського контролю за впливом прийнятих рішень на екологічний стан громади.
- Відсутня система екологічного моніторингу.

Висновки:

1. На території громади поширені чорноземи типові. Ґрунти громади відносяться до найкращих земель Чернігівської області, більшість з яких придатні для ведення сільського господарства.

2. Землі сільськогосподарського призначення займають майже 80,1 % території громади, а їх основна частина використовується як рілля, що дає громаді, в комплексі з раціональним використанням, потужний сільськогосподарський потенціал. Головним ризиком для земельних ресурсів лишатиметься забруднення, нераціональне землекористування, деградація та виснаження ґрунтів внаслідок інтенсивного ведення сільського господарства, самовільне землекористування без правовстановлюючих документів тощо.

3. Лісові масиви громади складають майже 11% її території. На території громади працює підрозділ державного підприємства лісового господарства.

4. Природно-заповідний фонд територіальної громади складається із восьми об'єктів місцевого значення загальною площею близько 2 тис. га.

5. Надра Талалаївської селищної територіальної громади багаті на запаси вуглеводневих та неметалічних корисних копалин.

6. На території громади розташовані родовища нафти та газу – Волошківське, Матлахівське, Північно-Ярошівське, Ромашівське, Скороходівське, Талалаївське та Ярошівське. Видобуток нафти фактично здійснюється на Ярошівському, Скороходівському та Північно-Ярошівському родовищах, а природного газу та конденсату – на Скороходівському та Талалаївському родовищах.

7. Кліматичні та погодні умови на території громади є надзвичайно сприятливими, характерними для південної частини Чернігівського регіону, що знаходиться на межі лісостепу та полісся.

8. Талалаївська територіальна громада відзначається надзвичайно багатими водними ресурсами (ставки та інші водойми природного та штучного походження), які розташовані відносно рівномірно на території громади.

9. Екологічна ситуація в громаді є достатньо сприятливою. Водночас для громади характерна наявність низки проблем екологічного характеру, основними з яких є: можливе забруднення території підприємствами, що добувають природні копалини, відсутність сертифікованого полігону ТПВ, який би відповідав сучасним вимогам, незадовільний стан водопровідних мереж та очисних каналізаційних систем в центральній садибі громади, низький рівень забезпечення населення послугами централізованого водопостачання, можливе неефективне використання хімікатів сільськогосподарськими виробниками, відсутня система екологічного моніторингу.

10. На території громади відсутня автозаправні станції, які б задовольняли потреби населення та бізнесу.

4. ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЕЛЕННЯ ТА ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ.

Для з'ясування демографічної ситуації впродовж тривалого періоду варто проаналізувати демографічні показники у територіальній громаді, Прилуцькому районі та Чернігівській області.

Населення Талалаївської селищної територіальної громади.

Населення Талалаївської селищної територіальної громади на початок 2025 р. з врахуванням ВПО становило 10886 особа. У селищі Талалаївка проживало 4722 осіб.

Таблиця 4.1. Населення Талалаївської ТГ в розрізі населених пунктів, на 1 січня відповідного року за даними Реєстру територіальної громади Талалаївської селищної ради, розпорядником якого є Державна міграційна служба України.

Назва населеного пункту	2024		2025	
	чол. 01.01.2024	жін. 01.01.2024	чол. 01.01.2025	жін. 01.01.2025
Талалаївка	1911	2347	1913	2349
Скороходове	202	256	202	257
Жолобок	5	11	5	11
Березовиця	0	0	0	0
Красний Колядин	289	334	280	323
Зелений Гай	29	27	27	25
Левівщина	5	8	5	8
Глинське	0	2	0	2
Грицівка	29	31	29	31
Липове	284	321	287	324
Корінецьке	131	126	126	122
Мигурів	9	9	9	10
Понори	122	116	124	118
Березівка	156	195	157	196
Мирне	6	3	6	3
Колядин	4	3	4	3
Болотниця	122	112	116	107
Поповичка	54	68	53	67
Грабщина	25	29	24	28
Обухове	60	54	59	53
Новопетрівське	14	21	15	22
Рубанів	3	1	3	1
Рябухи	69	66	68	66
Плугатар	102	116	103	117
Степанівське	7	4	6	4
Петьків	34	29	33	29
Стара Талалаївка	227	262	227	263
Основа	31	35	30	33
Слобідка	47	54	47	54
Українське	160	171	159	169
Займище	39	40	37	38
Нова	0	0	0	0
Степ	0	0	0	0
Харкове	139	164	135	159
Лавіркове	21	24	21	23
Новоселівка	73	82	76	86

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Шевченка	5	6	6	6
Степове	0	0	0	0
Чернецьке	136	153	135	152
Співакове	11	18	11	18
Макаренкове	25	29	26	31
Діброва	7	6	7	6
Глибоке	4	3	4	3
Юрківці	63	78	61	76
Довгалівка	83	81	84	81
Всього по громаді в розрізі статі	4743	5495	4720	5474
Всього по громаді	10238		10194	

Талалаївська громада є низькоурбанізованою громадою: показник щільності населення складає 17,2 осіб на 1 км² (середньообласний показник 30 осіб/км²). 57% населення проживає у сільській місцевості.

Найбільшими за чисельністю населення серед сільських населених пунктів є с.Липове, с.Красний Колядин, с.Стара Талалаївка, с.Скороходове, с.Березівка. В межах громади виділено сформовано 13 старостинських округів. Чисельність населення у старостинських округах є достатньо нерівномірною. Динаміка чисельності населення за населеними пунктами громади представлена у додатку Б.

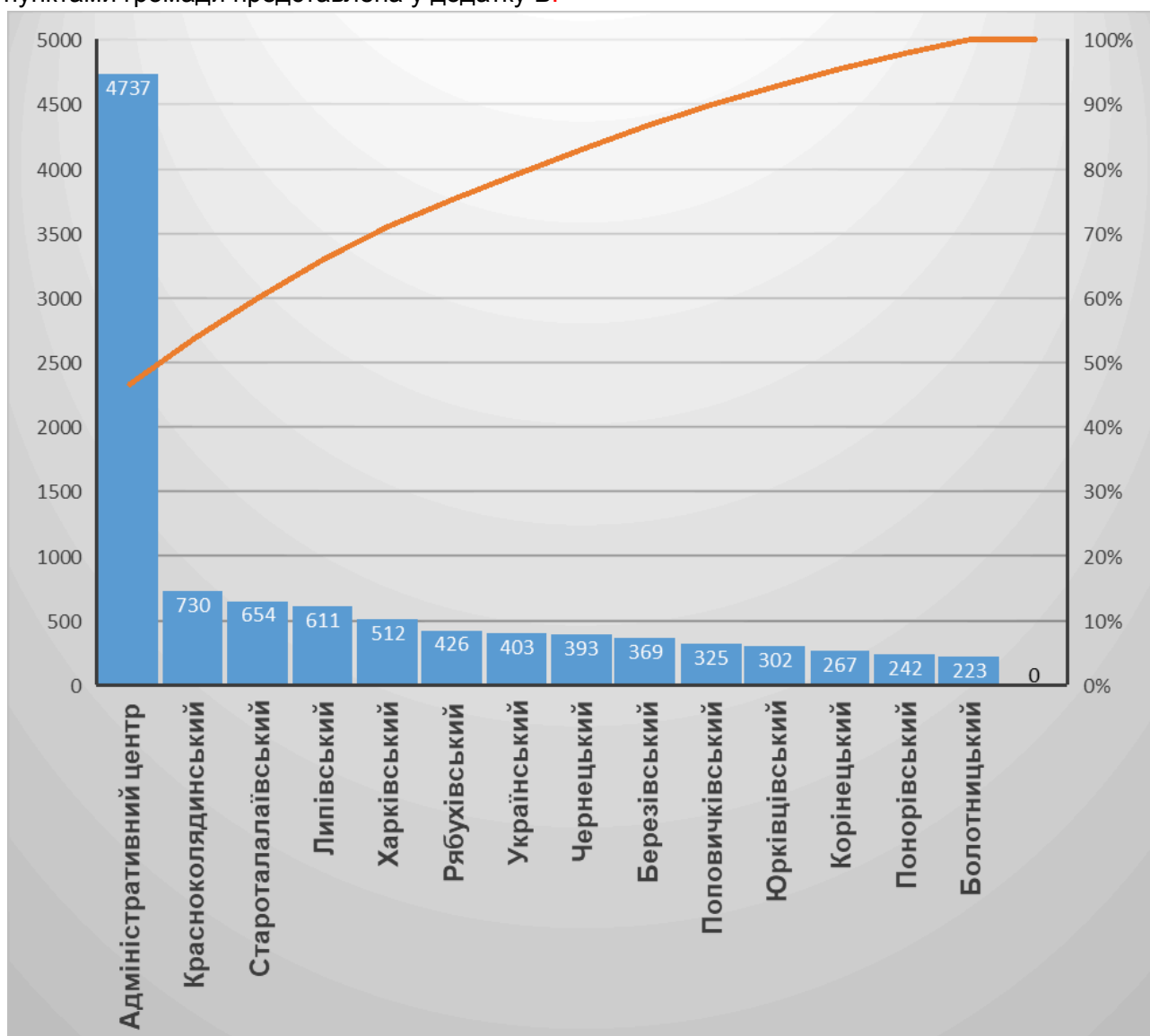

Рисунок 4.1. Кількість населення в адміністративному центрі та старостинських округах Талалаївської селищної територіальної громади станом на 01.01.2025 року.

Впродовж останніх років динаміка чисельності мешканців населених пунктів, які складають громаду, має негативний характер – чисельність їх мешканців щороку зменшується. Хоча цифри зменшення населення по роках незначні, але за ці роки громада втрачала щороку більше як 200 мешканців. Середня кількість мешканців сільських населених пунктів в громаді складає менше 200 осіб).

Слід зауважити, що темпи зменшення населення у населених пунктах, які увійшли до складу громади, були досить значними, хоча й не вищими, ніж середні темпи зменшення населення у Чернігівській області. При цьому, населення у сільській місцевості зменшується практично в два рази швидшими темпами, ніж у центрі громади – селищі Талалаївка. Це може свідчити і про внутрішньорегіональну міграцію – з сіл до адмінцентру, найближчих міст Ромни та Прилуки, а також до столиці міста Київ.

Основною причиною зменшення кількості населення у Талалаївському районі в минулі роки було суттєве перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності. Попри позитивну тенденцію зниження рівня смертності в розрахунку на 1000 осіб у 2020 році, мало місце різке зниження рівня народжуваності. Тенденція збереглася і в Талалаївській селищній територіальній громаді з 2020 року й до тепер. До зменшення населення громади через природні причини в останні роки додалось зменшення населення з причин воєнного стану та негативне сальдо міграції.

Таблиця 4.2. Динаміка природного та міграційного приросту населення у громаді (на 1 січня відповідного року)

Показники	2022	2023	2024
Народжені	45	36	35
Померлі	239	169	209
Природний приріст	-194	-133	-174
Прибулі	169	204	197
Вибулі	189	241	171
Сальдо міграції	-20	-37	26
Загальне збільшення (зменшення)	-214	-170	-148

Серед причин смертності перші місця посіли: хвороби системи кровообігу, новоутворення. Детальний прогноз стану здоров'я населення можливий лише після отримання локальних статистичних даних на рівні громади.

Частка міського населення в громаді складає 43,5% (сконцентроване у селищі). В структурі населення за гендерною ознакою в громаді переважають жінки – 53,7% (рис. 4.2).

У віковій структурі населення працездатне населення громади становить 57%, 12% - діти (0-17 років) та 31% - особи у віці 60 років та більше.

ЗА ТИПОМ ПОСЕЛЕННЯ

Рисунок 4.2. Структура населення Талалаївської селищної територіальної громади за місцем проживання та гендерною ознакою, %.

Водночас негативні демографічні тенденції в громаді зосереджуються в усіх округах. Рівень смертності значно перевищує рівень народжуваності.

Статеві вікова піраміда населення (рисунок. 4.3) сформована на підставі інформації з Реєстру територіальної громади Талалаївської селищної ради, розпорядником якого є Державна міграційна служба України.

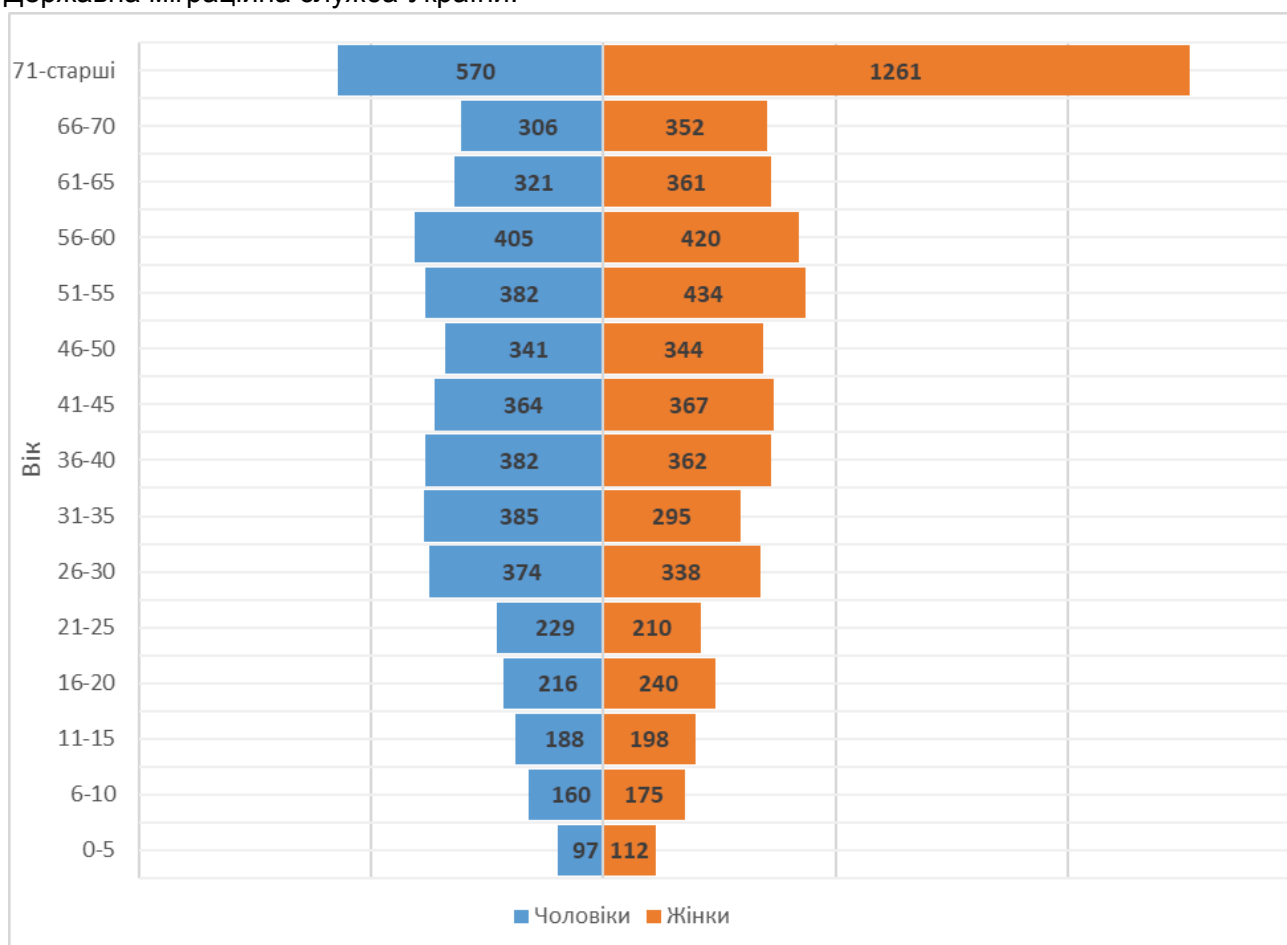

Рисунок 4.3. Статеві вікова піраміда населення Талалаївської селищної територіальної громади станом на 01.01.2025 р.

Представлена статеві-вікова піраміда дозволяє говорити про такі припущення, попередні висновки та демографічні прогнози:

- вже більше 25 років спостерігається стійке явище депопуляції та зменшення кількості народження в територіальній громаді.
- наступні 10 років громада не має шансу на зростання кількості працездатного населення (навіть за умови відсутності масового виїзду молоді за межі громади).
- водночас можна прогнозувати, що в наступні 5 років кількість дітей у загальноосвітніх навчальних закладах та закладах дошкільної освіти буде тільки знижуватись.
- статеві-вікова піраміда громади є «перевернутою», що негативно впливатиме на майбутній соціально-економічний розвиток.

Означені тенденції можуть бути підставою для формування власних планів розвитку місцевої соціальної інфраструктури (зокрема освітньої, медичної тощо).

Демографічна ситуація у громаді в 2022-2025 роках не змінювалась значно під впливом міграційних процесів, викликаних війною – виїзд місцевих мешканців за кордон не значний, пошкодження в громаді відсутні. Внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в громаді проживає станом на 01.01.2025 – 692 особи, що становить 6% від загальної кількості населення, значна кількість зареєстрованих - пенсіонери та жінки з дітьми.

Зайнятість та доходи населення

Стан зайнятості населення є одним з основних індикаторів економіки, який відображає використання в суспільстві ресурсів праці.

Найбільшими за кількістю працюючих у громаді є:

1. ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ» - 446 працівників;
2. Відділ освіти, культури, молоді та спорту селищної ради – 365 працівників;
3. Структурні підрозділи ПАТ «Укрнафта» - близько 300 працівників;
4. КНП «Талалаївська ЦЛ» - 118 працівників;
5. ТОВ «Понори» - 87 працівників;
6. ПСП «Лан» - 79 працівників.

Рівень оплати праці у громаді значно нижчий, ніж у середньому по області та нижчий за показник у цілому по Україні.

Висновки.

1. *Населення Талалаївської селищної територіальної громади на початок 2025 р. становило 10886 осіб. У адмінцентрі - селищі Талалаївка - проживало 4722 осіб. Громада є низько урбанізованою - 57% становить сільське населення з досить низьким показником щільності населення – у 1,7 раза нижче, ніж в середньому по області.*

2. *Процес депопуляції населення в територіальній громаді відбувається за рахунок природного та міграційного скорочення населення. Міграційний приріст населення Талалаївської ТГ незначно змінився в останні роки із-за перебування в громаді ВПО. Темпи знелюднення невисокі та відповідають середньому по регіону.*

3. *Чисельність сільського населення громади скорочується вищими темпами, ніж чисельність міського, що лише сприятиме посиленню асиметричності між адміністративним центром і периферією. На території громади є лише 2 села з населенням більше 500 жителів, що становить 5% сіл громади.*

4. *Негативною тенденцією, що в перспективі лише погіршуватиме демографічну ситуацію у громаді є висока смертність, низька народжуваність та щорічне зменшення кількості дітей дошкільного віку.*

5. *Демографічна ситуація у громаді в 2022-2025 роках не змінювалась значно під впливом міграційних процесів, викликаних війною – виїзд місцевих мешканців за кордон не значний, пошкодження в громаді відсутні. Внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в громаді проживає станом на 01.01.2025 – 692 особи, що становить 6% від загальної кількості населення, значна кількість зареєстрованих - пенсіонери та жінки з дітьми.*

6. *Основними сферами зайнятості в громаді є: сільське господарство, установи бюджетної сфери та нафтовидобувна галузь. Переважна більшість зайнятих в галузі роздрібної торгівлі та сфері послуг фізичні особи - підприємці.*

5. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ.**Соціальна інфраструктура.**

Соціальна інфраструктура виступає базою формування людського капіталу, а розвиток соціальної інфраструктури є одним з першочергових завдань, яке вирішується в рамках соціально-економічної політики держави, регіону, територіальної громади. Успіх розвитку територіальної громади залежить не лише від наявності розвиненої соціальної інфраструктури, але від спроможності громади перетворити її у актив розвитку, що потребує підвищення ефективності управління, узгодження інтересів усіх стейкхолдерів щодо визначення шляхів її розвитку, та пошуку ефективних форм їх взаємодії.

Освіта.

Мережа закладів освіти Талалаївської селищної територіальної громади у 2023 році становила: 7 закладів загальної середньої освіти, 8 закладів дошкільної освіти (з них 1 тимчасово припини діяльність), 2 заклади позашкільної освіти. У таблиці 5.1. подано структуру освітньої мережі Талалаївської селищної територіальної громади.

Таблиця 5.1. Освітня мережа Талалаївської селищної територіальної громади.

Показники	2022	2023	2024
Кількість закладів дошкільної освіти, одиниць	8 (з них 1 припинив діяльність)	8 (з них 1 припинив діяльність)	8 (з них 3 припинили діяльність)
Кількість дітей у закладах дошкільної освіти, осіб	154	153	119
Кількість персоналу дошкільних закладів, осіб	60	59	46
Кількість закладів загальної середньої освіти, одиниць	7	7	7
Кількість учнів у закладах загальної середньої освіти, осіб	935	932	882
Кількість персоналу закладів загальної середньої освіти, осіб	229	225	231

Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Талалаївської селищної ради Чернігівської області обслуговує Талалаївську селищну територіальну громаду. ІРЦ здійснює основні види роботи в умовах воєнного стану згідно з чинним законодавством.

У 2023-2024 навчальний рік комплексну оцінку розвитку пройшли 27 осіб, з них 12 дітей дошкільного віку, 15 дітей шкільного віку. За період функціонування ІРЦ (5 років) комплексну оцінку проведено 146 особам. Для 17 дітей громади організовано інклюзивне навчання в закладах освіти. Фахівці ІРЦ здійснювали психолого-педагогічний супровід закладів дошкільної та загальної середньої освіти, консультативну роботу, інформаційно-просвітницьку діяльність, методичну допомогу у питанні ефективної організації освітнього процесу для дітей з ООП.

Загальна середня освіта.

У 2024 році у громаді функціонує 7 закладів загальної середньої освіти (з яких: 1 ліцей та 6 ЗЗСО I-III ступенів), в яких у 2024 - 2025 н.р. навчається 882 учні. Кількість персоналу в закладах загальної середньої освіти складає 231 особа (табл. 5.2.).

Таблиця 5.2. Характеристика мережі закладів загальної середньої освіти Талалаївської селищної ТГ, 2023-2024 н.р.

№	Назва та місце розміщення	Проектна потужність	Кількість учнів	Кількість персоналу	Наповненість, %
1	Березівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	135	32	17	24
2	Красноколядинський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	130	83	29	64
3	Липівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	200	90	27	45
4	Плугатарський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної	242	115	38	48

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

№	Назва та місце розміщення	Проектна потужність	Кількість учнів	Кількість персоналу	Наповненість, %
	ради Прилуцького району Чернігівської області				
5	Талалаївський ліцей Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	1200	448	70	37
6	Харківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	192	87	35	45
7	Чернецький заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	192	27	15	14
Загалом			882	231	

В цілому по громаді проектна потужність закладів заповнена на 38%.

Таблиця 5.3. Середня вартість навчання одного учня в ЗЗСО Талалаївської громади, 2023 р.

ЗЗСО		К-ть учнів	Обсяг фінансування у 2023 р., тис. грн	Середня вартість навчання 1 учня, грн.
Березівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області		28	2642,799	94386
Красноколядинський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області		96	5729,852	59686
Липівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області		86	5724,383	66563
Плугатарський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області		120	8135,168	67793
Талалаївський ліцей Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області		473	16306,854	34475
Харківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області		94	6353,328	67589
Чернецький заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Талалаївської селищної ради		35	3808,224	108806

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

ЗЗСО		К-ть учнів	Обсяг фінансування у 2023 р., тис. грн	Середня вартість навчання 1 учня, грн.
Прилуцького району Чернігівської області				
Загалом по громаді		932	48700,609	

Важливим показником при розрахунку освітньої субвенції, що характеризує ефективність освітньої мережі, є фактична наповнюваність класів (ФНК) та її співвідношення з розрахунковою наповнюваністю (РНК).

У 2023-2024 навчальному році ФНК (середня) становила 13. Водночас у 6 із 7 ЗЗСО в громаді ФНК складала менше 13. В таких закладах навчалось 49% учнів громади. Отже, освітня мережа громади достатньо добре сформована у адміністративному центрі громади та має серйозні проблеми низької ефективності малочисельних закладів у сільських закладах освіти.

Таблиця 5.4. Розподіл ЗЗСО Талалаївської ТГ за рівнем розрахункової та фактичної наповнюваності класів, 2023-2024 навчальний рік.

Рух	2023 рік	навчальні заклади		учні	
↑	ФНК більше ніж 16,5 (РНК+1)	1	14%	473	51%
↔	ФНК від 14,5 до 16,5	0	0	0	0
↓	ФНК менше ніж 14,5 (РНК-1)	6	86%	459	49%
-	ЗЗСО без класів	2	29%	63	7%

Показник РНК є важливою складовою розрахунку обсягу освітньої субвенції, яка спрямовується до бюджету громади. Саме освітня субвенція є основним джерелом фінансування видатків загальної середньої освіти громади. У 2023 році обсяг освітньої субвенції Талалаївської ТГ складав 27,473200 млн. грн, у 2024 році обсяг субвенції складає 32,703600 млн. грн.

Таблиця 5.5. Обсяги освітньої субвенції для Талалаївської ТГ на 2023-2024 роки.

Показник	2023 р.	2024 р.
Сума освітньої субвенції, тис. грн.	27473,200	32703,600
На 1 учня, грн	29478	37079
На клас, грн.	392474	480935

Серед інших проблем розвитку закладів освіти – застаріла матеріально-технічна база, низька енергоефективність. З метою сталого функціонування галузі освіти в громаді, у 2023 році проведено ряд заходів: заклади освіти мають 4 ПРУ, 1 - найпростіше укриття, 2 укриття орендовані. Всі заклади освіти працювали за змішаною формою навчання. Так, у 2024-2025 навчальний рік 4 ЗЗСО розпочали за очною формою навчання, 3 за змішаною (2 у зв'язку із недостатньою кількістю місць в укриттях для працівників та учнів закладів, 1 у зв'язку із проведенням капітального ремонту ПРУ).

У закладах загальної середньої освіти організовано гаряче харчування учнів. Безкоштовним гарячим харчуванням забезпечені учні 1-4 класів, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних класах, діти із сімей, які отримують допомогу відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», діти з числа внутрішньо переміщених осіб, діти учасників бойових дій та військовослужбовців, діти з інвалідністю, діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, діти з багатодітних сімей з числа учнів 5-11 класів.

На території громади у 2023 році послуги з довозення учнів до шкіл здійснювало 8 шкільних автобусів (крім того, наявні 2 резервні шкільні автобуси). Всього організовано підвіз для 223 учнів.

На початок 2024-2025 навчального року у закладах загальної середньої освіти навчається 41 дитина ВПО (5% усіх дітей), з яких 24 дитини у селищі Талалаївка. На початок 2023-2024 навчального року навчалось 34 дитини ВПО (4%). Однак у громаді зареєстровано набагато більше дітей ВПО, ніж навчаються у закладах освіти громади. Основними причинами ситуації, чому діти ВПО не відвідують заклади освіти громади є: продовження

навчання дітей у закладах, де вони навчались до війни з дистанційною формою навчання через намір повернутись після закінчення війни до попереднього місця проживання. Водночас у 2023-2024 навчальному році 26 дітей перебувала за межами України та навчалася на сімейній формі навчання у закладах загальної середньої освіти громади.

1. **Introduction**
 2. **Background**
 3. **Methodology**
 4. **Results**
 5. **Conclusion**
 6. **References**

Відповідно до законодавчо-нормативних документів державна підсумкова атестація не проводиться у закладах загальної середньої освіти з 2020 року.

Дошкільна освіта.

У 2024-2025 навчальному році у громаді функціонує 5 закладів дошкільної освіти комунальної форми власності проектною потужністю 256 місць, де виховується 119 дітей (табл.5.7.). Станом на 01.09.2024 3 заклади дошкільної освіти тимчасово припинили діяльність. Планові потужності більшості закладів дошкільної освіти дозволяють збільшувати набір дітей, що перебувають у громаді. Вартість навчання дітей у 2023 році становила близько 62,296 тис. грн на одну дитину в рік. Майже усі ЗДО - це заклади з однією групою дітей. Лише у Талалаївському дитячому яслах-садку "Сонечко" функціонує 5 груп дітей.

Переважна більшість закладів збудовано 30 та більше років тому. У низці закладів здійснювались поточні ремонти. Проте це не дозволило вирішити усі проблеми незадовільної якості матеріально-технічної бази закладів та потреб для розвитку більшості закладів дошкільної освіти громади. На тепер залишається незадовільний стан навчальних приміщень, необхідність проведення їх ремонту.

Таблиця 5.6. Мережа закладів дошкільної освіти Талалаївської ТГ, початок 2024-2025 навчального року.

№ з/п	Назва та місце розміщення	Проектна потужність	К-ть дітей	К-ть персоналу	Наповненість, %	Основна проблема
1	Красноколядинський заклад дошкільної освіти "Дзвіночок" Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	20	10	5	50	Оснащення харчоблоку згідно з вимогами НАССР; забезпечення енергоефективності
2	Липівський заклад дошкільної освіти "Малютко" Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	62	10	4	16	Оснащення харчоблоку згідно з вимогами НАССР; забезпечення енергоефективності
3	Плугатарський заклад дошкільної освіти "Малютко" Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	14	11	4	79	Оснащення харчоблоку згідно з вимогами НАССР; забезпечення енергоефективності
4	Талалаївський дитячий ясла-садок "Сонечко" Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	140	74	29	53	Оснащення харчоблоку згідно з вимогами НАССР; забезпечення енергоефективності
5	Харківський заклад дошкільної освіти "Ранок" Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	20	14	4	70	Оснащення харчоблоку згідно з вимогами НАССР; забезпечення енергоефективності
	Разом	256	119	46	*	*

Талалаївською селищною радою проводиться робота щодо збереження мережі діючих

закладів дошкільної освіти, забезпечення охоплення кожної дитини дошкільного віку громади дошкільною освітою.

Станом на 01.09.2024 у закладах дошкільної освіти працює 9 груп, виховується 119 дітей, що на 20 дітей менше, ніж на початок 2023-2024 навчального року. Показник охоплення дітей дошкільною освітою на початок 2023-2024 навчального року від 1 до 6 років становив 66%, а від 3 до 6 років – 76%. Кількість дітей на 100 місць проєктної потужності в ЗДО становила 50 (на одну більше, ніж на початок 2022-2023 навчального року).

Черга на влаштування у заклади дошкільної освіти громади відсутня. Наразі, 1 заклад дошкільної освіти обладнаний власним найпростішим укриттям, 4 заклади освіти орендують укриття в інших закладах. На початок 2024-2025 навчального року інклюзивна освіта впроваджується в одному закладі дошкільної освіти громади.

Позашкільна освіта.

У громаді функціонують два заклади позашкільної освіти: Талалаївський Центр дитячої та юнацької творчості та Талалаївська дитячо-юнацька спортивна школа.

У Талалаївському Центрі дитячої та юнацької творчості у 2023-2024 навчальному році працювало 20 гуртків, у яких займаються 283 дитини. Гуртківці здобувають перемоги у обласних конкурсах. Проводяться тематичні свята, благодійні мистецькі зустрічі на підтримку воїнів ЗСУ. У різноманітних гуртках брали участь 5 внутрішньо переміщених дітей. У фейсбуці є сторінка ЦДЮТ, де містяться відеозвіти про роботу закладу позашкільної освіти.

З 01.01.2023 року ДЮСШ відновила роботу в довоєнних межах, тобто було профінансовано роботу тренерів в межах 3,5 ставки. Станом на 01 вересня 2022 року в Талалаївській ДЮСШ навчалось 52 вихованці, які проходили підготовку в 4 групах базової підготовки. Групи працювали лише на базі Талалаївської ЗЗСО. З 01 січня 2023 року в Талалаївській ДЮСШ навчалось 148 дітей в 10 групах по п'яти видах спорту: футбол, волейбол, баскетбол, настільний теніс і шахи.

Охорона здоров'я.

Реформа фінансування системи охорони здоров'я України передбачає зміну парадигми фінансування медицини. За старої моделі фінансування кошти, які направлялись на медичний заклад, обчислювались у відповідності до кількості населення, що проживає на території обслуговування даного закладу.

Метою політики у сфері децентралізації є відхід від централізованої моделі управління в державі, забезпечення спроможності місцевого самоврядування. Відповідно до загальної ідеї медичної реформи в Україні створюються госпітальні округи, щодо яких висунуто спеціальні вимоги:

1) час прибуття до багатoproфільних лікарень інтенсивного лікування не повинен перевищувати 60 хвилин;

2) зона обслуговування повинна бути еквівалентна радіусу зони обслуговування 60 кілометрів за умови наявності доріг з твердим покриттям.

Станом на 10 вересня 2024 року мешканцями Талалаївської громади укладено 8630 декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги. при загальній чисельності громади – 11142 особи. Менша кількість декларацій зумовлена тим, що частина жителів громади підписали декларації з сімейними лікарями в сусідніх Срібнянській та Роменській громадах. Статеві-віковий розподіл укладених декларацій представлено на рис. 5.1.⁴

⁴ <https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats>

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

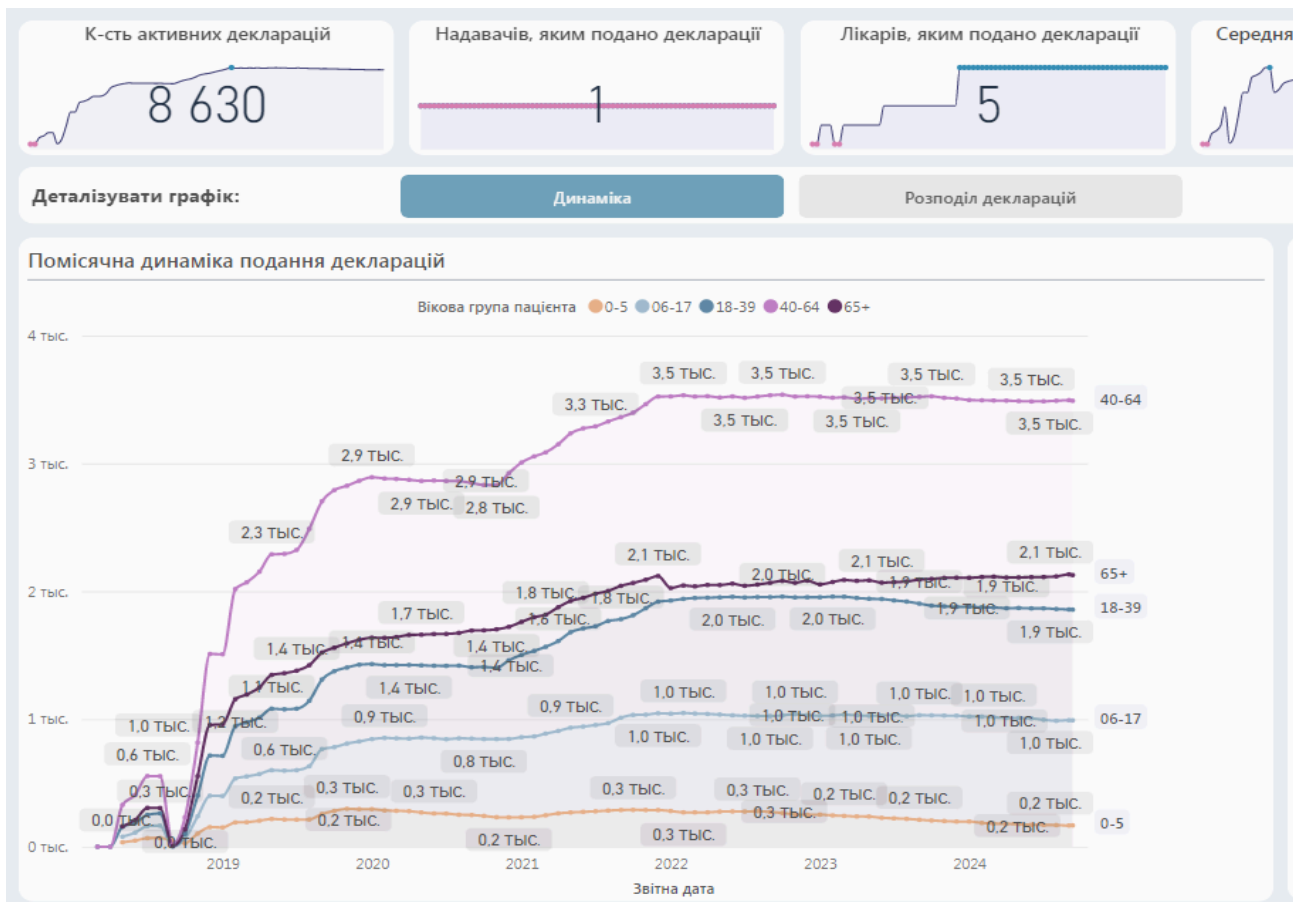

Рисунок 5.2. Підписання декларацій про вибір вибір лікаря первинної медичної допомоги у Талалаївській селищній територіальній громаді.

Медичнеобслуговування населення Талалаївської громади здійснює 2 лікувально-профілактичних заклади (табл. 5.7), а саме:

- первинна ланка: комунальне некомерційне підприємство "Талалаївський центр первинної медико-санітарної допомоги" Талалаївської селищної ради до складу якого входить 1 амбулаторія загальної практики сімейної медицини, 17 фельдшерських пунктів та 5 фельдшерсько-акушерських пунктів;
- вторинна ланка: комунальне некомерційне підприємство «Талалаївська центральна лікарня Талалаївської селищної ради».

Таблиця 5.7. Характеристика системи охорони здоров'я Талалаївської ТГ, 2024р.

№ п/п	Назва закладу охорони здоров'я (ЦПМСД, амбулаторія, ФП/ФАП)	Рік побудови	Приміщення закладу типове / пристосоване	Вид опалення (централізоване, твердопаливне, газове, пічне, електро)	Примітка
1	Комунальне некомерційне підприємство «Талалаївська центральна лікарня Талалаївської селищної ради»	2002	типове	твердопаливне централізоване	
2	Комунальне некомерційне підприємство "Талалаївський центр первинної медико-санітарної допомоги"	2002	пристосоване	твердопаливне централізоване	Орендоване приміщення

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

	медико-санітарної допомоги" Талалаївської селищної ради				
3	Талалаївська амбулаторія загальної практики сімейної медицини	2002	пристосоване	твердопаливне централізоване	Орендоване приміщення
4	Фельдшерський пункт с. Скороходове	1989	пристосоване	дрова	Орендоване приміщення
5	Фельдшерський пункт с. Корінецьке	1969	пристосоване	газ	Орендоване приміщення
6	Фельдшерський пункт с. Плугатар	1988	типове	дрова	Орендоване приміщення
7	Фельдшерський пункт с. Петькове	1983	типове	тверде	Орендоване приміщення
8	Фельдшерський пункт с. Обухове	1986	типове	дрова	Орендоване приміщення
9	Фельдшерський пункт с. Липове	1989	типове	газ	Орендоване приміщення
10	Фельдшерсько-акушерський пункт с. Стара Талалаївка	1881	типове	газ	Орендоване приміщення
11	Фельдшерський пункт с. Основа	1959	пристосоване	дрова	Орендоване приміщення
12	Фельдшерський пункт с. Слобідка	1979	типове	дрова	Орендоване приміщення
13	Фельдшерський пункт с. Березівка	1968	типове	дрова	Орендоване приміщення
14	Фельдшерсько-акушерський пункт с. Харкове	1975	типове	газ	Орендоване приміщення
15	Фельдшерський пункт с. Новоселівка	1965	типове	газ	Орендоване приміщення
16	Фельдшерсько-акушерський пункт с. Болотниця	1984	типове	тверде	Орендоване приміщення
17	Фельдшерський пункт с. Поповичка	1964	типове	дрова	Орендоване приміщення
18	Фельдшерський пункт с. Українське	1989	типове	тверде	Орендоване приміщення
19	Фельдшерсько-акушерський пункт с. Займище	1989	типове	тверде	Орендоване приміщення
20	Фельдшерський пункт с. Юрківці	1987	типове	тверде	Орендоване приміщення

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2 1	Фельдшерський пункт Довгалівка	с	1962	типове	дрова	Орендоване приміщення
2 2	Фельдшерсько-акusherський пункт с. Красний Колядин		1970	типове	тверде	Орендоване приміщення
2 3	Фельдшерський пункт с.Рябухи		1989	типове	дрова	Орендоване приміщення
2 4	Фельдшерський пункт с. Понори		1989	Пристосова-н е	тверде	Орендоване приміщення
2 5	Фельдшерський пункт Чернецьке	с	1989	типове	тверде	Орендоване приміщення

Комунальне некомерційне підприємство «Талалаївський центр первинної медико-санітарної допомоги»Талалаївської селищної ради обслуговує 8630 осіб, з них: 7472 - дорослого населення, 1158 - дитячого. Кількість штатних посад по КНП «Талалаївський ЦПМСД» становить 42,25 одиниць. У закладах первинної ланки працює 47 працівників, з яких 35 – медичний персонал.

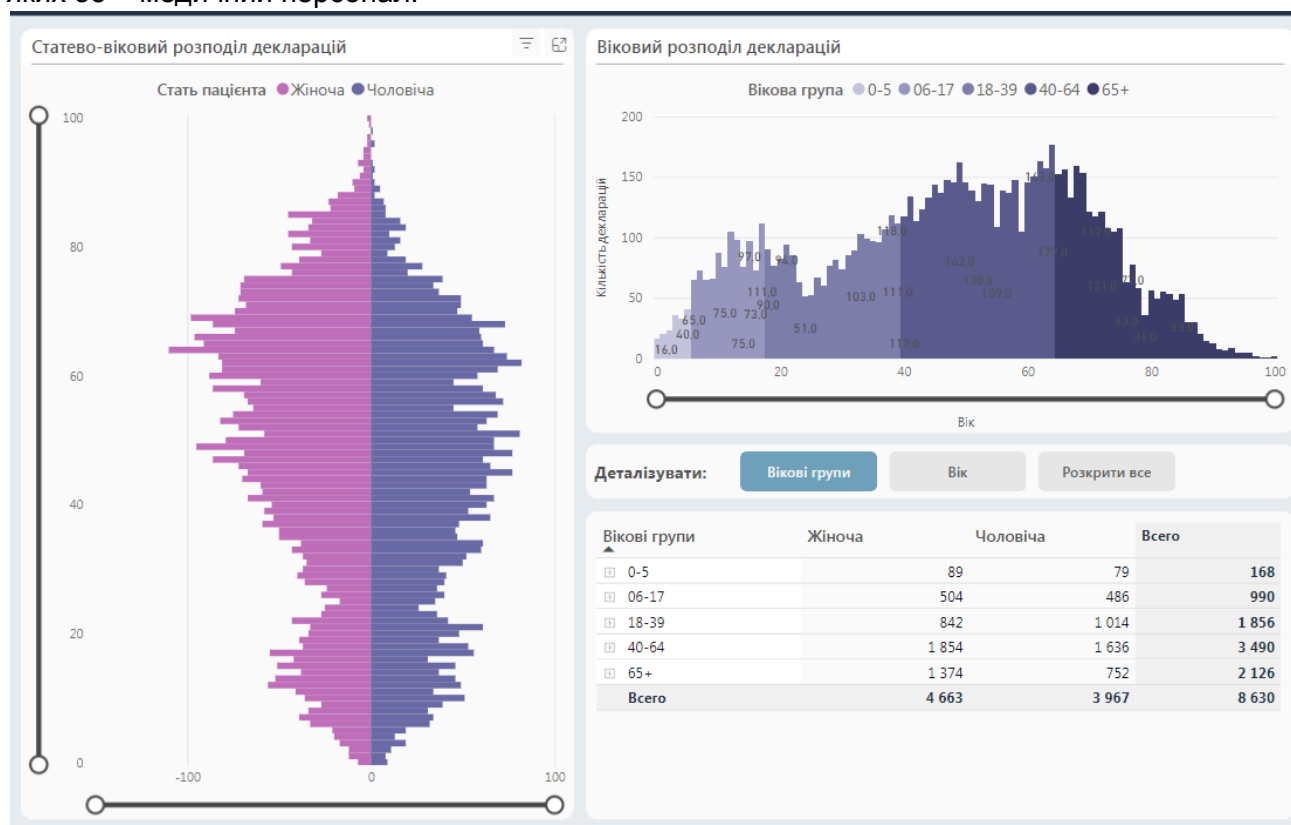
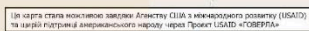

Рисунок 5.3. Статство-вікова піраміда на основі підписаних декларацій в Талалаївській громаді з певними уточненнями.

КНП «Талалаївська центральна лікарня Талалаївської селищної ради» надає ургентну та планову медичну допомогу жителям Талалаївської громади загальною кількістю 11511 осіб. Підприємство включає в себе стаціонарну, поліклінічну, лабораторну, діагностичну служби, які обслуговують дитяче та доросле населення. Стаціонарна допомога надається на 60 ліжках і включає відділення: терапевтичне - 25 ліжок, неврологічне -15 ліжок, паліативне – 15 ліжок, хірургічне - 20 ліжок (з хірургічними - 15, гінекологічними ліжками та ліжками патології вагітності - 5). В структурі підприємства функціонують: поліклінічне відділення на 200 відвідувань за зміну, інформаційно-аналітичний кабінет, адміністративно-управлінська та господарська частини.

Штатна чисельність працівників КНП «Талалаївська центральна лікарня» становить 129,75 посад, з них лікарів 39,75. Фактично зайнято 103 посади, з них зайнято лікарських посад 18, середнього медичного персоналу 35,25 посади, молодших медичних посад - 24, інших - 25,75 посад. Фактично працює 116 осіб, з них лікарів - 16, середніх медичних працівників - 48, молодших медичних працівників - 26, інші - 26. Заклад надає амбулаторну, стаціонарну та паліативну допомогу хворим, які потребують догляду та знеболення.

Матеріально-технічна база закладів охорони здоров'я громади потребує оновлення, зокрема ремонту приміщень, реконструкції системи опалення, встановлення пандусів та інше, а мешканці громади потребують кваліфікованої медичної допомоги вузьких спеціалістів, що вимагає підвищеної уваги до розвитку Талалаївської центральної лікарні. Ця лікарня була базовою у розвитку сфери охорони здоров'я Талалаївської громади. Сьогодні вона обслуговує не лише мешканців територіальної громади, але і інших прилеглих громад. Громада має обмежені фінансові можливості та потребує державної підтримки розвитку закладу, залучення донорських коштів. Головним чином фінансування медичних послуг мешканцям громади відбувається через єдиного закупівельника – НСЗУ з державного бюджету. Водночас до повноважень органів місцевого самоврядування віднесено фінансування програми громадського здоров'я; оплата комунальних послуг та енергоносіїв комунальних закладів охорони здоров'я в громаді, фінансування місцевих програм розвитку та підтримки таких закладів, а також програм надання населенню медичних послуг понад обсяг, передбачено програмою державних гарантій медичного обслуговування населення.

В структурі видатків бюджету Талалаївської ТГ у 2023 році видатки на охорону здоров'я склали 7,3 млн. грн (5,2% усіх видатків), в тому числі 22,4% спрямовані на заклади первинної ланки. З місцевого бюджету у 2024 році здійснено фінансову підтримку:

- КНП «Талалаївська центральна лікарня» в сумі 4272,4 тис. грн, які головним чином спрямовувались на оплату комунальних послуг та енергоносіїв - 2513,7 тис. грн. Також за кошти місцевого бюджету використано на оновлення матеріально-технічної бази лікарні - 554,0 тис. грн, заохочувальні виплати з нарахуваннями - 28,2 тис. грн, медикаменти та перев'язувальні матеріали - 303,6 тис. грн, капітальні видатки (придбання обладнання і предметів довгострокового користування) - 872,3 тис. грн.
- для комунального некомерційного підприємства "Талалаївський центр первинної медико-санітарної допомоги" у 2023 році з місцевого бюджету виділено кошти в сумі 1,6 млн. грн, основна частина яких спрямована на фінансову підтримку працівників охорони здоров'я та сплату комунальних послуг.

Адміністративні послуги.

З метою створення належних умов для виконання положень Закону України «Про адміністративні послуги», забезпечення доступності та покращення якості надання адміністративних послуг та реєстраційних процедур в громаді створено та функціонує «Центр надання адміністративних послуг» Талалаївської селищної ради» (ЦНАП), що стало важливим кроком до підвищення якості адміністративних послуг громади.

Кількість послуг, які суб'єкти звернення можуть отримати, зросла і включає найбільш затребувані – це реєстрація речових та майнових прав, реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань, реєстрація місця проживання особи, соціальні послуги, послуги для ВПО, послуги у сфері містобудівної діяльності, послуги у сфері реєстрації актів цивільного стану, тощо. Штат ЦНАПу налічує 6 посад, в т. ч. керівник, державний реєстратор (1), адміністратори (5).

В 2024 році надається 132 адміністративних послуг. За 9 місяців 2024 року адміністраторами ЦНАП надано 7018 послуги. В бюджет громади надійшло за надання адміністративних послуг кошти в сумі 539,2 тис. грн.

Соціальний захист населення.

З метою надання якісних та наближених до людей соціальних послуг, ефективної організації діяльності у сфері соціального захисту населення в Талалаївській селищній територіальній громаді створено КУ «**Центр надання соціальних послуг Талалаївської селищної ради Чернігівської області**». Завданням Центру є надання соціальних послуг громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, сім'ям, дітям, молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги за місцем проживання.

У структурі Талалаївської селищної ради функціонує **Служба у справах дітей Талалаївської селищної ради**.

Служба веде контроль за недопущенням порушення прав дитини та всіляко сприяє у вирішенні відповідних проблем. На первинному обліку в службі у справах дітей Талалаївської селищної ради перебуває 10 дітей-сиріт та 10 дітей, позбавлених батьківського піклування. З них: 11 – під опікою, піклуванням громадян, 6 – виховується у прийомних сім'ях, опікунами 3 дітей є навчальні заклади в особі директора. Проживає на території громади 7 дітей-сиріт та 10 дітей, позбавлених батьківського піклування.

На території громади проживає 3 усиновлених дітей. Функціонує 4 прийомні сім'ї, у яких виховується 3 дітей, позбавлених батьківського піклування, 1 дитина-сирота та 1 особа з числа дітей-сиріт. На постійному контролі органу місцевого самоврядування умови проживання людей з інвалідністю, ветеранів війни, сімей, які втратили годувальника, багатодітних сімей, громадян похилого віку, які потребують обслуговування вдома.

Чисельність громадян, які отримують послугу догляду вдома у 2024 році становили 380 осіб. Станом на 01.01.2025 року послугу догляду вдома отримують 348 осіб. Послугу догляду надають 40 соціальних робітників, навантаження на кожного в середньому складає 10 підопічних (9 соціальних робітників по селищу Талалаївка та 31 соціальних робітників по старостинських округах).

Таблиця 5.8. Інформація щодо забезпечення прав дитини у Талалаївській громаді, 2024 р.

Показник	Чисельність, осіб
Чисельність дитячого населення всього, з них:	1206
дітей-сиріт	10
дітей, позбавлених батьківського піклування	10
дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах	27
дітей з інвалідністю	30
дітей у багатодітних сім'ях	192
виявлених дітей, які потрапили у ситуацію безпосередньої загрози їхньому життю або здоров'ю	-
постраждалих від домашнього насильства	5
діти, громадяни України, які залишилися без батьківського піклування піклування на території інших держав, та яких повернули в Україну	-
діти, розлучені з сім'єю, які не є громадянами України	-
діти, із числа внутрішньо переміщених осіб	194
Кількість дітей, які перебувають під опікою/піклуванням	11
Кількість прийомних сімей, одиниць	4
У них дітей	5
Кількість дитячих будинків сімейного типу, одиниць	0
У них дітей	0

На обліку в службі у справах дітей перебуває 27 дітей, які опинились в складних життєвих обставинах. Вони виховуються у 13 сім'ях. В громаді є досить значна кількість осіб, які належать до вразливих груп. Наразі в громаді зареєстровано 692 внутрішньо переміщених осіб.

Таблиця 5.9. Вразливі групи населення у Талалаївській ТГ, станом на 01.01.2025 р.

Показник	Чисельність, осіб
Кількість осіб із числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	20
Особи, які мають інвалідність, всього	523
У т.ч. кількість дітей, які мають інвалідність	30
Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, влаштовані в ПС, ДБСТ та сім'ї опікунів / піклувальників	17
Сім'ї, яким призначена державна допомога при народженні дитини, одиниць	35
Сім'ї усиновлювачів, одиниць	2
Сім'ї опікунів / піклувальників, одиниць	8
Прийомні сім'ї, одиниць	4
Дитячі будинки сімейного типу, одиниць	0
Сім'ї, в яких є ризик вилучення дитини із сім'ї	-

Для фінансової допомоги ВПО залучалися благодійні організації:

- **БО «Право на захист»** - забезпечено продуктами та засобами гігієни осіб із числа ВПО;
- **Прилуцька міськрайонна організація Товариства Червоного Хреста України** - забезпечено продуктовими наборами, засобами гігієни та побутовою хімією для прання (порошок, кондиціонери-ополіскувачі та інше) для ВПО;

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- БО «Турбота про літніх в Україні» - забезпечено продуктовими наборами для потреб населення;
- ТОВ «КОФКО АГРІ Ресурси України» - забезпечено продуктовими наборами та поліпшено матеріально-технічну базу відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання;
- Проєкт «**МОМ**» - забезпечення матрацами, посудом, ліхтарями, ємностями для питної води, простиррадлами, подушками ВПО;
- БО «Чернігівська МЕРЕЖА»- було створено та облаштовано чотири простори психологічної підтримки на території Талалаївської селищної ради.

Культура.

Робота закладів культури спрямована на збереження і розвиток національної культури, популяризацію провідних жанрів мистецтва.

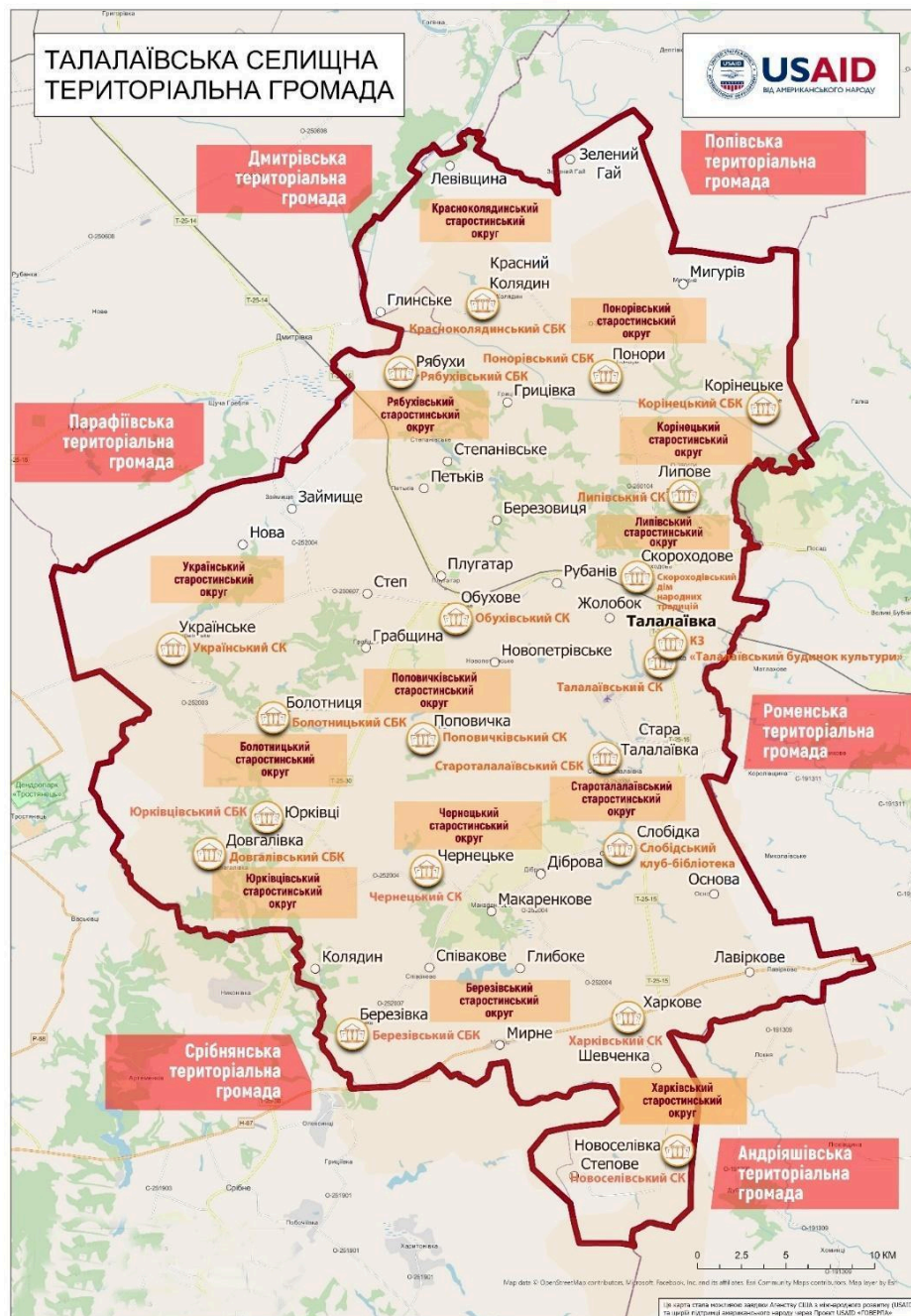

Рисунок 5.5. Розташування закладів охорони здоров'я Талалаївської селищної територіальної громади.

Мережа закладів культури Талалаївської територіальної громади становить 4 комунальні заклади і музей: КЗ «Талалаївський будинок культури» Талалаївської селищної

ради, який виконує роль методичного центру для сільських клубних закладів; КЗ «Талалаївська публічна бібліотека» Талалаївської селищної ради, якому підпорядковані відокремлені структурні підрозділи сільські бібліотеки-філії; КЗ «Талалаївська школа мистецтв»; КЗ «Талалаївський краєзнавчий музей»; Народний музей історії села Березівка. Система клубних закладів культури і бібліотек у громаді характеризується значною розгалуженістю у сільській місцевості: 20 клубних закладів культури (11 сільських будинків культури, 7 сільський клубів, один сільський клуб – бібліотека, один сільський дім народних традицій). В 6 населених пунктах громади діють сільські бібліотеки – філії.

Клубні заклади потребують оновлення музично-технічного обладнання та сценічних костюмів, забезпечення апаратурою та комп'ютерною технікою. Бібліотечні заклади потребують оновлення бібліотечного фонду. У сфері культури працює 56 працівників. Гордістю Талалаївської громади 5 народних та 1 зразковий аматорські колективи.

З початку повномасштабного вторгнення росії в Україну, працівники культури активно включились до волонтерської діяльності. В сільських закладах культури було організовано плетіння сіток та іншу допомогу. З 2022 року працівниками культури в населених пунктах Талалаївської громади постійно проводяться благодійні заходи на підтримку наших земляків – бійців Збройних Сил України та територіальної оборони. Проведено ряд заходів, які сприяють зміцненню національної єдності народу України.

Таблиця 5.10. Характеристика клубних закладів культури Талалаївської селищної ради.

Споруда	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
Комунальний заклад «Талалаївський будинок культури» Талалаївської селищної ради	360	1. Святковий концерт до 8 Березня; 2. Концертна програма з нагоди Перемоги над нацизмом у II світовій війні; 3. Фестиваль родинної творчості «Родинне джерело»; 4. Святкові програми до Дня захисту дітей; 5 Народні гуляння до свята Івана Купала.; 6. Тематичні заходи до Дня молоді; 7. Урочистості до Дня Незалежності України; 8. Урочистості до святкування Дня селища; 9. День захисників і захисниць або День захисника України; 10. Новорічно-театралізовані вистави для дітей до Дня Св.Миколая; 11. Новорічні програми зустрічі Нового року
Березівський сільський будинок культури	200	Благодійний концерт «Разом до перемоги»до.
Болотницький сільський будинок культури	400	1. Новорічні колядки та щедрівки; 2. Святковий концерт до 8 Березня
Довгалівський сільський будинок культури	300	Новорічна святкова програма.
Корінецький сільський будинок культури	280	Культурно-мистецькі свята з нагоди 8 Березня
Красноколядинський сільський будинок культури	350	Новорічна святкова програма.
Липівський сільський клуб	300	Новорічна святкова програма.
Новоселівський сільський клуб	100	Культурно-мистецьке свято з нагоди Дня села.
Обухівський сільський клуб	80	Новорічні колядки та щедрівки;
Понорівський сільський будинок культури	300	День села Понори.
Поповичківський сільський клуб	300	Благодійна програма на підтримки ЗСУ.
Рябухівський.сільський будинок культури	200	Новорічна святкова програма.

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Скороходівський дім народних традицій	300	Культурно-мистецьке свято з нагоди Дня села.
Слобідський клуб-бібліотека	80	Свято Дня села.
Староталалаївський сільський будинок культури	200	Благодійна програма на підтримки ЗСУ
Талалаївський селищний клуб	200	Новорічна святкова програма.
Український сільський клуб	300	Новорічна святкова програма
Харківський сільський будинок культури	200	Благодійна програма на підтримки ЗСУ.
Чернецький сільський будинок культури	460	1 Новорічна святкова програма.; 2. Святковий концерт до 8 Березня; 3. Культурно-мистецьке свято до Дня села.
Юрківцівський сільський будинок культури	260	Новорічна святкова програма.

Мережа бібліотек у громаді характеризується значною розгалуженістю у сільській місцевості: 6 бібліотек-філій та 9 бібліотечних пунктів. Не всі заклади опалюються, їх матеріальна база доволі слабка та морально застаріла. Відвідування читачами бібліотек становить 18400 осіб за рік, бібліотечним обслуговуванням охоплено 2800 осіб.

Збройна агресія внесла значні корективи в роботу бібліотек, більшість яких не лише обслуговували користувачів, проводили культурно-просвітницьку роботу, забезпечували жителів достовірною інформацією, а й всіляко сприяли волонтерській допомозі ЗСУ та ВПО.

Таблиця 5.11. Структурні підрозділи КЗ «Талалаївська публічна бібліотека» Талалаївської селищної ради.

Споруда	Адреса
Талалаївська публічна бібліотека	с-ще. Талалаївка, вул.Освіти, 3
Красноколядинська сільська бібліотека-філія	с.Красний Колядин, вул.30-річчя Перемоги, 16
Плугатарська сільська бібліотека-філія	с.Плугатар, вул.. Лесі Українки, 12
Староталалаївська сільська бібліотека-філія	с.Стара Талалаївка, вул.Гагаріна, 20
Українська сільська бібліотека-філія	с.Українське, вул.Незалежності, 1
Харківська сільська бібліотека-філія	с.Харкове, вул.Науменка, 42
Юрківцівська сільська бібліотека-філія	с.Юрківці, вул.Шевченка, 36
Бібліотечний фонд	Кількість
агальна кіл-ть бібліотечного фонду, з них:	163935
Книги	163574
Періодичні видання	361
Електронні видання	0

Музейна справа.

На території Талалаївської селищної ради функціонують дві музейні установи. В 2023 році проведено 106 екскурсій та обслуговано 1290 відвідувачів.

Таблиця 5.12. Музейні заклади Талалаївської селищної ради.

Споруда	Кількість музейних експонатів	Площа приміщення, м2
Комунальний заклад «Талалаївський краєзнавчий музей»	796	176
Народний музей історії села Березівка	4936	181

Позашкільна мистецька освіта.

На території Талалаївської селищної ради працює заклад позашкільної мистецької освіти. За 2023 – 2024 навчальний рік участь у конкурсах різного рівня взяли 67 учнів.

Таблиця 5.13. Заклади позашкільної мистецької освіти.

Споруда	Кількість здобувачів освіти	Відділення
Комунальний заклад «Талалаївська школа мистецтв»	190	Музичне мистецтво – 77 учнів, - хореографічне – 54 учні, художнє - 32 учні, театральне - 13 учнів

Фізична культура та спорт.

Громада приділяє значну увагу розвитку фізичної культури та спорту. Жителі громади постійно беруть участь у спортивних змаганнях обласного та районного рівня з баскетболу, волейболу, настільного тенісу, шахів, міні-футболу; неодноразово ставали призерами в турнірах з футболу, міні-футболу, баскетболу серед дорослих та дітей. Жителі громади постійні учасники обласних спартакіад.

Спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота в громаді проводиться відділом освіти, культури, молоді та спорту Талалаївської селищної ради та Дитячо-юнацькою спортивною школою.

На території громади функціонує 7 спортивних споруд, серед них одна комплексна.

Таблиця 5.14. Об'єкти спортивної інфраструктури Талалаївської селищної територіальної громади.

Споруда	Скільки відвідувачів вміщує	Події чи заходи, що викликають найбільший приплив гостей
Селищний стадіон с-ще Талалаївка	1000	Чемпіонат району з футболу, обласні змагання серед дітей, спартакіада громади
Спортивний майданчик із штучним покриттям с-ще Талалаївка	200	Чемпіонати громади з міні-футболу серед ветеранів, чоловіків, жінок з нагоди професійних та державних свят. Турнір з міні-футболу серед юнаків різних вікових категорій за програмою «Пліч-о-пліч»
Майданчик з тренажерним обладнанням с-ще Талалаївка	20	Тренування з загальної фізичної підготовки
Два волейбольні майданчики с-ще Талалаївка	100	Тренування, турніри з волейболу та паркового волейболу
Приміщення для занять настільним тенісом в с-ще Талалаївка, пров. Центральний, 1	30	Турніри серед дорослих та дітей
Футбольні поля: с.Липове, с.Плугатар	100	Чемпіонат громади з футболу

Житлово-комунальна, транспортна інфраструктура

Житловий фонд.

Галузям Житлово-комунального господарства громади притаманні проблеми високого рівня зношеності інфраструктури, у тому числі житлового фонду.

На території селищної ради налічується 4699 заселених житлових будинків з яких майже 99% - індивідуальні. У громаді відсутнє централізоване теплопостачання, а тому 100% помешкань обладнані індивідуальним опаленням, переважно котли на природному газі та твердопаливні.

Таблиця 5.15. Стан житлового фонду Талалаївської селищної ради.

Показники	2025
Заселені будинки разом	4699
у тому числі: - індивідуальні будинки	4670
Житловий фонд, тис. кв. м загальної площі	418,1
% помешкань, підключених до водопостачання	47,9
% помешкань, підключених до газопостачання	61,0
% помешкань, підключених до системи каналізації	11,7
% помешкань, підключених до центрального опалення	0

*Помешкання – квартира або індивідуальний будинок

Забезпеченість житлом у громаді становить майже 38,5 на 1 м² особу. Але, як видно з таблиці, цей показник практично не змінюється. Причина цьому – відсутність багатоквартирної забудови. Останні роки на території громади будуються в досить малій кількості лише індивідуальні житлові будинки.

На території громади будівництво комунального житла не ведеться. Темпи нового будівництва в селищній раді є вкрай низькими. Приватне будівництво індивідуальних будинків характерне для сіл та частково для селища. Низькі темпи будівництва житла зумовлені

негативною демографічною ситуацією та низьким рівнем оплати праці як в громаді, так і в країні загалом.

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі.

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі залишаються однією з найменш сучасно оснащених сфер діяльності, характеризуються незадовільним технічним станом обладнання та обмеженими фінансовими ресурсами їх фінансування.

Послуги з водопостачання надають такі комунальні підприємства як «КП Талалаївське ВУЖКГ», КП «Помічник» та ТОВ «Житлобудсервіс». Протяжність водопровідної системи селищної ради складає 44.0 км. Водогони знаходяться на балансі цих же підприємств. Централізованим водопостачанням охоплено 7 з 44 населених пунктів селищної ради. Станом на 01.01.2025р. комунальним підприємством КП «Талалаївське ВУЖКГ» укладено 2167 договорів на послуги з водопостачання, КП «ПОМІЧНИК» 99 договорів, ТОВ «Житлобудсервіс» 26 договорів. Тарифи на послуги з водопостачання: КП «Талалаївське ВУЖКГ»: 30,50 грн (з ПДВ) населення; 33,43 бюджетні установи; 41,06 інші споживачі; КП «Помічник»: 30,50 грн для населення; 33,55 грн для бюджетних установ; 36,90 для інших споживачів; ТОВ «Житлобудсервіс»: 30,50 грн для населення.

Таблиця 5.16. Характеристика об'єктів житлово-комунального господарства Талалаївської селищної ради.

Назва	Місце розташуван-ня	Експлуата-ційний стан	Потреба в будівництві чи реконструкції	Балансоутримувач
Водопровідні мережі (загальна протяжність – 44.0 км)	с-ще. Талалаївка та 5 сіл (с. Юрківці, с. По-повичка, с. Новопетрі-вське, с.Обухове, с.Липове, с. Скороходове)		так	КП «Талалаївське ВУЖКГ»; ПП «Помічник»; ТОВ Житлобудсервіс»
Очисні споруди	с-ще. Талалаївка	-	так	КП «Талалаївське ВУЖКГ»
Трансформа-торні підстанції	-	-	-	-
Об'єкти альтернатив-ної енергетики	-	-	-	-
Сміттєзвалище ТПВ	с-ще. Талалаївка	Не відповідає санітарним вимогам	так	КП «Талалаївське ВУЖКГ»

Обслуговування мереж газопостачання на території громади здійснює ЧФТОВ «Газрозподільні мережі України» Прилуцького відділення УЄГГ Талалаївська дільниця. Обслуговування мереж електропостачання на території селищної ради здійснює Талалаївська дільниця Прилуцького РЕМ.

Таблиця 5.17. Характеристики системи життєзабезпечення Талалаївської селищної ради.

Показники	2025
Водопостачання та водовідведення	
Протяжність мереж водопостачання, км	44.0
Споживання питної води, тис. м ³ – всього, у т.ч.:	79.1
- населення	69.9
- підприємства	9.2
Протяжність мереж водовідведення, км	8.3
Газопостачання	
Протяжність мереж, км	259,6
Електропостачання	
Протяжність мереж, км	789,4
Кількість трансформаторних підстанцій	216

Енергоспоживання та енергозбереження.

У час постійного здороження тарифів на природний газ та електричну енергію селищна рада все частіше задумується над впровадженнями заходів з енергозбереження та перехід на альтернативні джерела енергії. Але на даний час на альтернативний вид опалення переведено лише КНП «Талалаївська центральна лікарня».

Вуличне освітлення у населених пунктах громади переведене на світлодіодні енергоощадні ліхтарі.

Послуги з поводження з побутовими відходами.

Послуги із збирання, вивезення та захоронення твердих побутових відходів у селищній раді надає комунальне підприємство «Талалаївське ВУЖКГ». Вивезення сміття здійснюється на сміттєзвалище ТПВ, що розміщене у селищі Талалаївка. Сміттєзвалище паспортизоване.

Тариф на вивезення сміття:

- вартість послуги для населення з 1 м. куб – 135 грн;
- вартість послуги з 1 проживаючого в багатоквартирних, одноквартирних та ідивідуальних будинках – 30,00 грн;
- вартість послуги для бюджетних установ, організацій та інших споживачів за 1 м.куб – 135 грн.

Транспортна інфраструктура та зв'язок.

На території Талалаївської селищної ради знаходяться дві залізничні станції Полтавської дирекції Південної залізниці на неелектрифікованій лінії Бахмач-Лохвиця. Це станції Талалаївка та Болотниця. У зв'язку з початком військової агресії російської федерації у 2014 році, залізничне сполучення з містами країни агресора та республіки Білорусь було припинено і на сьогодні діють лише приміські маршрути Бахмач-Ромни (Ромни-Бахмач) та Бахмач-Ромодан (Ромодан-Бахмач).

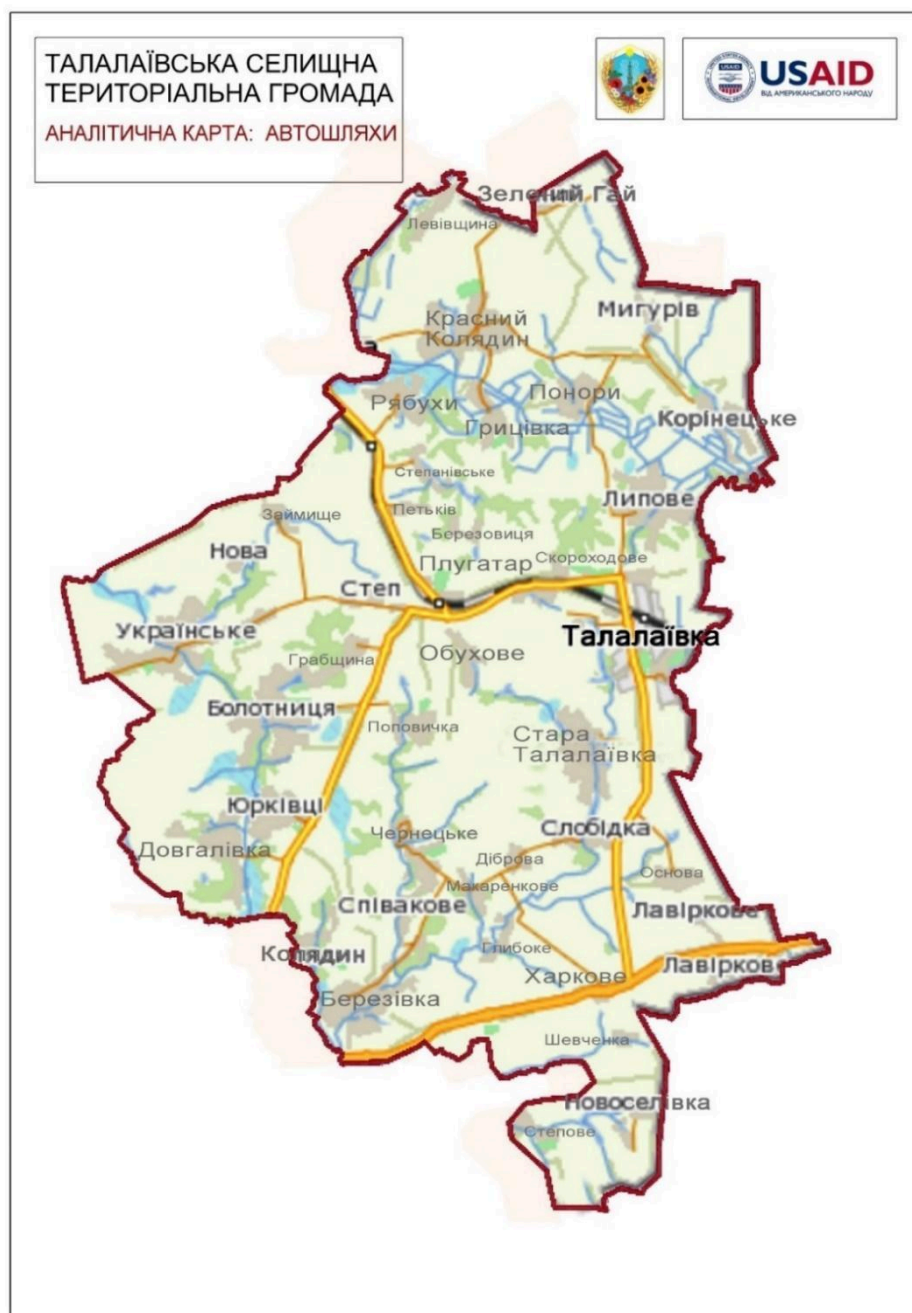
Не зважаючи на зменшення кількості пасажирських поїздів та погіршення транспортної доступності, залізниця є важливим елементом транспортної інфраструктури, оскільки забезпечує вантажні перевезення, зокрема сільськогосподарської продукції з елеваторів ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ» та ТОВ «КОФКО АГРІ РЕСОРСІЗ Україна». Територію Талалаївської селищної ради перетинають автомобільні дороги державного та місцевого значення, а саме:

- Н-07 Київ-Суми-Юнаківка – 19,4 км;
- Т-25-15 /Р-68/-Дмитрівка-Харкове 33,2 км;
- Т-25-30 Прилуки-Варва-Срібне-Обухове 15,5 км;
- О250204 Дмитрівка-Красний Колядин-Скороходове-Бабчин з під'їздом до с.Понори, Липове – 28,3 км;
- О250415 Іваниця-Бережівка-Обухове – 12,9 км;
- О250441 Поповичка-Болотниця-Українське – 9,8 км;
- О250442 Харкове-Юрківці – 17,4 км;
- О250443 /Н07/-Березівка-Стара Талалаївка-Талалаївка – 24,2 км;
- О250444 /Т-25-15/-Рябухи – 2,5 км;
- С250455 Зелений Гай-Красний Колядин-Грицівка з під'їздом до с.Левівщина – 13,4 км;
- С250456 /О250204/-Корінецьке – 4,9 км;
- С250457 /Т-25-30/-Довгалівка – 2,6 км;
- С250458 /О250415/-Займище з під'їздом до с.Нова – 6,2 км;
- С250459 /Т-25-15/-Степанівське – 2,3 км;
- С250460 /Т-25-15/-Петьків – 1 км;
- С250461 /Т-25-15/-Стара Талалаївка – 2,1 км;
- С250462 Основа-/Т-25-15/-Слобідка – 4,3 км;
- С250463 Під'їзд до ст.Талалаївка – 0,7 км;
- С250464 Харкове-Степове – 10,0 км;
- С250465 Плугатар-Березовиця – 3,3 км;
- С250466 Березівка-Колядин – 3,1 км.

Селищна рада має розвинену транспортну інфраструктуру для здійснення пасажирських та вантажних перевезень. Крім того, наявна мережа комунальних доріг у населених пунктах та між ними, переважно з твердим покриттям. Протяжність комунальних доріг становить 303,9 км, протяжність автомобільних доріг місцевого значення становить понад 149,0 км, протяжність автомобільних доріг державного значення становить понад 68,1 км. Однак дорожньо-транспортна інфраструктура селищної ради потребує окремої

1. **Introduction**
 2. **Background**
 3. **Methodology**
 4. **Results**
 5. **Conclusion**
 6. **References**

Транспортне сполучення між населеними пунктами громади та районним/обласним центром.

Однією з основних проблем громади є недостатнє забезпечення населення громади автобусним сполученням між населеними пунктами Талалаївської селищної ради. На сьогодні, для задоволення потреб жителів громади у сфері перевезення пасажирів автомобільним транспортом, діє 10 автобусних маршрутів, з них: 6 міжобласних,

2 міжрайонних та 4 маршрути що не виходять за межі громади. Виконуються і зворотні рейси, які дають можливість пасажиром, що від'їжджають до адміністративного центру громади в той же день повернутись до сільського населеного пункту. По мірі надходжень пропозицій від старостатів, побажань та зауважень жителів громади до обласного конкурсного комітету подаються пропозиції щодо відкриття нових маршрутів та внесення змін до діючих маршрутів.

Поштовий зв'язок.

Чернігівська дирекція АТ «Укрпошта» є регіональним представництвом Національного оператора поштового зв'язку в Україні, яка надає послуги поштового зв'язку у Талалаївській територіальній громаді. На території громади діє одне відділення поштового зв'язку у селищі Талалаївка, 43 населених пунктів громади користуються пересувними відділеннями поштового зв'язку. Відділення надають поштові, логістичні та фінансові послуги, зокрема у відділенні селища доступними є такі послуги як: Укрпошта Експрес, Укрпошта Стандарт, оформлення передоплати, оплата картою, доставка за межі України, перекази, комунальні та інші платежі, виплата пенсій та грошової допомоги (табл. 5.18).⁵

Таблиця 5.18. Відділення Укрпошти у Талалаївській ТГ.

Населений пункт	Адреса	Індекс	Тип відділення
с-ще Талалаївка	вул. Центральна, 13, с-ще Талалаївка, Прилуцький район, Чернігівська область	17200	
Березовиця		17223	Обслуговується ПЕРЕСУВНИМ відділенням поштового зв'язку
Жолобок		17223	--- // ---
Скороходове		17223	--- // ---
Липове		17222	--- // ---
Корінецьке		17220	--- // ---
Мигурів		17220	--- // ---
Понори		17221	--- // ---
Красний Колядин		17210	--- // ---
Глинське		17210	--- // ---
Левівщина		17210	--- // ---
Грицівка		17213	--- // ---
Зелений Гай		17211	--- // ---
Юрківці		17250	--- // ---
Довгалівка		17251	--- // ---
Чернецьке		17263	--- // ---
Глобоке		17263	--- // ---
Діброва		17263	--- // ---
Макаренкове		17263	--- // ---
Співакове		17263	--- // ---
Харкове		17270	--- // ---
Лавіркове		17270	--- // ---
Новоселівка		17271	--- // ---
Степове		17271	--- // ---
Шевченка		17271	--- // ---
Українське		17230	--- // ---
Займище		17231	--- // ---
Нова		17231	--- // ---
Степ		17241	--- // ---
Стара Талалаївка		17260	--- // ---
Основа		17262	--- // ---

⁵ <https://offices.ukrposhta.ua>

Населений пункт	Адреса	Індекс	Тип відділення
Слобідка		17261	--- // ---
Рябухи		17212	--- // ---
Плугатар		17241	--- // ---
Степанівське		17241	--- // ---
Петьків		17241	--- // ---
Поповичка		17242	--- // ---
Грабщина		17241	--- // ---
Новопетрівське		17241	--- // ---
Обухове		17241	--- // ---
Болотниця		17240	--- // ---
Березівка		17252	--- // ---
Колядин		17252	--- // ---
Мирне		17270	--- // ---

Конкурентом Укрпошти у логістичній сфері на території громади є Нова пошта. У Талалаївській громаді функціонує 1 відділення Нової пошти (табл. 5.19).⁶

Таблиця 5.19. Відділення Нової пошти у Талалаївській ТГ.

Населений пункт	Назва відділення	Адреса	Тип відділення Вага до (кг)
Талалаївка	Відділення № 1	с-ще Талалаївка, Робітнича, 17	Вантажне відділення до 1100
Красний Колядин	-	с.Красний Колядин, 30-річчя Перемоги, 17	Пункт приймання-видачі до 30 кг
Липове	-	с.Липове, Центральна, 13	Пункт приймання-видачі до 30 кг
Харкове	-	с.Харкове, Науменка, 71/1	Пункт приймання-видачі до 30 кг
Стара Талалаївка	-	с.Стара Талалаївка, Миру, 40	Пункт приймання-видачі до 30 кг
Плугатар	-	с.Плугатар, Лесі Українки, 37	Пункт приймання-видачі до 30 кг
Талалаївка	-	с-ще Талалаївка, Робітнича, 17	Поштомат
Талалаївка	-	с-ще Талалаївка, Сонячна, 2	Поштомат

Мобільний зв'язок та інтернет.

Населення громади забезпечене мобільним та стаціонарним телефонним зв'язком. Доступ до швидкісної мережі Інтернет забезпечують провайдери «Укртелеком», «Гранат Україна», «НПК «ХОУМ-НЕТ».

Більшість населених пунктів громади забезпечені Інтернетом. Населені пункти, що є центральними садибами старостатів, забезпечені швидкісним оптоволоконним Інтернетом. В селах, що не мають швидкісного Інтернету – надаються послуги мобільного інтернету.

Таблиця 5.20. Забезпечення швидкісним проводним Інтернетом населених пунктів Талалаївської селищної ради.

№ п/п	Населений пункт	Кількість операторів	Назва провайдера, що надає послуги з використанням волоконнооптичних технологій
1	с-ще Талалаївка	3	АТ «Укртелеком», ТОВ «Гранат Україна»
2	Березовиця	0	-
3	Жолобок	0	-
4	Скороходове	1	ТОВ «Гранат Україна»
5	Липове	1	ТОВ «Гранат Україна»
6	Корінецьке	1	ТОВ «Гранат Україна»
7	Мигурів	0	-
8	Понори	1	ТОВ «Гранат Україна»
9	Красний Колядин	1	ТОВ «НПК «ХОУМ-НЕТ»
10	Глинське	0	-

⁶ <https://novaposhta.ua/office/list>

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

11	Левівщина	0	-
12	Грицівка	0	-
13	Зелений Гай	0	-
14	Юрківці	1	ТОВ «Гранат Україна»
15	Довгалівка	1	ТОВ «Гранат Україна»
16	Чернецьке	1	ТОВ «Гранат Україна»
17	Глобоке	0	-
18	Діброва	0	-
19	Макаренкове	0	-
20	Співакове	0	-
21	Харкове	1	ТОВ «Гранат Україна»
22	Лавіркове	0	-
23	Новоселівка	1	ТОВ «Гранат Україна»
24	Степове	0	-
25	Шевченка	1	ТОВ «Гранат Україна»
26	Українське	1	ТОВ «Гранат Україна»
27	Займище	1	ТОВ «Гранат Україна»
28	Нова	0	-
29	Степ	0	-
30	Стара Талалаївка	1	ТОВ «Гранат Україна»
31	Основа	1	ТОВ «Гранат Україна»
32	Слобідка	1	ТОВ «Гранат Україна»
33	Рябухи	1	ТОВ «Гранат Україна»
34	Плугатар	1	ТОВ «Гранат Україна»
35	Степанівське	0	-
36	Петьків	1	ТОВ «Гранат Україна»
37	Поповичка	1	ТОВ «Гранат Україна»
38	Грабщина	0	-
39	Новопетрівське	0	-
40	Обухове	1	ТОВ «Гранат Україна»
41	Болотниця	1	ТОВ «Гранат Україна»
42	Березівка	1	ТОВ «Гранат Україна»
43	Колядин	0	-
44	Мирне	0	-

За інформацією оператора «Київстар», на території селищної ради знаходиться 2 станцій з передавачами: с-ще Талалаївка, с.Болотниця. В оператора «Vodafone» на території селищної ради знаходиться 5 станцій з передавачами: с-ще Талалаївка, с.Болотниця, с. Понори, с.Плугатар та с. Харкове.

В оператора «Lifecell» на території громади знаходиться 4 (+2 підсилювача) станцій з передавачами: с-ще Талалаївка – 1 шт (+2 підсилювача), с.Липове, с.Красний Колядин, с.Харкове.

Інфраструктура торгівлі та сфери послуг

Система закладів торгівлі на території громади є досить слабо розгалуженою, особливо у сільській місцевості. Мережа магазинів у селах постійно скорочується. Проте, існуючі магазини переобладнуються, реконструюються і збільшують асортимент.

Станом на 1 січня 2024 року у громаді зареєстровано 107 торговельних закладів різних форм власності, 37 торговельних закладів розташовані у сільських населених пунктах громади.

Звертає на себе увагу відсутність об'єктів надання низки послуг у сільській місцевості. Йдеться насамперед про аптеки (усі 6 аптек сконцентровані у селищі Талалаївка), перукарні (5 у селищі Талалаївка), відділення банків (2 у селищі Талалаївка), що практично змушує мешканців сільських населених пунктів громади прямувати до адміністративного центру, щоб отримати ці послуги.

Наявні у нашій громаді і об'єкти всеукраїнських торговельних мереж серед яких: Маркетопт, Аврора, Вацак, Жук, Новожанівський м'ясокомбінат.

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

У селищі Талалаївка, що є центром громади, діє ринок. Площа ринку становить 3240 м2. Послуги у сфері громадського харчування надають 6 закладів кафе: «Арабіка», «Шкварочки», «Маестро», «Міленіум», «Орхідея», Кафе «Артем».

Таблиця 5.21. Просторовий розподіл об'єктів інфраструктури сфери послуг територіальної громади, од.

Об'єкти інфра-структур и сфери послуг	Адміністративний центр	Липівський старостат	Корінський старостат	Понорівський старостат	Красноколядинський старостат	Юрківський старостат	Чернецький старостат	Харківський старостат	Український старостат	Староталалаївський старостат	Рябухівський старостат	Поповичківський старостат	Болотницький старостат	Березівський старостат	Всього по громаді
Заклади торгівлі, у т.ч.:	70	5	1	1	5	3	3	5	1	4	3	1	2	3	107
- продуктові	24	3			2	1	1	2					1	2	36
- промислові	35	1			1			1						1	39
- змішані	7		1	1	2	2	2	1	1	4	3	1	1		26
- заклади харчування (кафе, ресторани)	4	1						1							6
Відділення банків	2														2
Аптеки	6														6
Відділення поштового зв'язку	1														1
Перукарні	5														5
Сервіси технічного обслуговування	4														4
Автозаправні станції	2														2
Готелі, мотелі	0														0
Всього	90	5	1	1	5	3	3	5	1	4	3	1	2	3	127

В громаді фізичними особами-підприємцями надається широкий спектр послуг з побутового обслуговування населення серед яких: пошив та ремонт одягу, ремонт автотранспорту, послуги перукарів та салонів краси, ритуальні послуги, тощо.

Банківське обслуговування.

Фінансова інфраструктура громади представлена двома банківськими установами - Філія КБ «Приватбанк», смт. Талалаївка, вул.Центральна 10 та Філія АТ «Ощадбанк», смт.Талалаївка, вул.Вокзальна 3. На території громади представлені дві страхові компанії, це ПАТ «НАСК «Оранта» та ПРАТ «УПСК». Крім того, послуги страхування надають філії КБ «Приватбанк» та АТ «Ощадбанк», а також Чернігівської дирекції АТ «Укрпошта».

Таблиця 5.22. Кількість відділень банківських установ/банкоматів/терміналів на території громади.

Назва	Кількість діючих станом на 01.01.25 р., одиниць
Відділення банків	2
Банкомати	3
Термінали самообслуговування (ITBox, ін.)	4

Туристична інфраструктура.

На тепер можна говорити хіба що про нереалізовані туристичні потенціали, ніж туризм як галузь економіки громади. На території селища діють Талалаївський краєзнавчий музей та Народний музей історії села Березівка, які знаходяться в комунальній власності громади .

На території громади розташовані пам'ятки архітектури національного значення – дерев'яна Успенська церква в с. Стара Талалаївка (XIX поч. XX ст., майстер Бузовський) та мурована (цегляна) Михайлівська церква в с.Юрківці (XIX ст.). Попри свою красу як туристичні об'єкти вони не функціонують.

До пам'яток археології громади належить курганний могильник періоду Київської Русі, один з найбільших в Україні та на території колишньої Київської Русі, який знаходиться в с.Липове та городище-замок, залишки літописного міста Глібль (Глебелъ) на тереторії с.Красного Колядина.

В селі Українське Талалаївської територіальної громади в 2021року відбулась знакова подія у межах не лише громади, а можна твердо сказати, що всієї України — відкриття пам'ятника уродженцю цього села, знаному етнографу і фольклористу, театральному і літературному критику, мистецтвознавцю і перекладачу, журналісту і блискучому стилісту, щирому патріоту України Василю Горленку.

На території громади є 118 ставків, водосховище та річки, що можуть (за умови очищення та створення комфортних умов відпочинку) привернути увагу відпочивальників. Недалеко – природні заказники місцевого значення, що дає можливість розвивати екотуризм.

Талалаївська громада має гарне сполучення з Києвом (біля двох годин на машині) та межує з Срібнянською, Парафіївською, Дмитрівською об'єднаними територіальними громадами та з Роменським районом Сумської області, відносно недалеко розташовані Батурин, Бахмач та Прилуки. Всі зазначені місцевості відомі своїми туристичними принадами. Однак кожна окремо навряд чи здатна затримати туриста більше, ніж на день. Талалаївська громада потенційно може стати частиною такого кільця на українській півночі. Ще одна умова успішного розвитку цієї сфери – кластеризація послуг, формування для майбутнього споживача вже готового пакету та його просування разом із брендом громади, який ще необхідно створити та розрекламувати.

Висновки:

Соціальна інфраструктура.

1. Громада має розвинену освітню мережу закладів загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти. Професійно-технічна освіта в громаді відсутня. Маючи серйозні демографічні зміни, що проявляються у зменшенні кількості дітей, громада намагається вирішити проблеми малочисельності сільських шкіл шляхом оптимізації закладів, фінансування яких стає значним навантаженням на її бюджет.

2. Мережа закладів охорони здоров'я представлена 24 закладами первинної ланки медицини та Комунальним некомерційним підприємством «Талалаївська центральна лікарня». Заклади охорони здоров'я потребують оновлення матеріально-технічної бази, а мешканці громади потребують послуг вузьких спеціалістів. Необхідна державна підтримка розвитку лікарні, а також регулярні вливання донорських коштів. Є потреба забезпечення сучасним обладнанням, кабінетами функціональної діагностики.

3. Завдяки створенню «Центру надання адміністративних послуг» мешканці можуть отримати широкий спектр адміністративних послуг, підвищити рівень їх якості та доступності.

4. Для надання соціальних послуг у громаді створено територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) селищної ради (для надання соціальних послуг громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, сім'ям, дітям, молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги за місцем проживання), а також Службу у справах дітей (забезпечує права дітей в громаді).

5. Робота закладів культури спрямована на підвищення культурного рівня громади, розвивається на базі мережі, що залишилася в громаді від бувшого реорганізованого району. Мережа закладів культури і бібліотек у громаді характерна значною розгалуженістю у сільській місцевості. Складні соціально-економічні умови та обмежені фінансові можливості місцевого бюджету не забезпечують достатнього рівня розвитку закладів культури в громаді. Їх матеріальна база доволі слабка та морально застаріла, більшість з них потребують капітального ремонту.

6. Більшість населених пунктів громади мають якісну питну воду, а водогони переважно знаходяться на балансі та обслуговуванні комунального підприємства селищної ради. Протяжність мереж за останні роки не змінювалась. Система водовідведення в громаді наявна тільки в адміністративному центрі громади.

7. Талалаївська селищна територіальна громада має стійкі традиції у сфері спорту. В адмінцентрі розбудована задовільна інфраструктура для занять спортом.

Екологічна та енергетична інфраструктура

1. У Талалаївській територіальній громаді налічується 6300 заселених житлових будинків з яких майже 90% - індивідуальні.

2. Забезпеченість житлом у громаді становить майже 100%, населених пунктах громади. Система поводження з ТПВ не задовольняє рівень потреб територіальної громади. Обслуговування мереж водопостачання здійснює комунальне підприємство, що розміщене у селищі Талалаївка.

3. Комунальна інфраструктура зношена і потребує капітальних інвестицій.

Транспортна інфраструктура та зв'язок

1. Громада має розвинуту дорожню мережу. Територію Талалаївської селищної територіальної громади перетинають обласні автомобільні дороги. Це обумовлює наявність певної кількості транспортних пасажирських маршрутів, які проходять територією громади. через її центр – с-ще. Талалаївка проходить залізниця.

2. На території громади відсутні діючі транспортні маршрути обласного, міжобласного та місцевого значення. Сполучення з селами громади нерегулярне та ускладнене. Така ж ситуація і з обласним центром, населеними пунктами за межами області, центрами районів та інших громад. Найбільш регулярно мешканці громади відвідують міста Ромни та Прилуки. Сполучення здійснюється приватними перевізниками. Максимальна віддаль від центру громади до населеного пункту громади становить понад 40 кілометрів, а максимальний час доїзду до них орієнтовно 50 хвилин.

3. Громада покрита мережею стаціонарного та мобільного зв'язку. Усі населені пункти мають доступ до мережі Інтернет.

4. Представництва найбільших поштових операторів України мають у громаді свої відділення і поштомати.

Туристична інфраструктура

1. У селищній територіальній громаді існує мережа закладів торгівлі та побутового обслуговування. Торгівля представлена переважно місцевим бізнесом. Є мережевий магазин продуктів харчування «Маркетопт». Для мешканців громади та бізнесу проблемним є відсутність АЗС на території громади.

2. Хоча громада багата своєю історією, проте туристична інфраструктура у територіальній громаді відсутня та потребує розбудови і розвитку. Відсутня можливість розвивати таку інфраструктуру із-за близькості до кордону з країною-агресором (близько 100 км). Також відсутня концепція розвитку туристичної галузі громади. Першочерговою проблемою є відсутність місць для розміщення (готелі, хостели тощо).

6. МІСТОБУДІВНА ДОКУМЕНТАЦІЯ.

Шлях до сталого та гармонійного розвитку територій - це розроблення і впровадження в практичну діяльність містобудівної документації, яка є інструментом регулювання планування, забудови та іншого використання територій. Стратегічні документи, у т. ч. програми економічного, соціального та культурного розвитку територій повинні узгоджуватись з містобудівною документацією відповідного рівня.

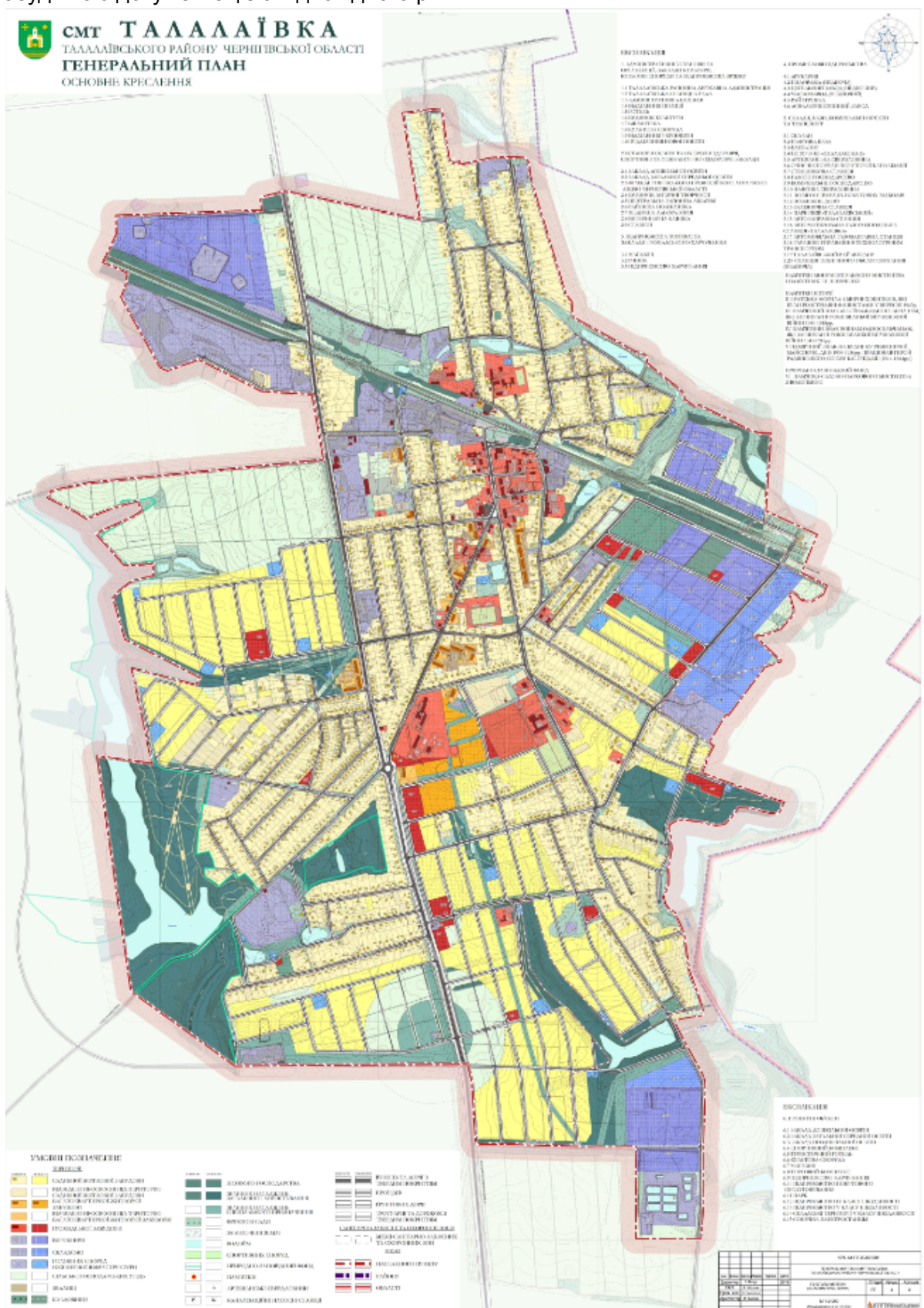

Рисунок 6.1. Генеральний план селища Талалаївка.

Генеральний план – це основний вид містобудівної документації на місцевому рівні, призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту. Виключно після затвердження генплану можливе використання земель за новим функціональним призначенням. На підставі затвердженого генерального плану розробляються план зонування території та план земельно-господарського устрою. Відповідно до Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» забудова територій має здійснюватись виключно на підставі затвердженої містобудівної документації. Зокрема, реалізація інвестиційних проєктів потребує наявності планів зонування території або детальних планів територій для видачі забудовникам містобудівних умов та обмежень. Без генерального плану неможливе будівництво нових об'єктів чи реконструкція старих. Талалаївська територіальна громада включає 45 населених пунктів. 25 населених пункти у громаді мають генеральні плани та плани зонування території, затверджені у 2019-2021 роках.

Межі громади визначено по старостинських округах, однак документація по визначених межах громади - відсутня. 20.09.2024 року Талалаївською селищною радою прийнято рішення №45-40/VIII «Про розробку проєкту щодо встановлення меж території Талалаївської селищної територіальної громади».

Висновки:

Двадцять п'ять населених пунктів громади забезпечені актуальною містобудівною документацією. Містобудівна документація по 20 населених пунктах громади потребує розроблення та оновлення.

7. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ВІДПОВІДНОСТІ РЕГІОНАЛЬНІЙ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ.

В Україні, як і в інших країнах світу, активно розвивається та запроваджується стратегічний підхід до планування сталого територіального розвитку. Це пов'язано з перевагами даного методу для всіх основних учасників цього процесу. Нині суттєво видозмінюються функції, що реалізуються під час планувального процесу, зазнає змін сама роль планування у системі місцевого управління. Воно все більше стає інструментом підвищення конкурентоспроможності територій і регіонів, засобом згуртування різних суб'єктів територіального розвитку навколо нових цінностей і довгострокових пріоритетів. Така активізація планувальної діяльності, з одного боку, є закономірним етапом розвитку регіонів та окремих територій, з іншого – намаганням регіонів знайти адекватні інструменти, які б допомагали відповісти на виклики сучасного глобалізованого світу, коли істотно пришвидшуються різноманітні зміни, в тому числі політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні.

У 2023-2024 роках процес планування розвитку громади здійснюється через діючі прийняті місцеві цільові програми. В 2024 р. у громаді діяли 30 місцевих програм, з яких всі фінансуються. Серед програм – 10 середньострокові, що позитивно характеризує процес планування, а решта одно річні. В 2024 році на місцеві галузеві програми виділено із місцевого бюджету 45,9 млн. грн.

Програмні документи, які реалізувалися у 2024 році, мають достатньо різне цільове спрямування, але в основній своїй масі вони спрямовані на вирішення соціальних питань та підтримку житлово-комунальної сфери громади, безпекового характеру (табл. 7.1). Останні актуалізувались в умовах запровадження воєнного стану в країні.

Таблиця 7.1. Перелік галузевих програм, які фінансувались за кошти місцевого бюджету Талалаївської ТГ в 2024-2025 роках.

Найменування місцевої програми	Фінансуванн я у 2024 році, тис. грн.
Державне управління	1071,0
Програма фінансового забезпечення виконання депутатських повноважень депутатами Талалаївської селищної територіальної громади на 2024-2025 роки	1071,0
Охорона здоров'я	9438,8
Програма фінансової підтримки КНП "Талалаївська центральна лікарня Талалаївської селищної ради" на 2024 рік.	5903,7
Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги на території Талалаївської селищної ради та підтримки КНП "Талалаївський центр первинно-санітарної допомоги" Талалаївської селищної ради на 2024 рік.	2087,8
Програма місцевих стимулів для новопризначених лікарів КНП Талалаївська центральна лікарня на 2023-2025 роки	1185,4
Програма з забезпечення інвалідів, дітей-інвалідів технічними засобами для використання в побутових умовах на території Талалаївської селищної ради на 2024 рік.	261,9
Соціальний захист та соціальне забезпечення	9068,6
Програма надання послуг зв'язку та компенсації за пільговий проїзд окремим категоріям громадян Талалаївської селищної територіальної громади на 2024-2025 роки.	597,3
Програма запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2021-2025 роки на території Талалаївської селищної ради.	20,0
Програма компенсаційних виплат фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі Талалаївської селищної ради на 2024-2027 роки	724,3

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Програма фінансової підтримки організації ветеранів Талалаївської селищної ради на 2024 рік.	30,0
Програма надання матеріальної допомоги хворим з хронічною нирковою недостатністю, які отримують програмний гемодіаліз в лікувально-профілактичних закладах Чернігівської області на 2024 рік.	351,0
Програма "Надання матеріальної допомоги хворим із трансплантованими органами жителям Талалаївської селищної територіальної громади".	96,0
"Програма підтримки громадян, які призвані на військову службу до Збройних сил України у 2024 році".	2160,0
Програма соціального захисту населення Талалаївської селищної територіальної громади на 2024 -2025 роки.	5090,0
Житлово-комунальне господарство	6590,5
Програма благоустрою населених пунктів Талалаївської селищної територіальної громади на 2024 - 2025 роки.	3414,3
Програма фінансової підтримки комунального підприємства "Талалаївське виробниче управління житлово-комунального господарства" Талалаївської селищної ради на 2024 рік.	3176,2
Безпека та захист	11879,5
Цільова соціальна Програма розвитку цивільного захисту Талалаївської селищної ради на 2023-2025 роки.	540,4
Програма матеріально-технічного забезпечення діяльності Прилуцького районного відділу Управління Служби безпеки України в Чернігівській області на 2024 рік	400,0
Програма підтримки Збройних сил України на 2024 рік.	9200,0
Програма "Поліцейський офіцер громади" Талалаївської селищної ради на 2023-2024 роки.	1233,1
Програма "Профілактика рецидивної злочинності на 2024 рік".	6,0
Програма фінансової підтримки заходів з підвищення рівня кібербезпеки сегментів інформаційно-телекомунікаційної системи та поліпшення матеріально-технічного забезпечення Управління Державної казначейської служби України у Талалаївському районі Чернігівської області.	30,0
Програма фінансової підтримки 5 Державного пожежно-рятувального загону ГУ ДСНС України у Чернігівській області з охорони об'єктів на 2024 рік.	470,0
Економічна діяльність	5315,1
Програма зайнятості населення Талалаївської селищної територіальної громади на 2023- 2025 роки.	5198,1
Програма природоохоронних заходів з охорони навколишнього природного середовища Талалаївської селищної територіальної громади на 2023-2027 роки.	70,0
Програма підтримки індивідуального житлового будівництва та розвитку особистого селянського господарства " Власний дім" на 2024 -2026 роки.	47,0
Програма розвитку земельних відносин Талалаївської територіальної громади на 2024 рік	31,7
Культура та мистецтво	505,6
Програма відзначення державних, місцевих, професійних свят, ювілейних дат та інших культурно-масових заходів Талалаївської селищної ради на 2024 рік.	505,6
РАЗОМ	43869,1

Важливо наголосити і на рівні виконання місцевих програм в громаді – попри складну і непрогнозовану фінансову ситуацію в країні, а також накладені обмеження щодо напрямів використання бюджетних коштів.

Висновки:

1. Відповідно до Схеми планування території Чернігівської області на території громади передбачено розвиток таких функціональних зон як: території переважно

сільськогосподарського використання; території добування нерудних корисних копалин, зона пливу транспортних коридорів. Це обумовлено природо-ресурсним потенціалом громади, кліматичними умовами, наявністю певної кількості природно-заповідного фонду місцевого значення, екологічним станом громади тощо. Водночас це мусить бути враховано селищною радою при прийнятті рішень щодо використання земельного фонду громади, профілю залучення інвесторів, формування місцевих цільових програм економічного спрямування, при налагодженні взаємодії із закладами фахової та професійно-технічної освіти щодо напрямів підготовки фахівців, які будуть затребувані в громаді, а також при розробленні Комплексного просторового плану Талалаївської селищної територіальної громади.

2. Процес планування розвитку Талалаївської ТГ здійснюється через прийняття місцевих цільових програм. Стан використання коштів бюджету селищної територіальної громади на фінансування програм свідчить про переважання соціального скерування видатків (фінансування освітніх та медичних послуг, духовного та культурного розвитку і т.п.), а також фінансування заходів першочергового характеру сфер ЖКГ та зміцнення безпеки, що особливо актуально в умовах воєнного стану.

3. Громада має потребу у розробці і реалізації місцевих програм, спрямованих на стимулювання місцевого економічного розвитку, підтримку підприємницьких ініціатив мешканцями, активізації громадськості до участі в управлінні громадою, підготовки програм підтримки вразливих категорій населення.

В. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК.

Станом на січень 2025 року у громаді було зареєстровано 143 юридичних осіб суб'єктів господарювання і 305 фізична особа-підприємець (ФОП). З початку повномасштабної війни кількість фізичних осіб залишалась практично незмінною.

Таблиця 8.1. Динаміка зареєстрованих юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців у ТалалаївськійТГ, 2023-2025 рр.

Показники	01.01.2023 р.	01.01.2024 р.	01.01.2025 р.
Усі суб'єкти ЄДРПОУ, од.:	456	452	449
Юридичні особи, в т.ч.	147	144	143
Фізичні особи-підприємці	309	308	305

Достатньо різною є галузева структура підприємницьких структур – юридичних та фізичних осіб. Серед 143 юридичних осіб, зареєстрованих у громаді, 45 працюють у сільському господарстві, 9 у сфері оптової та роздрібної торгівлі, 17 відносяться до органів місцевого самоврядування та державного управління, 5 – надають колективні, громадські та інші послуги, 67 – інші види діяльності (в т.ч. громадські та релігійні організації, профспілки).

Натомість у структурі ФОПів 54% або 165 підприємців працюють у сфері оптової та роздрібної торгівлі, 24 підприємці надають транспортні послуги та послуги технічного обслуговування автотранспортних засобів та 11 ФОП працює у сфері сільського господарства. Також 59 підприємців задіяні у сфері надання юридичних, громадських та особистих послуг, а 46 зайняті іншими видами діяльності.

Структура економіки за видами економічної діяльності.

Для аналізу галузевого розподілу економіки громади доцільно здійснити структурування суб'єктів господарської діяльності за видами економічної діяльності в розрізі надходжень до бюджету в 2024 році.

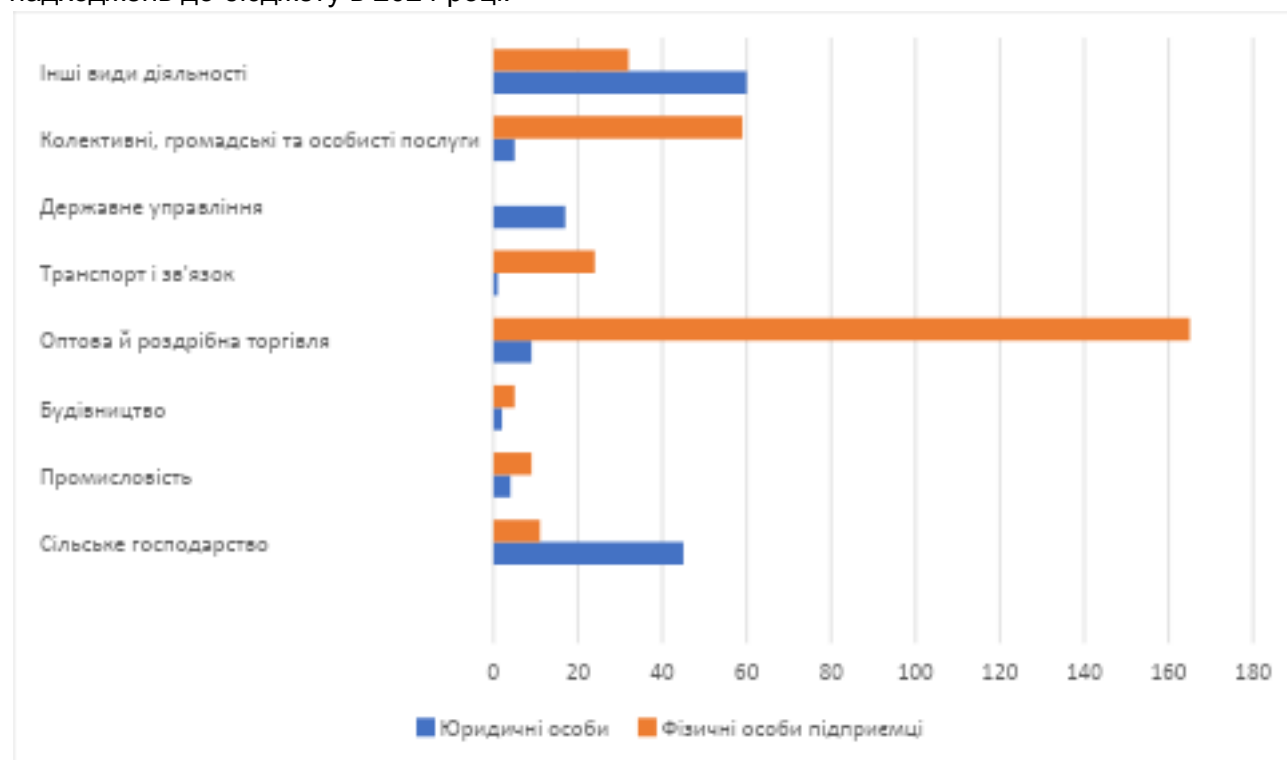

Рисунок 8.1. Галузева структура зареєстрованих у Талалаївській ТГ юридичних осіб та ФОПів, станом на 1.01.2025 р.

Як видно з рисунка нижче найбільшими платниками податків в громаді є сільськогосподарські підприємства та ПАТ «Укрнафта» (з врахуванням відокремлених та структурних підрозділів).

Серед інших видів економічної діяльності, які розвинуті в громаді, слід назвати оптову та роздрібну торгівлю, транспорт і зв'язок та надання послуг.

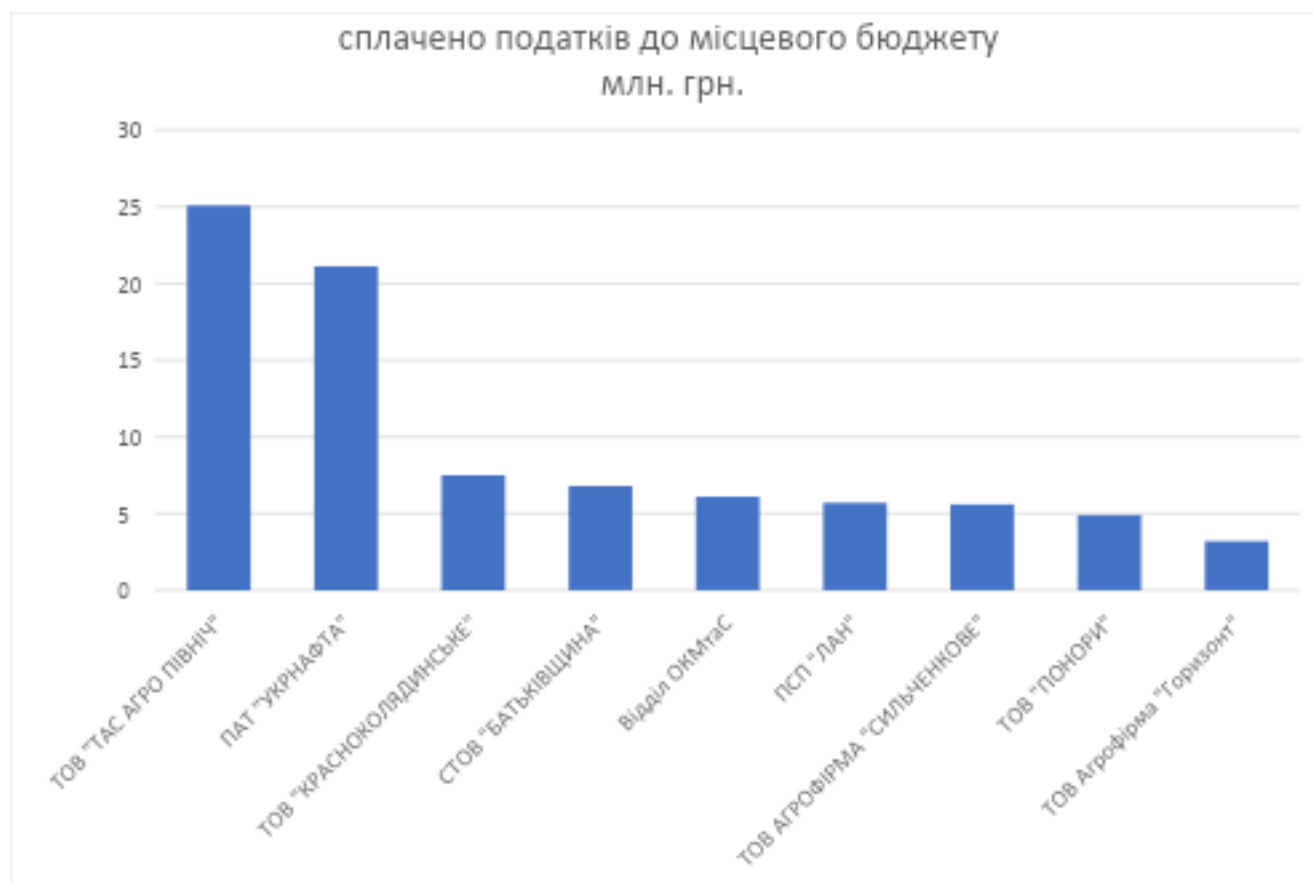

Рисунок 8.2. Найбільші платники податків до бюджету Талалаївської територіальної громади, млн грн. у 2024 році.

Аналіз фактичного вкладу кожної із галузей в економіку громади, показав, що понад 60% до бюджету громади приносять підприємства сільського господарства при низьких обсягах внеску інших видів підприємницької діяльності, що свідчить про монофункціональність економіки громади. Відтак для громади є актуальною диверсифікація економіки шляхом залучення нових інвестицій та підтримка розвитку малого та середнього підприємництва.

На даному етапі перспективними є такі напрями як розвиток переробної промисловості, зокрема сільськогосподарської продукції, певних видів промисловості, а також розвиток сфери послуг. Вже сьогодні до перспективних видів економічної діяльності, які могли б активно розвиватись в громаді можна віднести:

- переробну промисловість (зокрема поглиблена переробка сільськогосподарської продукції);
- виробництво крафтової продукції (переробка овочів, виробництво сирів, малі пекарні);
- транспортні послуги (вантажне та пасажирські перевезення);

Сільське господарство.

У громаді високий потенціал розвитку агропромислового комплексу (родючі землі, сприятливі умови для вирощування сільськогосподарської продукції, розвитку молочного скотарства, свинарства). На території громади зареєстровано 56 суб'єктів господарювання, які ведуть свою діяльність у галузі рослинництва і тваринництва. Аграрна галузь громади налічує 45 юридичних осіб, з них 27 - фермерські господарства.

Наявність родючих ґрунтів та значного банку сільськогосподарських земель сприяє тому, що попри велику кількість суб'єктів підприємництва сільськогосподарського профілю, які зареєстровані у громаді, на території громади працює певна кількість підприємств з-за меж громади. Найбільшим з них є СТОВ «Батьківщина».

Основними напрямками галузі рослинництва є вирощування зернових: кукурудза, озима пшениця, ячмінь, яра пшениця, овес і вирощування олійних культур - соняшник, ріпак та соя. Основним напрямком галузі тваринництва є вирощування великої рогатої худоби.

Серед найбільших сільськогосподарських підприємств, які ведуть діяльність у Талалаївській громаді, наступні: ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ», СТОВ АФ «Горизонт», ПСП «Лан», ТОВ «Красноколядинське», ТОВ «Понори», АФ «Сільченкове» - займаються вирощуванням

зернових, бобових та олійних культур серед яких: пшениця, ріпак, соя, кукурудза. Вони також є найбільшими платниками податків до бюджету.

Таблиця 8.2. Найбільші сільськогосподарські підприємства Талалаївської селищної територіальної громади за обсягами сплати податків до місцевого бюджету, 2024 р.

№ п/п	Назва підприємства, установи, організації	Сплачено ПДФО, тис.грн.	Плата за землю, тис.грн.	Фіксований с/г податок, тис.грн.
1	ТОВ «ТАС АГРО ПІВНІЧ»	18819,8	3965,4	2307,8
2	ТОВ «Красноколядинське»	4820,8	1678,7	1004,3
3	СТОВ «Батьківщина»	5071,1	356,6	1375,8
4	ПСП «Лан»	4154,3	812,1	711,2
5	ТОВ АФ «Сильченкове»	4810,0	358,9	479,0
6	ТОВ «Понори»	4454,4	175,3	304,4
7	ТОВ АФ «Горизонт»	2474,2	344,2	376,4
8	ТОВ «Україна»	1109,9	386,3	420,2

Для рівномірного просторового розвитку територіальної громади важливим чинником є розміщення підприємств у старостинських округах. Сільськогосподарська спеціалізація підприємств обумовлює прив'язку до наявності сільськогосподарських земель в межах старостинських округів. Тому розміщення сільськогосподарських підприємств в громаді є майже рівномірним. В майже кожному старостинському окрузі наявне базове господарство, яке забезпечує місцевих жителів робочими місцями.

Основна частина сільськогосподарської продукції в громаді виробляється великими сільгосппідприємствами та фермерськими господарствами, натомість малі господарства, в тому числі сімейні, часто не мають постійно діючих каналів реалізації сільськогосподарської продукції, наявної техніки для обробітку землі. Тому вагомим є питання маркетингу сільськогосподарської продукції для малих агровиробників. Традиційним засобом виживання дрібних виробників сільськогосподарської продукції є: кооперація, яка надає вихід на цивілізовані ринки, створення у громаді підприємств, спрямованих на поглиблену переробку сільськогосподарської продукції.

Проведене анкетування місцевих мешканців та бізнесу громади дозволило з'ясувати, що громада бачить сільське господарство та переробку сільськогосподарської продукції пріоритетними галузями свого розвитку. Використовуючи сучасні знання, застосовуючи сучасні технології, техніку, розвиваючи переробні підприємства, можна перетворити сільське господарство на високоефективний сектор економіки.

Підприємницьке середовище.

В громаді станом на початок 2025 року нараховувалося 143 юридичних осіб та 305 фізичних осіб-підприємців. Такі показники не можна вважати високими, вони знаходяться в середньому діапазоні порівняно з іншими громадами області. Однак спостерігається дуже нерівномірне розміщення суб'єктів підприємництва за старостинськими округами.

Якщо загалом в громаді зареєстровано 305 ФОП, то 165 з них (що становить 54%) зареєстровано у адміністративному центрі громади селищі Талалаївка. Тобто є потреба у стимулюванні підприємницької активності мешканців в сільських населених пунктах низки старостинських округів.

В структурі підприємництва громади переважає роздрібна торгівля товарами продовольчої та промислової груп, будівельними матеріалами. Ряд підприємців забезпечує місцеве населення послугами транспорту, громадського харчування, перукарськими та іншими індивідуальними послугами.

На території громади функціонує 107 торговельних закладів, у тому числі 36 продуктових магазинів, 39 магазинів господарських та інших товарів промислових груп та 26 - змішаних, 2 автозаправні станції, 6 закладів громадського харчування. В усіх центрах старостатів функціонують заклади торгівлі різної форми власності та спеціалізації (продуктової, змішаної та промислової). Торгова мережа відсутня в маленьких селах із невеликою кількістю населення. Функціонування магазинів в даних селах є економічно не вигідно для суб'єктів підприємницької діяльності. Для забезпечення жителів даних населених пунктів товарами першої необхідності здійснюються наступні заходи:

- здійснюється виїзна (пересувна) торгівля приватними підприємцями громади;
- для незахищених верств населення (пенсіонери, інваліди) продукти харчування та товари першої необхідності доставляються соціальними працівниками та працівниками поштового зв'язку.

Підприємницька активність громади залежить від податкового навантаження. В компетенції ОМС регулювати такі місцеві податки як єдиний податок, податок на нерухоме майно, земельний податок, транспортний податок, встановлення розмірів орендної плати.

В цілому у громаді створене сприятливе податкове середовище для бізнесу та місцевих мешканців. Як і більшість громад, ТГ встановила максимальні ставки єдиного податку. Ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, знаходяться в середині законодавчо встановленого діапазону. Водночас, у громаді встановлено істотно нижчі ставки земельного податку (встановлена нижче середнього). При цьому ці ставки є майже однаковими для фізичних осіб та юридичних осіб.

Таблиця 8.3. Податкове середовище Талалаївської ТГ у 2024 році.

Вид податку	Об'єкт оподаткування	Ставки оподаткування у Талалаївській ТГ	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
Єдиний податок	I група	10 % від прожиткового мінімуму	10 % від прожит-кового мінімуму
	II група	20 % від мінімальної заробітної плати	20 % від мінімальної заробітної плати
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	Житлова нерухомість	0,3% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної особи; 1% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з юридичної особи	1,5 % від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи
	Не житлова нерухомість	0,1% -1% від мінімальної заробітної плати за 1 м.кв. з фізичної / юридичної особи за будівлі комерційного призначення	1,5 % від мінімальної заробітної плати за 1 м. кв. з фізичної / юридичної особи
Земельний податок	Землі сільськогоспо-дарськог о призначення	1%	0,3 -5 %
	Землі житлової забудови	0,03%-1%	До 5 %
	Землі громадської забудови	1% - 3 % (найвищі ставки для будівництва та обслуговування будівель торгівлі та громадського харчування)	До 5 %
	Землі водного фонду	1%	До 5 %
	Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики	1%-3%	1-5 %
Транспортний податок	Легкові автомобілі, з року випуску яких ми-нуло не більше п'яти років (включно) та се-редньоринкова вар-тість яких становить понад 375 розмірів мінімальної заробітної	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль	25 000 гривень за кожен легковий автомобіль

Вид податку	Об'єкт оподаткування	Ставки оподаткування у Талалаївській ТГ	Граничні ставки оподаткування згідно чинного законодавства
	плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року		

Разом з тим, вплив органів місцевого самоврядування на податкове середовище громади не можна вважати визначальним. Можливості регулювання ставок місцевих податків і зборів залишаються достатньо незначними. За оцінками підприємців, значно важливішим для них є налагодження діалогу з представниками органів місцевого самоврядування та державних органів, з якими працюють підприємці, а також створення сприятливих умов для їх функціонування в громаді.

Загалом в країні малий та середній бізнес важче, ніж великий впорався з проблемами, які виникли під час війни. Водночас це не вплинуло на загальні обсяги сплачених податкових доходів до місцевого бюджету.

Найбільшою проблемою для підприємств в умовах воєнного стану стала нестача обігових коштів, падіння купівельної спроможності населення, порушення логістичних поставок продукції.

Інвестиційний потенціал громади.

Основними перевагами громади є: вигідне логістичне розташування (територією громади проходить залізниця та автомобільні дороги Н-07, Т-25-15, Т-25-30), якісні ґрунти (50,7 тис. га – землі сільськогосподарського призначення в громаді), розвинута екосистема аграрного бізнесу, вільні приміщення, широка мережа соціальної, торгівельної, побутової інфраструктури та наявність незадіяного трудового потенціалу. Громада має імідж відкритої для представників бізнесу, інвесторів та партнерів з усіх куточків світу, які готові чесно та добросовісно вести свій бізнес на території громади, створювати нові робочі місця, виплачувати достойну та офіційну заробітну плату, сплачувати податки до бюджету громади. Інвестиційний паспорт громади ще не розроблено, але вже напрацьовується перелік інвестиційних пропозицій, що включає:

- **Земельна ділянка** Brownfield площею 14,5 га, комунальної власності. Розташована в межах населеного пункту с-ще Талалаївка, Прилуцького району Чернігівської області. Через ділянку проходить дорога, яка розділяє її на частини площею 9 га та 5,5 га. Координати на карті Google: 50.817805, 33.152129.

- **Земельна ділянка** Brownfield площею 4,4 га, комунальної власності. Розташована в межах населеного пункту с-ще Талалаївка, Прилуцького району Чернігівської області. Координати на карті Google: 50.826428, 33.145130.

В сільських населених пунктах громади також є колишні адміністративні будівлі, які часто є великими за площею, але без необхідних інженерних комунікацій. Їх локалізація у сільській місцевості обмежує їх інвестиційну привабливість.

В цілому наявні в громаді інвестиційні пропозиції можна розцінювати як сприятливий фактор для розвитку підприємництва.

Висновки

1. У галузевій структурі економіки громади основним видом економічної діяльності є сільське господарство (вирощування сільськогосподарської продукції, молочне та м'ясне скотарство, свинарство), яке і визначає економічну спеціалізацію громади. Понад третину усіх податкових доходів формують сільськогосподарські підприємства.

2. Значна частина податкових доходів місцевого бюджету формується за рахунок функціонування на території організацій та установ бюджетної сфери, в т. ч. державного управління та обов'язкового соціального страхування, освіти, охорони здоров'я.

3. До перспективних видів економічної діяльності, які могли б активно розвиватись в громаді, можна віднести: переробну промисловість (зокрема поглиблену переробку сільськогосподарської продукції), крафтове виробництво, транспортні послуги, соціальні послуги.

4. Галузева структура підприємницьких структур – юридичних та фізичних осіб не

досить розвинена. В громаді функціонує 305 ФОП та 143 юридичних осіб, зареєстрованих у громаді, з них, 45 працюють у сільському господарстві, 9 у сфері оптової та роздрібної торгівлі, 17 відносяться до органів місцевого самоврядування та державного управління, 5 – надають колективні, громадські та інші послуги, 67 – інші види діяльності (в т.ч. громадські та релігійні організації, профспілки). В розрахунку на 10 тис. населення кількість юридичних осіб в громаді складає біля 140, а кількість ФОПів близько 300 одиниць. Такі показники не можна вважати високими, порівняно з іншими громадами України та області. Спостерігається нерівномірне розміщення суб'єктів підприємництва за старостинськими округами.

5. В громаді створене відносно сприятливе податкове середовище для бізнесу та місцевих мешканців. Водночас вплив органів місцевого самоврядування на податкове середовище громади не можна вважати визначальним, хоча можливості регулювання ставок місцевих податків і зборів залишаються достатньо вагомими для мікро та малого бізнесу.

6. Громада не має розробленого інвестиційного паспорту, який би сприяв розвитку бізнес середовища на території громади. Проте є кілька потенційних інвестиційних об'єктів, які можуть бути привабливими для інвестора.

9. ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Бюджет Талалаївської ТГ формується відповідно до Бюджетного та Податкового кодексів України. У 2022 р. доходи бюджету Талалаївської селищної громади становили 124,586 млн.грн, у 2023 році - 168,964 млн грн, що на 35,6% більше, ніж у 2022 році), видатки 2023 року – 139,673 млн грн, 2022 року – 106,966 млн.грн (на 30,6% більше попереднього року).

Доходи

За інформацією Державного веб-порталу бюджету для громадян у 2023 р. податкові надходження склали 64,2% усіх доходів бюджету Талалаївської селищної територіальної громади, у 2022 році – 72,3 % (рис. 9.1). Питома вага офіційних трансфертів у 2023 році склала 27,0% усіх доходів бюджету громади, у 2022 році - 24,0%.

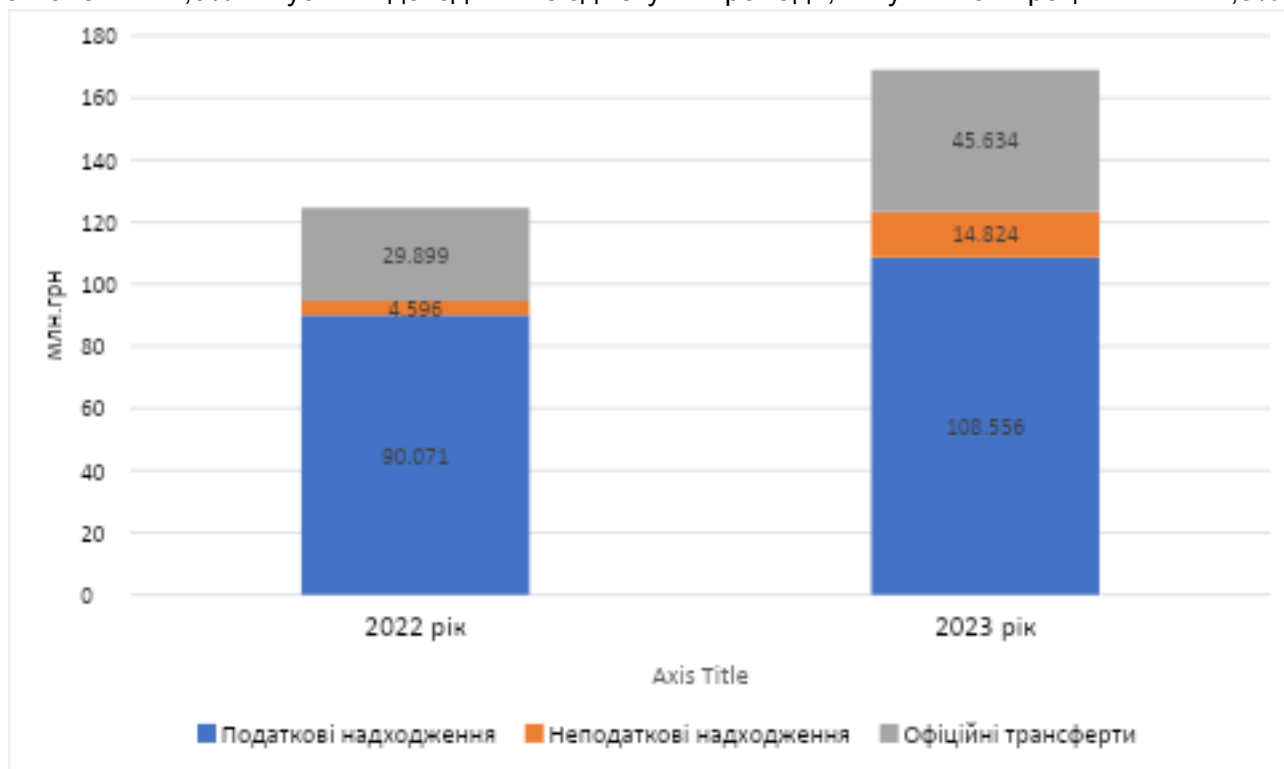

Рисунок 9.1. Динаміка доходів бюджету Талалаївської селищної територіальної громади, 2022-2023 рр.

Податкові надходження.

Майже дві третини (64,3%) усіх податкових надходжень бюджету Талалаївської селищної ТГ у 2023 році забезпечив податок з доходів фізичних осіб (в частині, яка скеровується до місцевого бюджету відповідно до Бюджетного кодексу України).

Для бюджету Талалаївської ТГ вагоме значення мають доходи від місцевих податків і зборів, до яких входить податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки; плата за землю; єдиний податок. ОМС у межах своєї компетенції встановили ставки та пільги щодо сплати місцевих податків.

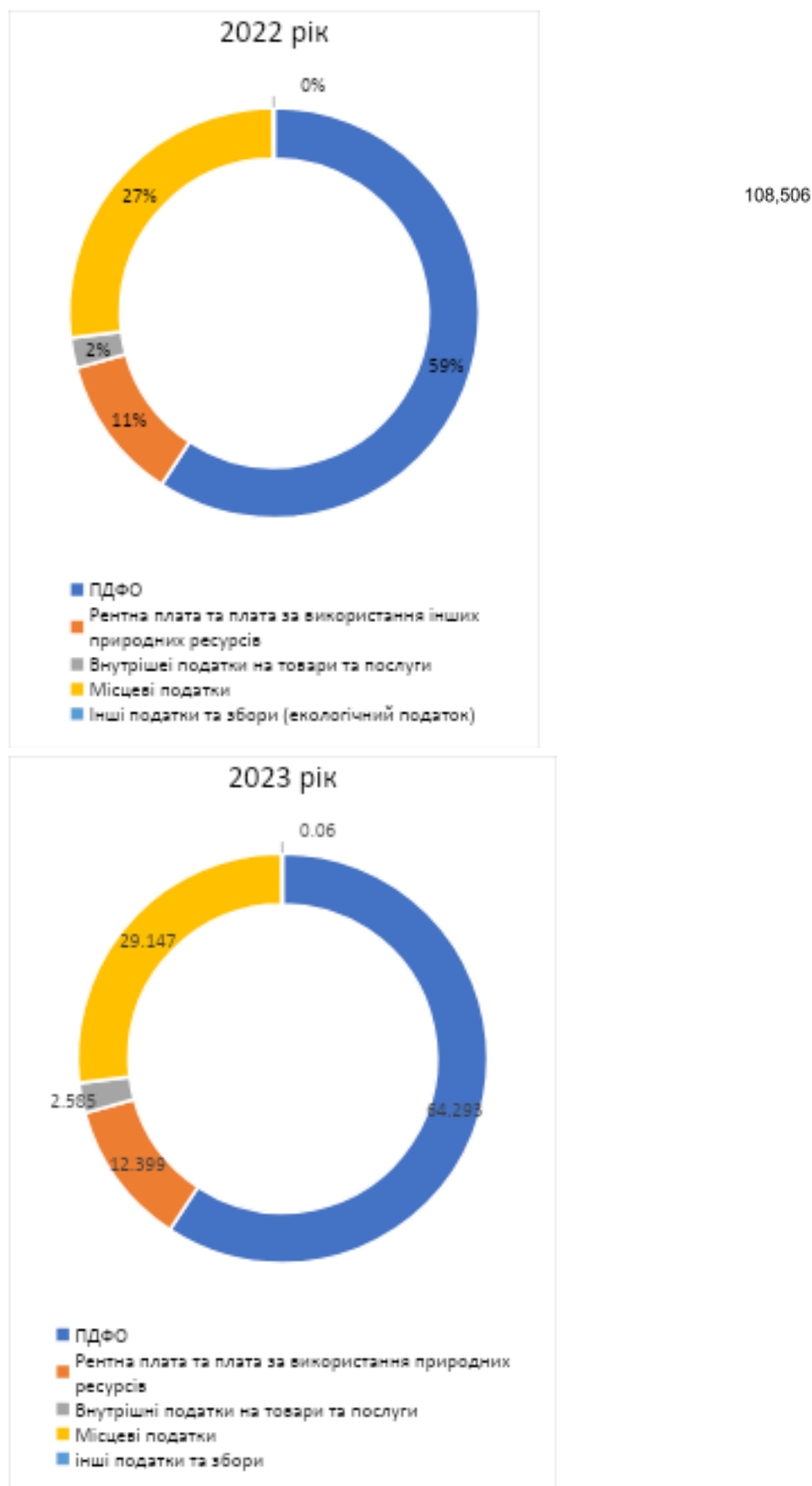

Рисунок 9.2. Структура податкових надходжень бюджету Талалаївської селищної територіальної громади, 2022-2023 рр.

У 2023 році відбулося незначне зростання податкових надходжень до місцевого бюджету на 18,4 млн. грн. Зростання було забезпечене ростом доходів від сплати

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

ПДФО (+17,2 млн. грн.), Акцизний податок з ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції) (+1,0 млн. грн), єдиного податку (+2,3 млн. грн), (таблиця 9.1).

Таблиця 9.1. Бюджетоутворюючі податкові надходження Талалаївської громади.

Показник	2022		2023		Динаміка 2023 до 2022 рр., млн. грн
	млн грн	% у заг. обсязі ПН	млн грн	% у заг. обсязі ПН	
Податкові надходження (ПН) всього	90,072	100	108,506	100	1,20466
ПДФО	47,103	52,2948	64,294	59,2539	1,36497
Акцизний податок з пального	0,67	0,74385	0,592	0,54559	0,88358
Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів	0,478	0,53069	1,993	1,83676	4,16946
Рентні платежі	13,94	15,4765	12,4	11,4279	0,88953
Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки	0,704	0,7816	0,64	0,58983	0,90909
Земельний податок	1,375	1,52656	1,527	1,4073	1,11055
Орендна плата	12,314	13,6713	11,181	10,3045	0,90799
Єдиний податок	13,423	14,9025	15,799	14,5605	1,17701
Інші	0,065	0,07216	0,08	0,07373	1,23077

Водночас мало місце суттєве падіння обсягів доходів від рентної плати за користування надрами для видобування природного газу (-2,4 млн. грн), що зумовлено певними обставинами в умовах воєнного стану.

У 2022 – 2023 роках у Талалаївській селищній територіальній громаді було перевиконання доходів місцевого бюджету (на 8,5% – у 2022 році і на 25,4% – у 2023 році).

Одним з факторів перевиконання дохідної частини бюджету є робота ОМС з ПАТ «Укрнафта» щодо сплати ПДФО до бюджету громади, де розташовані виробничі підрозділи, з фізичними особами-підприємцями щодо сплати місцевих податків, не зважаючи на можливість їх не платити до 01.08.2023 року.

До найбільших платників податків – суб'єктів підприємницької діяльності у Талалаївській ТГ належать: ТОВ «Тас Агро Північ», ПАТ «Укрнафта», ТОВ «Красноколядинське», СТОВ «Батьківщина», ПСП «Лан», ТОВ «Понори».

Важливо, що 10 підприємств-найбільших платників податків сплачують сукупно до місцевого бюджету близько 60% усіх податкових доходів. Водночас у 2023 році близько 8,8 млн. грн. податкових платежів до місцевого бюджету було згенеровано суб'єктами бюджетної сфери, найбільшими з яких є Відділ освіти, культури, молоді та спорту, КНП "ТАЛАЛАЇВСЬКА ЦРЛ", КУ "ЦНСП Талалаївської селищної ради", Талалаївська селищна рада тощо.

Офіційні трансферти.

До місцевого бюджету Талалаївської селищної громади у 2023 році надійшло офіційних трансфертів 45,5 млн. грн, що на 15,5 млн. грн більше, ніж у попередньому році. 50% усіх офіційних трансфертів, які громада отримувала від органів державного управління у 2023 році, становила Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам.

Таблиця 9.2. Перелік та вартість реалізованих в межах територіальної громади проєктів за кошти державних субвенцій.

№	Назва	Рік	Сума тис.грн	Що досягнуто завдяки проєкту
1	Будівництво бювету потужністю 10м³/год для населення с.Скороходове Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області	2021-2023	1172,3	Покращення водопостачання населення

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

№	Назва	Рік	Сума тис.грн	Що досягнуто завдяки проєкту
2	Капітальний ремонт протирадіаційного укриття №94863 Талалаївського ліцею Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області (опорний заклад освіти)	2024-2025	14988,0	Покращення умов для надання освітніх послуг.

Видатки:

У 2023 році видатки бюджету Талалаївської селищної територіальної громади збільшилися на 32,7 млн. і становили 139,7 млн. грн, у т. ч. з загального фонду профінансовано видатків у сумі 122 744,4 тис. гривень за рахунок власних доходів, субвенцій та додаткових дотацій з державного бюджету, вільних лишків коштів селищної територіальної громади. З коштів загального фонду 67,0 % спрямовано на оплату праці з нарахуваннями, 6,8%– оплата спожитих енергоносіїв.

Найбільша частка в структурі видатків бюджету Талалаївської селищної територіальної громади у 2022 – 2023 роках припадала на фінансування освіти (52,0% усіх видатків бюджету громади у 2022 році, 49,6% – у 2023 році).

Видатки в 2023 році збільшились, порівняно з 2022 роком, майже по усіх галузях. Зростання обумовлено збільшенням мінімальної заробітної плати з січня 2023 року, через повномасштабну російську воєнну агресію проти України збільшенням фінансування місцевих програм, наданням міжбюджетних трансфертів у вигляді субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів для підтримки Збройних Сил України та інших Сил Оборони.

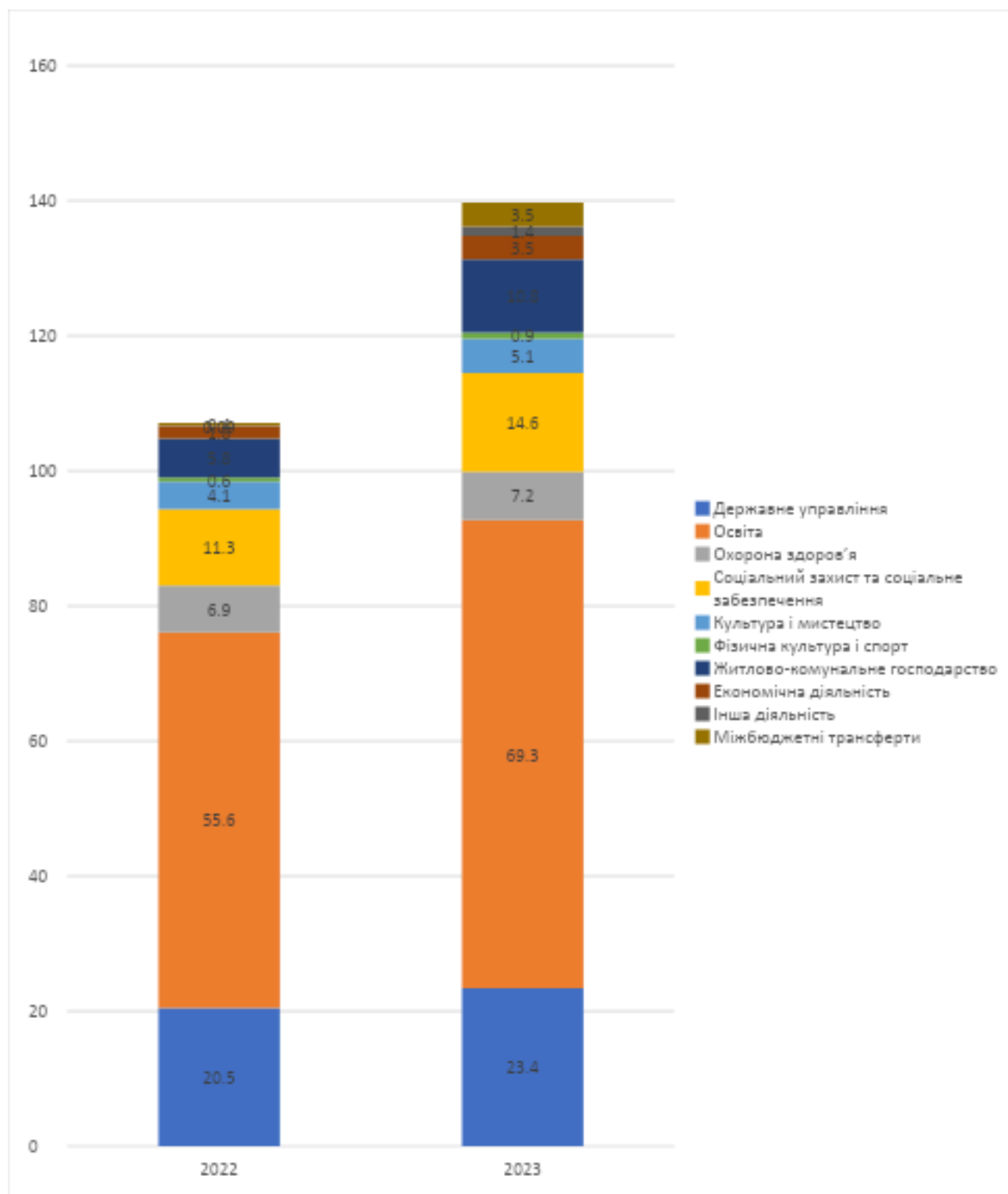

Рисунок 9.3. Динаміка видатків бюджету Талалаївської селищної територіальної громади, 2022-2023 роки.

У складі видатків на освіту у 2023 році 78,4% становили видатки на загальну середню освіту, 13,9% – на дошкільну освіту, 2,3% – на позашкільну освіту і 5,4% – на інші заклади і заходи у сфері освіти (рисунок. 9.4).

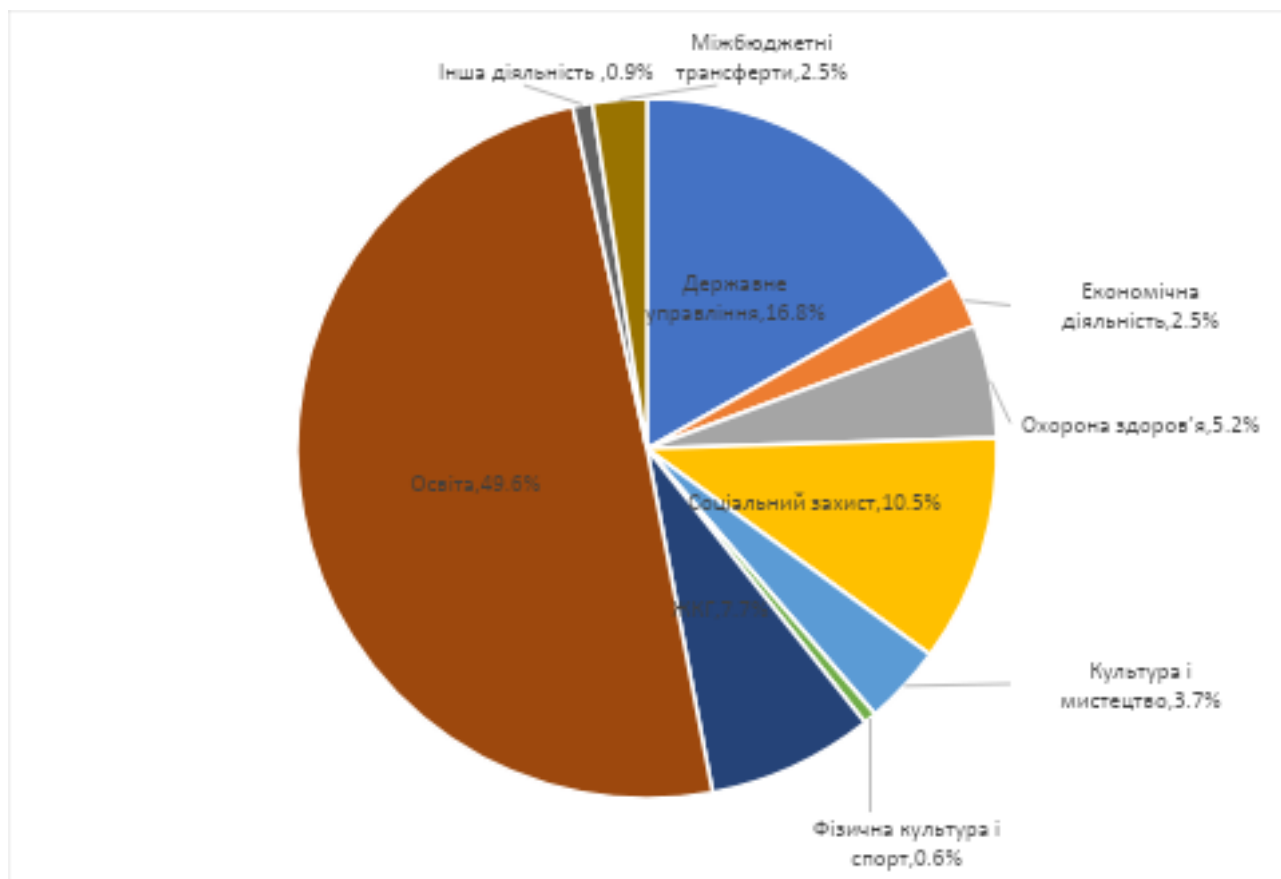

Рисунок 9.4. Структура видатків місцевого бюджету Талалаївської ТГ у 2023 році, %.

Фінансова спроможність громади у порівнянні з іншими громадами

За Методикою формування спроможних громад (Постанова КМУ від 08.04.2015 р. № 214) пропонується вважати громади з чисельністю населення до 3 тисяч малоспроможними, 3 - 7 тисяч – із середнім рівнем спроможності, та від 7 тисяч – високим. Чисельність учнів, що здобувають освіту в закладах загальної середньої освіти, розташованих на території спроможної територіальної громади до 300 осіб – мала, 300-500 – середня, від 500 – висока. Площа до 200 км² - мала, 200-400 км² - середня, від 400 км² - висока. Індекс податкоспроможності – співвідношення середнього по Україні ПДФО на людину до обсягу ПДФО на людину в громаді: 0,3 – низький, 0-3-0,9 – середній, від 0,9 – високий. Аналогічно – з надходженнями до місцевого бюджету: частка власних надходжень у місцевому бюджеті до 20% – низька, 20-40% – середня, від 40% висока. Для великих громад ці коефіцієнти можуть бути понижені, натомість для малих – підвищені.

Висновки:

1. Загалом податкові надходження склали 64,2% усіх доходів бюджету Талалаївської селищної територіальної громади. Частка офіційних трансфертів у 2023 році збільшилася до рівня 27,0% усіх доходів бюджету громади (у 2022 році вона становила 24,0%).

2. У 2023 році відбулося зростання податкових надходжень до місцевого бюджету на 15,5 млн. грн. за рахунок підвищення доходів, та залучення нових платників ПДФО, акцизного податку, єдиного податку. Майже дві третини усіх податкових надходжень місцевого бюджету забезпечив податок на доходи фізичних осіб.

3. У громаді є велика кількість платників податків до місцевого бюджету, водночас має місце достатньо висока податкова концентрація. У 2023 році 10 підприємств - найбільших платників податків сплачували сукупно до місцевого бюджету близько 60% усіх податкових доходів.

10. СИСТЕМА ОРГАНІВ ВЛАДИ.**Структура органу місцевого самоврядування та виконавчого комітету.**

Місцеве самоврядування Талалаївської ТГ здійснюється Талалаївською селищною радою у складі Голови ради та 21 депутатів селищної ради. Партійна приналежність депутатів селищної ради восьмого скликання така: 8 депутатів від політичної партії «Слуга народу», 5 депутатів від політичної партії «Наш край», 4 депутати від політичної партії «Рідний дім», 3 депутати від політичної партії «Радикальна партія Олега Ляшка», 1 депутат від політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

У складі Талалаївської селищної ради восьмого скликання 2020-2025 рр. утворено такі **постійні депутатські комісії**:

- Комісія з питань планування фінансів, бюджету, соціально-економічного розвитку, промисловості, підприємництва та сфери послуг;
- Комісія з питань земельних відносин, архітектури та містобудування;
- Комісія з питань освіти, культури, молоді, фізкультури і спорту, охорони здоров'я та соціального захисту населення;
- Комісія з питань житлово-комунального господарства та комунальної власності, законності і правопорядку, соціального захисту населення;

До складу виконавчого комітету входить 20 осіб, у тому числі селищний голова, керуюча справами (секретар) виконавчого комітету, секретар селищної ради, заступники селищного голови, старости 13 старостинських округів, депутат обласної ради, начальник відділу освіти, культури, молоді та спорту.

Виконавчому комітету підпорядковані 10 структурних підрозділів. Штатна кількість працівників – 74,75 штатних одиниць.

Як окремі юридичні особи у громаді здійснюють діяльність: фінансовий відділ, відділ освіти, культури, молоді та спорту.

На місцях **призначено 13 старост**, що виконують низку базових адміністративних функцій та представляють інтереси населення округу. Старости уповноважені вчиняти нотаріальні дії, передбачені п. 1-5 ч. 1 ст. 37 Закону України «Про нотаріат».

Таблиця 10.1. Структура та чисельність апарату та структурних підрозділів Талалаївської селищної ради.

№ п/п	Найменування структурних підрозділів та посад	Кількість штатних одиниць
1	Селищний голова	1
2	Заступник селищного голови	1
3	Заступник селищного голови	1
4	Секретар селищної ради	1
5	Керуючий справами (секретар) виконавчого комітету	1
6	Староста	13
1.	Юридичний відділ	3
1.1.	Начальник відділу	1
1.2.	Головний спеціаліст	1
1.3.	Спеціаліст I категорії	1
2.	Загальний відділ	17
2.1.	Начальник відділу	1
2.2.	Спеціаліст I категорії	2
2.3.	Діловод	14
3.	Відділ бухгалтерського обліку та звітності	5
3.1.	Начальник відділу - головний бухгалтер	1
3.2.	Головний спеціаліст	2

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.3.	Спеціаліст I категорії	2
4.	Відділ земельних відносин та агропромислового розвитку	5
4.1.	Начальник відділу	1
4.2.	Головний спеціаліст	1
4.3.	Спеціаліст I категорії	2
4.4.	Спеціаліст II категорії	1
5.	Сектор житлово-комунального господарства, архітектури, будівництва та цивільного захисту	3
5.1.	Завідувач сектору	1
5.2.	Головний спеціаліст	1
5.3.	спеціаліст I категорії	1
6.	Відділ «Центр надання адміністративних послуг»	6
6.1.	Начальник відділу – адміністратор	1
6.2.	Державний реєстратор	2
6.3.	Спеціаліст I категорії	2
7.	Відділ соціально – економічного розвитку, інвестицій та транспорту	3
7.1	Начальник відділу	1
7.2	Головний спеціаліст	1
7.3	Спеціаліст I категорії	1
8.	Служба у справах дітей	2
8.1	Начальник служби	1
8.2	Спеціаліст I категорії	1
9.	Сектор з питань соціального захисту населення	2
9.1	Завідувач сектору	1
9.2	Спеціаліст I категорії	1
10.	Господарський відділ	10,75
10.1	Старший інспектор з енергоефективності	1
10.2	Завідувач господарства	1
10.3	Завідувач трудовим архівом	1
10.4	Водій автотранспортних засобів	2
10.5	Прибиральник службових приміщень	1
10.6	Сторож	4
10.7	Опалювач	0,75
	Загальна кількість	74,75

Детальна інформація щодо діяльності селищного голови, депутатського корпусу та виконавчого комітету розміщена на офіційному сайті селищної ради: <https://talgromada.gov.ua/>

У Талалаївській селищній територіальній громаді функціонує два комунальних підприємства - КП «Талалаївське ВУЖКГ» та КП «Помічник», які забезпечують водопостачання, водовідведення, вивезення ТПВ та інші комунальні послуги.

Проектна діяльність.

Найбільш вагомим партнером громади є Проект USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА») (прект міжнародної технічної допомоги).

Протягом 2023-2024 років Проект USAID «ГОВЕРЛА» значною мірою підтримує громаду в наданні матеріально-технічної бази: Екскаватор-навантажувач 4x4 CASE 570T за

3096554,58 грн, подрібнювач гілок ARPAL AM-200 БД-К -2шт за 585360,06грн, самоскид FORD TRUCRS 3542D DC за 4327577,28грн, Пересувна освітлювальна вежа з генератором LT 5021050 за 558554,40 грн.

Протягом 2023-2024 років за допомогою, наданою експертами Проєкту USAID «ГОВЕРЛА», розроблено та прийнято Рішення селищної ради: «Про затвердження Порядку взаємодії виконавчих органів, структурних підрозділів апарату Талалаївської селищної ради та її виконавчого комітет, комунах підприємств, установ, організацій, старост та державних реєстраторів Талалаївської селищної ради щодо виявлення, обліку та передачі безхазяйного нерухомого майна у власність Талалаївської селищної територіальної громади», «Про затвердження Регламенту Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області в новій редакції», «Про розробку проєкту землеустрою щодо встановлення меж території Талалаївської селищної територіальної громади». На стадії розроблення Стратегія розвитку та Статут Талалаївської селищної територіальної громади.

За підтримки Проєкту USAID «ГОВЕРЛА» в кінці 2024 року реалізовано проєкт по заміні електрообладнання в Талалаївському ліцеї Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області.

В жовтні 2024 року, рамках проєкту та завдяки співпраці з Нідерландською фундацією Firefighters without Borders - Brandweer zonder Grenzen і VNG International, за напрямком «Безпека захищеність, стійкість», Талалаївській громаді передано гуманітарну допомогу: координаційний автомобіль (вживаний, але в гарному стані, готовий до використання в громаді), медичні витратні матеріали, розкладні ліжка, генератори.

Також у 2023 році громада стала переможцем:

- першого етапу проєкту «Людський Вимір: Ефективне управління за допомогою даних та залучення громад ,як результат, Талалаївська селищна рада була відібрана для участі у проєкті на конкурсній основі. Проєктом за підтримки Представництва Міжнародної організації з міграції в Україні (MOM) та фінансування Уряду Канади було передано: Ноутбук HP 15-dy2795wm i5-1135G7(2.4-4.2)8G/SSD512G 15.6"-1шт; Планшет Teclast P40HD 10.1/FHD/6ГБ/128ГБ/WiFi/4GLTE –8шт та програмне забезпечення на суму 80074,09 грн.

- на другому етапі проєкту «Людський вимір-інклюзивні дані для стабільності і розвитку» фондом розвитку громадських організацій «Західноукраїнський ресурсний центр» було придбано та передано Талалаївській селищній раді комплект обладнання для «Кінотеатру під відкритим небом» на суму 443577,00 грн.

- проєкту "KOLO Clubs 2.0"- для створення простору "KOLO Clubs" для дітей на базі школи Талалаївський ліцей Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області були проведені роботи з ремонту, закуплені та передані в користування закладу Талалаївському ліцею Талалаївської селищної ради Прилуцького району Чернігівської області товарно-матеріальні цінності, вартістю на загальну суму у національній валюті 599706,00 https://drive.google.com/drive/folders/1iFXh5e2BCpv_oOpkKnJmPMge328vWDvY?usp=sharing)

Протягом 2023-2024 років реалізовано ряд соціальних проєктів з такими донорськими організаціями:

- **БО «Право на захист»** - забезпечено продуктовими наборами та засобами гігієни осіб із числа ВПО;

- **Прилуцька міськрайонна організація Товариства Червоного Хреста України** - забезпечено продуктовими наборами, засобами гігієни та побутовою хімією для прання (порошок, кондиціонери-ополіскувачі та інше) для ВПО;

- **БО «Турбота про літніх в Україні»** - забезпечено продуктовими наборами для потреб населення;

- **ТОВ «КОФКО АГРІ Ресорсіз України»** -забезпечено продуктовими наборами та поліпшено матеріально-технічну базу відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання.

- **проєкт «МОМ»** - забезпечення матрацами, посудом, ліхтарями, ємностями для питної води, простирадлами, подушками ВПО.

- **БО «Чернігівська МЕРЕЖА»**- було створено та облаштовано чотири простори психологічної підтримки на території Талалаївської селищної ради.

Висновки:

1. В Талалаївській селищній територіальній громаді сформовано та функціонують ефективні структури виконавчої влади органу місцевого самоврядування для належного забезпечення управління громадою, розвитку економіки та надання соціальних послуг населенню.

2. Місцеве самоврядування Талалаївської територіальної громади здійснюється Талалаївською селищною радою в складі голови ради та 21 депутатів, а також 10-ма структурними підрозділами виконавчого комітету. У громаді утворено 13 старостинських округів та призначені 13 старост, які виконують низку базових адміністративних функцій та представляють інтереси населення округу.

3. Талалаївська громада активно долучається до реалізації міжнародних проєктів. Найвагомішим партнером громади є проєкт USAID «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА»). Також громада тісно співпрацює з Агентством міжнародного співробітництва Асоціації муніципалітетів Королівства Нідерландів VNG International у партнерстві з Асоціацією міст України.

11. ОРГАНИ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТА ГРОМАДСЬКІ ОБ'ЄДНАННЯ.

На території громади зареєстровано 10 громадських формувань, з яких найбільш дієвими на наданий час є громадські організації:

- ГО «Талалаївська спілка учасників АТО»
- ГО «Спасіння - Талалаївка»
- Громадське формування з охорони громадського порядку «Талалаївка-Самооборона».

Участь в роботі громадських організацій згуртовує жителів громади на вирішення найбільш актуальних та проблемних питань сьогодення.

Таблиця 11.1. Громадські організації Талалаївської ТГ (на 01.01.2025 р.).

№	Найменування	Населений пункт реєстрації
1	ОРГАНІЗАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ПРИЛУЦЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	с-ще Талалаївка, вул. Центральна 5
2	ТАЛАЛАЇВСЬКА РАЙОННА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ-ТАЛАЛАЇВКА	с-ще Талалаївка, вул. Центральна 7,к.1
3	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ТАЛАЛАЇВСЬКА СПІЛКА УЧАСНИКІВ АТО»	с.Скороходове, вул.Шкільна 2, кв.1
4	ТАЛАЛАЇВСЬКА РАЙОННА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ "ОЛАВА"	с-ще Талалаївка, вул. Народна,34
5	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "СПАСІННЯ-ТАЛАЛАЇВКА"	с-ще Талалаївка, вул. Перемоги 2-Б
6	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕКОЛОГІЧНИЙ ВИМІР»	с-ще Талалаївка, вул. Центральна 8
7	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНИЙ КЛУБ «ПІТОН»	с-ще Талалаївка, вул. Комунальна,10
8	ГРОМАДСЬКЕ ФОРМУВАННЯ З ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТАЛАЛАЇВКА-САМООБОРОНА	с-ще Талалаївка, вул.Травнева, 2
9	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «РИБАЛКИ УРОЧИЩА ГРУЗЬКА»	с.Новоселівка, вул.Робітнича
10	ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ "СИЛЬЧЕН-КІВСЬКИЙ РИБОДАР С.СТАРА ТАЛАЛАЇВКА"	с.Стара Талалаївка, вул.Гагаріна

ЗМІ.

На території громади діє редакція газети «Трибуна хлібороба» (ТОВ «Трибуна плюс») - україномовної громадсько-політичної газети. Газета виходить один раз у тиждень - щочетверга. Наклад: 1410 примірників. Це єдине ЗМІ, вплив, якого поширюється на всі населені пункти Талалаївської громади.

Інформування мешканців громади також здійснюється з використанням інтернет ресурсів. У 2021 році Талалаївською селищною радою було створено власний веб-сайт, за посиланням <https://talgromada.gov.ua> Також в 2021 році створено сторінку в соціальній мережі Facebook, сторінку в Viber. Зі сторінок електронних видань можна отримати інформацію про діяльність селищної ради та життя територіальної громади. Інформація доступна для користувачів мережі Інтернет.

Висновки

1. Влада громади максимально відкрита й проактивна в комунікаціях з громадським сектором. У громаді зареєстровано 10 громадських організацій. Найбільш активними у громаді є ГО «Талалаївська спілка учасників АТО», ГО «Спасіння - Талалаївка», Громадське формування з охорони громадського порядку «Талалаївка-Самооборона»

2. Інформація про життя територіальної громади поширюється через друковані та електронні ЗМІ, соціальні мережі та офіційний сайт територіальної громади. Орган

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

місцевого самоврядування регулярно інформує населення щодо питань та діяльності місцевої влади.

12. РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ЗАІНТЕРЕСОВАНИХ СТОРІН.**Опитування мешканців громади.**

З метою вивчення громадської думки з приводу основних проблем та перспектив розвитку громади, методом анкетування було проведено опитування. Під час опитування було запропоновано питання, варіанти відповідей до питань, а також (за бажанням) додати власну відповідь на питання. Результати анкетування подано у діаграмах в додатку Е.

Загалом у проведеному дослідженні взяло участь 315 мешканців, з яких 62,9% жінки та 37,1% чоловіки. Більшість респондентів – люди працездатного віку (понад 80 %). 26,7% - це особи у віці від 36 до 45 років. 54,6 % опитаних - мешканці селища Талалаївка.

За родом занять найбільше в опитування взяли участь у опитування робітники - 37,1% та службовці - 20,6%. Також значна кількість опитаних є безробітними - 13,3% та є пенсіонерами - 12,4%.

Бачення людьми перспектив розвитку громади є досить посередніми. Понад 40% мешканців, що взяли участь в опитуванні, не бачать перспектив розвитку громади та не можуть себе у ній реалізувати. Ще 35,6% опитаних визначили громаду, як територію де вони просто проживають. І лише 21,5% опитаних пишаються нашою громадою та хочуть щоб тут жили їх діти. При цьому 51,4% опитаних планують продовжити жити в громаді, 37,1% не мають відповіді на це питання, а 11,4% - планують переїзд.

На питання щодо поінформованості про діяльність місцевої влади понад половина респондентів відповіли що добре поінформовані або дещо поінформовані про діяльність влади, а чверть респондентів заявили, що мало поінформовані або зовсім нічого не знають про діяльність влади. Найбільш ефективним засобом донесення інформації виявились фейсбук сторінки (34,9%) та офіційний сайт Талалаївської селищної ради.

Серед найбільших проблем розвитку громади респонденти виділяють: високий рівень безробіття, недостатню громадську ініціативність та активність мешканців, демографічні проблеми, відсутність можливості для самореалізації, відсутність зовнішніх інвестицій та зношеність інженерних мереж (водопостачання, водовідведення). Проблемами, які найменше турбують мешканців громади на даному етапі є – екологічні проблеми та близькість до кордону з країною агресором.

Оцінюючи сьогоднішній стан розвитку громади найбільше відповідей «добре» респонденти віддали сфері надання освітніх послуг, роботі дошкільних установ та умовам для фізичної культури та спорту. Досить негативно респонденти оцінили стан молодіжної політики, інфраструктуру відпочинку та дозвілля та стан тротуарів, а найгірше оцінили стан доріг.

При виборі трьох основних завдань, які необхідно здійснити для розвитку громади респонденти розставили пріоритети наступним чином: на першому місці – вирішення проблеми безробіття, на другому місці - ремонт доріг та на третьому місці – благоустрій громади.

Пріоритетними видами економічної діяльності для майбутнього розвитку громади респонденти назвали сільське господарство (рослинництво та тваринництво) та переробку сільськогосподарської продукції.

Основні активи для розвитку громади респонденти вбачають у зусиллях місцевої влади, мешканцях громади, перспективах виробництва та переробки сільськогосподарської продукції та корисних копалинах на території громади.

Також жителям громади було запропоновано висловити власну думку на ще чотири запитання.

На питання “Що Вам найбільше подобається в нашій громаді?” найбільше респондентів вказали чудову природу нашого краю, географічне розташування та щирих і привітних людей нашої громади, особливо волонтерів. Проте багато респондентів не бачать перспектив і їм нічого не подобається.

На питання “Що, на вашу думку, потрібно зробити, щоб мешканці громади не покидали її, а ті, які виїхали – повернулися?” переважна більшість респондентів зазначила створення робочих місць. Значна кількість респондентів вказує на необхідність створення комфортних та безпечних умов життя та необхідність припинення збройної агресії РФ. Частина респондентів вважають що всі проблеми вирішить зміна влади.

На питання “Що Ви хотіли б змінити в громаді на краще?” найбільше респондентів вказали стан доріг, якість комунальних послуг (особливо питної води) та благоустрій громади.

На питання “Якою би Ви хотіли бачити Талалаївську громаду через 4-5 років?” найбільше респондентів відповіли, що хотіли б бачити нашу громаду успішною, заможною та процвітаючою.

Шляхом допрацювання інформації за результатами проведення фокус-груп та співбесід з представниками вразливих категорій населення Талалаївської селищної територіальної громади підготовано також дані щодо основних потреб ВПО, багатодітних родин та людей з інвалідністю.

Таблиця 12.1. Результати дослідження потреб бенефіціарів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 21 грудня 2022 року № 265 (додаток № 2 до Методології у Талалаївській ТГ (на 01.01.2025 р.).

№ п/п	Бенефіціари	Чисельність групи	Потреби	Проблеми
1	ВПО	692 особи	Розміщення для проживання залишається ключовою потребою для ВПО Компенсація за зруйноване чи пошкоджене житло Запровадити програму підтримки ВПО в зимовий період за рахунок надання допомоги на придбання палива, твердої суми компенсації витрат на опалення чи окремої соціальної виплати	Складнощі з житлом та в пошуку роботи, недостатній рівень фінансового забезпечення, маленький розмір допомоги, високі ціни на продукти й ліки, нестача коштів на побутові прилади, одяг, предмети гігієни та шкільне приладдя для дітей. Відсутність дієвих програм допомоги ВПО.
2	Багатодітні родини	57 родин/ в них 192 дитини	Надання допомоги дітям з малозабезпечених багатодітних сімей одягом, продуктами харчування, засобами гігієни. Для навчання дітей необхідні, перш за все, засоби зв'язку, а саме мобільні телефони (планшети) кожній дитині, яка його потребує. Оздоровлення дітей з малозабезпечених багатодітних сімей. Щорічне медичне обстеження та надання безоплатних ліків за рецептами. Безоплатний проїзд усіма видами пасажирського транспорту.	Для навчання необхідний інтернет. Не кожна багатодітна сім'я має кошти для його проведення
3	Люди з інвалідністю	523 особи з інвалідністю	Обладнання табличками Брайля об'єктів соціального значення. Організація безбар'єрного доступу до будівель та приміщень суспільного значення (пандуси, дорожня розмітка та ін). Фінансування на санаторно-курортне лікування осіб з інвалідністю	Відсутність транспортних засобів міського та приміського сполучення для перевезення мало мобільних верств населення

Опитування представників бізнесу громади.

Опитування проведено методом анкетування, у якому взяли участь 47 представників місцевого бізнесу. При проведенні опитування було запропоновано питання, варіанти відповідей до питань, а також (за бажанням) додати власну відповідь на питання.

Понад три четверті респондентів зареєстровані на території громади, 21,3% здійснюють діяльність на території громади, але зареєстровані за її межами.

Найбільша частина підприємців, які взяли участь в опитуванні представляють підприємства/бізнес, які були зареєстровані з 2006 по 2013 роки (38,3%) та з 2014 по 2022 роки (29,8%). 66,0% або 31 учасник опитування – засновані фізичними особами або є фізичними особами підприємцями, 7 – юридичні особи комунальної власності, 5 – перебувають у державній власності. Найбільше представників підприємницького сектора працюють у сферах роздрібної торгівлі, виробництва та переробки сільськогосподарської продукції, харчової промисловості, що відповідає структурі підприємницького сектора громади за видами економічної діяльності.

Близько 68% підприємців збувають вироблену продукцію у межах району та Чернігівської області. 53% опитаних не очікують змін у обсягах реалізованої продукції (послуг) у 2025 році, 25 % очікують зростання, 15% - зменшення, а 3 респонденти очікують припинення діяльності.

Найбільше респондентів мають чисельність персоналу до 10 працівників – 40,4%. В той же час 34% підприємців – працюють без залучення найманих працівників.

Попри те, що при опитуванні мешканців громади найбільшою проблемою було вказано безробіття, 4 підприємства (8,5% опитаних) вказали що завжди відчували нестачу висококваліфікованих спеціалістів, 7 респондентів (14,9% опитаних) – відчувало нестачу працівників певних професій, а після повномасштабного вторгнення ситуація погіршилася, 10 респондентів (21,3%) опитаних – зіткнулися з дефіцитом кадрів після повномасштабного вторгнення РФ. Найбільше бізнесу не вистачає водіїв, менеджерів та трактористів.

Серед факторів, які мають найбільш негативний вплив на розвиток їх бізнесу респонденти зазначають: втрату ринків збуту або падіння платоспроможності внаслідок бойових дій, загальноекономічну ситуацію та внутрішню конкуренцію.

Серед факторів, які найбільше сприяють розвивати бізнес опитані зазначили: наявність власних приміщень та інших власних ресурсів, наявність унікальних ділових зв'язків та наявність кваліфікованих працівників.

17% опитаних планують здійснити інвестиції у розширення бізнесу в найближчі два роки, половина респондентів можливо в майбутньому здійснив інвестиції, а 32% не планують нових інвестицій взагалі. Що корелюється з планами 25,5% опитаних перенести всю або частину своєї діяльності за межі громади. Причинами такого рішення опитані вказали: погану транспортну доступність, нестачу кваліфікованих працівників та близькість до кордону з РФ.

На думку підприємців, найгострішими завданнями для розвитку громади є: ремонт доріг між населеними пунктами, покращення водопостачання та водовідведення та зменшення рівня безробіття. Вагомими завданнями також є: розвиток малого та середнього бізнесу, ремонт вулиць та покращення благоустрою населених пунктів. Фактично можна говорити про те, що бачення завдань розвитку громади мешканців та представників бізнесу співпадає.

Опитуваним було запропоновано обрати 3 варіанта і відповісти на питання щодо пріоритетності видів економічної діяльності для майбутнього розвитку громади. Представники бізнесу відзначили наступні галузі: переробка сільськогосподарської продукції (26 опитаних), рослинництво (25) тваринництво (23).

Оцінка роботи органів місцевої влади є такою:

- Роботу Голови громади 2 опитаних вважає відмінною, 17 – доброю, 16 – задовільною.
- Роботу селищної ради громади 2 опитаних вважає відмінною, 13 – доброю, 21 – задовільною.
- Роботу відділів виконавчого комітету селищної ради, 2 опитаних вважає відмінною, 9 – доброю, 21 – задовільною.

Додатки.

Додаток А.

Таблиця А.1. Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів у Талалаївській територіальній громаді.

№ з/с	Код КОАТУУ	Статус населеного пункту	Назва населеного пункту	Рік проведення НГО земель населеного пункту	Дата набрання чинності рішенням органу місцевого самоврядування про затвердження технічної документації з НГО
1	2	3	4	5	7
1	7425381001	село	Болотниця	2016	01.01.2017
2	7425384501	село	Українське	2016	01.01.2017
3	7425384502	село	Займище	2016	01.01.2017
4	7425384503	село	Нова	2016	01.01.2017
5	7425384504	село	Степ	2016	01.01.2017
6	7425385001	село	Чернецьке	2020	01.01.2021
7	7425385005	село	Макаренкове	2020	01.01.2021
8	7425385002	село	Глибоке	2020	01.01.2021
9	7425385007	село	Співакове	2020	01.01.2021
10	7425385003	село	Діброва	2020	01.01.2021
11	7425383501	село	Стара Талалаївка	2020	01.01.2021
12	7425383503	село	Слобідка	2020	01.01.2021
13	7425383502	село	Основа	2020	01.01.2021
14	7425382501	село	Харкове	2020	01.01.2021
15	7425382502	село	Лавіркове	2020	01.01.2021
16	7425382503	село	Новоселівка	2020	01.01.2021
17	7425382504	село	Степове	2020	01.01.2021
18	7425382505	село	Шевченка	2020	01.01.2021

Таблиця А.2. Характеристики водойм Талалаївської ТГ.

№ з/п	Населений пункт	Назва водойми, площа (га)	Річка, водотік, балка на якій розташований водний об'єкт (ставок, водосховище)
1	2	3	5
1	с-ще Талалаївка	ставок «Парк», 25,0 га	Природна балка
2	с-ще Талалаївка	ставок «Совхозний став», 9,52 га	Природна балка
3	с-ще Талалаївка	ставок «Сінне», 1,7 га	Природна балка
4	с-ще Талалаївка	ставок «Комплекс», 2,38 га	Природна балка
5	с.Колядин (Березівський с/о)	ставок «Портянка нижній» 2,58 га	Природна балка
6	с.Колядин (Березівський с/о)	ставок «Портянка верхній» 3,19 га	Природна балка
7	с.Березівка (Березівський с/о)	ставок «Шкільний», 0,5 га	Природна балка
8	с.Березівка (Березівський с/о)	ставок «Верхоглядський», 1,8 га	Природна балка

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

9	с.Березівка (Березівський с/о)	ставок «Осередок», 0,6 га	Природна балка
10	с.Березівка (Березівський с/о)	ставок «Дуби», 0,8 га	Природна балка
11	с.Болотниця (Болотницький с/о)	ставок «Новий», 6,3 га	Природна балка
12	с.Болотниця (Болотницький с/о)	ставок «Бойківський», 1,5 га	Природна балка
13	с.Болотниця (Болотницький с/о)	ставок «Стружка», 1,6 га	Природна балка
14	с.Болотниця (Болотницький с/о)	ставок «Шкільний», 8,5 га	Природна балка
15	с.Болотниця (Болотницький с/о)	ставок «Згібневий», 4,2га	Природна балка
16	с.Болотниця (Болотницький с/о)	ставок «Озеро», 0,7 га	Природна балка
17	с.Корінецьке (Корінецький с/о)	ставок № 1, 2,2га	Природна балка
18	с.Корінецьке (Корінецький с/о)	ставок №2, 7,5га	Природна балка
19	с.Мигурів (Корінецький с/о)	ставок №1, 2,82га	Природна балка
20	с.Корінецьке (Корінецький с/о)	ставок №3, 9,4га	Природна балка
21	с.Красний Колядин (Красноколядинський с/о)	ставок «Старий», 2,8 га	Природна балка
22	с.Красний Колядин (Красноколядинський с/о)	ставок «Безухів», 2,9га	Природна балка
23	с.Красний Колядин (Красноколядинський с/о)	ставок «Курятник», 1,26 га	Природна балка
24	с.Красний Колядин (Красноколядинський с/о)	ставок «Новий», 3,0 га	Природна балка
25	с.Левівщина (Красноколядинський с/о)	ставок «Шатавино», 0,5 га	Природна балка
26	с.Красний Колядин (Красноколядинський с/о)	ставок «Грекове», 0,9 га	Природна балка
27	с.Красний Колядин (Красноколядинський с/о)	ставок «Орловиця», 0,8га	Природна балка
28	с.Зелений гай (Красноколядинський с/о)	ставок «Цегельний завод», 2,0 га	Природна балка
29	с.Зелений гай (Красноколядинський с/о)	ставок «Циганський Яр», 2,4 га	Природна балка
30	с.Жолобок	ставок №1, 2,6га	Природна балка
31	с.Скороходове (Рубанів)	ставок №1, 2,7га	Природна балка
32	с.Скороходове (Рубанів)	ставок №2, 2,2га	Природна балка
33	с.Березовиця	ставок «Березовиця», 5,3га	Природна балка
34	с.Липове (Липівський с/о)	ставок №1, 2,2га	Природна балка
35	с.Липове (Липівський с/о)	ставок №2, 0,8га	Природна балка
36	с.Липове (Липівський с/о)	ставок «Лисогір», 7,86 га	Природна балка
37	с.Липове (Липівський с/о)	ставок «Калиманів», 2,7 га	Природна балка
38	с.Понори (Понорівський с/о)	ставок «Ставидло», 3,5 га	Природна балка
39	с.Понори (Понорівський с/о)	ставок «Карлівський», 1,1га	Природна балка
40	с.Понори (Понорівський с/о)	ставок «Жовтнівський», 3,8 га	Природна балка
41	с.Понори (Понорівський с/о)	ставок «Семидубки», 0,7 га	Природна балка
42	с.Поповичка (Поповичківський с/о)	ставок «Біля МТП», 7,6 га	Природна балка
43	с.Поповичка (Поповичківський с/о)	ставок «Урочище Замулиха»,9,0 га	Природна балка
44	с.Поповичка (Поповичківський с/о)	ставок «Софійчин», 5,61 га	Природна балка
45	с.Новопетрівське (Поповичківський с/о)	ставок «Бобровиця», 5,69 га	Природна балка
46	с.Новопетрівське (Поповичківський с/о)	ставок «Біля шовковиці», 1,0 га	Природна балка
47	с.Грабщина (Поповичківський с/о)	ставок «Верхній», 2,1 га	Природна балка

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

48	с.Грабщина (Поповичківський с/о)	ставок «Нижній», 2,0 га	Природна балка
49	с.Грабщина (Поповичківський с/о)	ставок «Графський», 0,8 га	Природна балка
50	с.Обухове (Поповичківський с/о)	ставок «Бажановий №2», 1,5 га	Природна балка
51	с.Рябухи (Рябухівський с/о)	ставок «Покотилів», 0,5 га	Природна балка
52	с.Петьків (Рябухівський с/о)	ставок в урочище «Прокошин Яр», 4,08 га	Природна балка
53	с.Рябухи (Рябухівський с/о)	ставок «Сотницький», 1,6 га	Природна балка
54	с.Рябухи (Рябухівський с/о)	ставок «Колгоспний», 1,4 га	Природна балка
55	с.Степанівське (Рябухівський с/о)	ставок «Степанівський», 14,78 га	Природна балка
56	с.Степанівське (Рябухівський с/о)	ставок в урочище «Зубів», 3,29 га	Природна балка
57	с.Березовиця	ставок в урочище «Зубів», 4,37 га	Природна балка
58	с.Грицівка (Красноколядинський с/о)	ставок «Піщанський», 0,8 га	Природна балка
59	с. Плугатар (Рябухівський с/о)	ставок в урочище «Козачкове», 0,88 га	Природна балка
60	с.Петьків (Рябухівський с/о)	ставок «Парк», 0,6 га	Природна балка
61	с. Плугатар (Рябухівський с/о)	ставок «Павлусівщина», 0,5 га	Природна балка
62	с.Рябухи (Рябухівський с/о)	ставок «Американ», 3,1 га	Природна балка
63	с.Петьків (Рябухівський с/о)	ставок №1, 0,8га	Природна балка
64	с.Петьків (Рябухівський с/о)	ставок №2, 1,2 га	Природна балка
65	с.Стара Талалаївка (Староталалаївський с/о)	ставок №1, 2,48 га	Природна балка
66	с.Стара Талалаївка (Староталалаївський с/о)	ставок «Чернещина», 7,25 га	Природна балка
67	с.Стара Талалаївка (Староталалаївський с/о)	ставок «Мельниця», 6,6 га	Природна балка
68	с.Стара Талалаївка (Староталалаївський с/о)	ставок «Курячий», 8,0 га	Природна балка
69	с.Стара Талалаївка (Староталалаївський с/о)	ставок «Біля церкви», 8,7 га	Природна балка
70	с.Стара Талалаївка (Староталалаївський с/о)	ставок «Пилипів», 0,5 га	Природна балка
71	с.Стара Талалаївка (Староталалаївський с/о)	ставок №1, 5,0га	Природна балка
72	с.Слобідка (Староталалаївський с/о)	ставок «Слобідський», 45,45 га	Природна балка
73	с.Слобідка (Староталалаївський с/о)	ставок «Новосілля», 2,3 га	Природна балка
74	с.Основа (Староталалаївський с/о)	ставок №1, 1,4 га	Природна балка
75	с.Основа (Староталалаївський с/о)	ставок №2, 1,1 га	Природна балка
76	с.Слобідка (Староталалаївський с/о)	ставок «Нижній», 3,18 га	Природна балка
77	с.Слобідка (Староталалаївський с/о)	ставок «Верхній», 13,48 га	Природна балка
78	с.Основа (Староталалаївський с/о)	ставок в урочищі «Гоми» (нижній), 3,17га	Природна балка
79	с.Основа (Староталалаївський с/о)	ставок в урочищі «Гоми»(верхній), 5,43 га	Природна балка

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

80	с.Українське (Український с/о)	ставок «Вовча», 13,5 га	Природна балка
81	с.Українське (Український с/о)	ставок «Курське», 0,8 га	Природна балка
82	с.Українське (Український с/о)	ставок «БАМ», 3,0 га	Природна балка
83	с.Степ (Український с/о)	ставок «Миколине», 0,6 га	Природна балка
84	с.Нова (Український с/о)	ставок «Нова», 8,9 га	Природна балка
85	с.Займище (Український с/о)	ставок «Займищанський», 4,5 га	Природна балка
86	с.Займище (Український с/о)	ставок «Жовте», 1,91 га	Природна балка
87	с.Степове (Харківський с/о)	ставок «БАМ», 9,92 га	Природна балка
88	с.Степове (Харківський с/о)	ставок №1, 1,62 га	Природна балка
89	с.Шевченка (Харківський с/о)	ставок «Грузьке», 3,54 га	Природна балка
90	с.Новоселівка (Харківський с/о)	ставок №1, 0,84 га	Природна балка
91	с.Новоселівка (Харківський с/о)	ставок «Свинарний», 2,94 га	Природна балка
92	с.Шевченка (Харківський с/о)	ставок «Біля Тараса», 1,64 га	Природна балка
93	с.Харкове (Харківський с/о)	ставок «Новий», 2,2 га	Природна балка
94	с.Харкове (Харківський с/о)	ставок «Конюшні», 4,88 га	Природна балка
95	с.Харкове (Харківський с/о)	ставок «Старий», 1,88 га	Природна балка
96	с.Лавіркове (Харківський с/о)	ставок «Діжурка», 2,91 га	Природна балка
97	с.Шевченка (Харківський с/о)	ставок «Шевченка», 1,51 га	Природна балка
98	с.Глибоке (Чернецький с/о)	ставок «Глибока», 31,5 га	Природна балка
99	с.Глибоке (Чернецький с/о)	ставок «Коробівщина», 3,3 га	Природна балка
100	с.Чернецьке (Чернецький с/о)	ставок «Семешки», 10,4 га	Природна балка
101	с.Чернецьке (Чернецький с/о)	ставок №1, 1,7 га	Природна балка
102	с.Чернецьке (Чернецький с/о)	ставок «Бугровий» 1,5, га	Природна балка
103	с.Глибоке (Чернецький с/о)	ставок №1, 0,87 га	Природна балка
104	с.Діброва (Чернецький с/о)	ставок «Діброва», 1,4 га	Природна балка
105	с.Юрківці (Юрківцівський с/о)	ставок в урочище «Базівський», 0,89 га	Природна балка
106	с.Юрківці (Юрківцівський с/о)	ставок в урочище «Смарижине», 1,46 га	Природна балка
107	с.Юрківці (Юрківцівський с/о)	ставок «Тарасенків», 1,0 га	Природна балка
108	с.Юрківці (Юрківцівський с/о)	ставок «Буцівський», 2,2 га	Природна балка
109	с.Юрківці (Юрківцівський с/о)	ставок «Никифорів», 1,9 га	Природна балка
110	с.Юрківці (Юрківцівський с/о)	ставок «Горбенкі», 0,7га	Природна балка
111	с.Довгалівка (Юрківцівський с/о)	ставок «Пручай», 0,9 га	Природна балка
112	с.Довгалівка (Юрківцівський с/о)	ставок «Орловський» 1,5 га	Природна балка
113	с.Довгалівка (Юрківцівський с/о)	ставок в урочище «Петрів», 2,09 га	Природна балка
114	с.Довгалівка (Юрківцівський с/о)	ставок №1, 2,61га	Природна балка
115	с.Юрківці (Юрківцівський с/о)	ставок №1, 1,3га	Природна балка
116	с.Глибоке (Чернецький с/о)	водосховище «Манчишинське» 68,14 га	Природна балка

11 7	с-ще Талалаївка	ставок №1, 1,27 га	Природна балка
---------	-----------------	--------------------	----------------

Додаток Б.

Таблиця. Б.1. Населення Талалаївської селищної територіальної громади в розрізі старостинських округів і населених пунктів, на 1 січня відповідного року за даними реєстру територіальної громади Талалаївської селищної ради, розпорядником якого є Державна міграційна служба України.

Адміністративний центр/ Старостинський округ	Назва населеного пункту	2024	2025
Адміністративний центр	Талалаївка	4258	4262
	Скороходове	458	459
	Жолобок	16	16
	Березовиця	0	0
	Всього	4732	4737
Красноколядинський	Красний Колядин	623	603
	Зелений Гай	56	52
	Левівщина	13	13
	Глинське	2	2
	Грицівка	60	60
	Всього	754	730
Липівський	Липове	605	611
	Всього	605	611
Корінецький	Корінецьке	257	248
	Мигурів	18	19
	Всього	275	267
Понорівський	Понори	238	242
	Всього	238	242
Березівський	Березівка	351	353
	Мирне	9	9
	Колядин	7	7
	Всього	367	369
Болотницький	Болотниця	234	223
	Всього	234	223
Поповичківський	Поповичка	122	120
	Грабщина	54	52
	Обухове	114	112
	Новопетрівське	35	37
	Рубанів	4	4
	Всього	329	325
Рябухівський	Рябухи	135	134
	Плугатар	218	220
	Степанівське	11	10
	Петьків	63	62
	Всього	427	426
Староталалаївський	Стара Талалаївка	489	490
	Основа	66	63
	Слобідка	101	101

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

	Всього	656	654
Український	Українське	331	328
	Займище	79	75
	Нова	0	0
	Степ	0	0
	Всього	410	403
Харківський	Харкове	303	294
	Лавіркове	45	44
	Новоселівка	155	162
	Шевченка	11	12
	Степове	0	0
	Всього	514	512
Чернецький	Чернецьке	289	287
	Співакове	29	29
	Макаренкове	54	57
	Діброва	13	13
	Глибоке	7	7
	Всього	392	393
Юрківцівський	Юрківці	141	137
	Довгалівка	164	165
	Всього	305	302
Всього по громаді		10238	10194

Додаток В.

Таблиця В.1 Відстань та орієнтовний час доїзду від селища Талалаївка до населених пунктів громади, м.Прилуки, м.Чернігів та м.Київ.

Назва населеного пункту	Відстань (км)	Орієнтовний час доїзду (легковим автомобілем) з урахуванням стану дорожнього покриття
м.Київ	215	3 год
м.Чернігів	210	3 год 20 хв
м.Прилуки	70	50 хв
Скороходове	5	5 хв
Жолобок	3	3 хв
Березовиця	13	20 хв
Красний Колядин	23	25 хв
Зелений Гай	28	40 хв
Левівщина	27	40 хв
Глинське	25	28 хв
Грицівка	25	30 хв
Липове	7	8 хв
Корінецьке	23	26 хв
Мигурів	19	22 хв
Понори	12	14 хв
Березівка	28	25 хв
Мирне	21	20 хв
Колядин	30	28 хв
Болотниця	20	30хв
Поповичка	20	30 хв

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Грабщина	16	25 хв
Обухове	11	11 хв
Новопетрівське	10	15 хв
Рубанів	9	9 хв
Рябухи	20	35 хв
Плугатар	13	15 хв
Степанівське	19	30 хв
Петьків	18	25 хв
Стара Талалаївка	6	7 хв
Основа	12	15 хв
Слобідка	10	11 хв
Українське	20	20 хв
Займище	19	25 хв
Нова	24	25 хв
Степ	13	13 хв
Харкове	15	15 хв
Лавіркове	20	19 хв
Новоселівка	27	30 хв
Шевченка	17	18 хв
Степове	32	38 хв
Чернецьке	25	25 хв
Співакове	26	27 хв
Макаренкове	23	23 хв
Діброва	23	23 хв
Глибоке	21	21 хв
Юрківці	21	35 хв
Довгалівка	25	40 хв

Таблиця В.2.Автобусне сполучення (Маршрути які проходять через Талалаївську ТГ).

№ п/п	Перевізник	Назва маршруту
Обласні маршрути		
1	ТОВ «Талалаївське АТП-17450»	Талалаївка – Чернігів ч/з с.Харкове, м.Прилуки
2	ФОП Голубенко А.П.	Талалаївка –Бахмач ч/з с.Плугатар
Міжобласні маршрути		
3	ТОВ «Талалаївське АТП-17450»	Талалаївка – Київ ч/з с.Харкове, м.Прилуки
4	ФОП Зароменко О.М.	Талалаївка – Київ ч/з с. Обухове м.Ічня
5	ФОП Кирпенко М.П	Талалаївка – Київ ч/з с.Обухове, м.Ічня
6	ТОВ «Еліт-АвтоСервіс»	Талалаївка – Київ ч/з с.Харкове, м.Прилуки
7	ФОП Безкоровайний Ю.О.	Суми – Прилуки ч/з с.Харкове
8	ФОП Прісіч В.І.	Чернігів – Харків ч/з с.Харкове
Місцеві маршрути		
9	ТОВ «Талалаївське АТП-17450»	Талалаївка –Довгалівка
		Талалаївка – Чернецьке
10	ФОП Кирпенко М.П	Талалаївка- Красний Колядин

Додаток Г.

Таблиця Г.1. Перелік існуючих та потенційних туристичних об'єктів.

Об'єкт	Місцезнаходження (Адреса)	Опис
Городище «Замок» («Гуляй-Городок») літописного міста Глебля: а) дитинець, б) окольне місто «Замок», в) посад «Крепость»	с. Красний Колядин	Городище розташоване на довгому мисі корінного лівого берега р.Ромен та впадаючої в неї р.Красної. Наприкінці 19 ст., за свідченням В.Г. Ляскоронського, городище складалося з 3-х частин (нині – з 2-х). 1-а частина – Велика Красноколядинська фортеця – являє собою основу мису, що має прямокутну форму розміром 250×350 м. Оборонні споруди нині знищені повністю. Незначні їх залишки, місце розташування та конфігурація урочища дозволили Ю.Ю. Моргунову зробити припущення про те, що на цьому мисі розташовувалась козацька фортеця 16-17 ст. (про що свідчить і підйомний матеріал). Шурфівка в цій частині городища не проводилась в силу щільної забудови цієї частини села. Окрім пізньої, на городищі зібрано невелику кількість давньоруської кераміки 12-13 ст., та денце скляної посудини діаметром 5,5 см. 2-а частина – “Гуляй-городок” – розташовувався у південній частині мису та відокремлювався від 3-ої частини (“Замку”) ровом. Нині він злився із “Замком” (через знищення рову). 3-я частина – “Замок” – південна частина мису, відокремлена від північної вузьким перешийком. Вона має підтрикутну форму, розмірами по лінії північ-південь – 320 м і по лінії захід-схід – 80-120 м. Поверхня має багато нерівностей, частково забудована чим розорується. В'їзд розташовувався у північній частині пам'ятки, та був захищений відрізком валу довжиною 20 м, висотою 2,6 м і шириною основи 11 м. По всьому периметру схили були ескарповані. У південній частині мису його стрілка, що похило спускається до заплави, відрізана масивним валом висотою 6 м, шириною 30 м і довжиною 35 м. У 19 ст. вал називався “Гуляй-гора” і був розкопаний як курган траншеєю, орієнтованою вздовж осі захід-схід (нині називається “Розрізана могила”). Із заходу “Гуляй-гора” огинається сучасною дорогою, що може вказати на існування тут у старовину другого в'їзду. Городище майже з усіх боків оточено болотистою заплавою, що добре проглядається з “Гуляй-гори” (на захід – до повороту р. Ромен на північ; на схід – до городища біля с. Грицівка і

		далі, до городища, біля с. Посад, розташованого на одному з відрогів 3-ої надзаплавної тераси).
Курганний могильник	С.Липове	Курганний могильник займає площу 1х0,3 км на плато та схилах 3-ої надзаплавної тераси. Кургани розташовані дуже щільно, збереженість добра. Навколо великих помітні глибокі ровики. З південного заходу на могильник насуваються городи; значна частина насипів знищена добуванням ґрунту для потреб зростаючого житлового будівництва. Кургани в східній частині могильника розташовані менш щільно; переважають невисокі та середні насипи (висота 0,3-0,7 м); ровики майже не простежуються. В самому центрі могильника частина курганів знищена церквою; на кладовищі (на північ від церкви) поховання проводяться безпосередньо в насипах курганів.
Пам'ятка архітектури національного значення – дерев'яна Успенська церква	с.Стара Талалаївка	Дерев'яна церква Успіння Пресвятої Богородиці розташовується у селі Стара Талалаївка Талалаївського району Чернігівської області і є справжньою перлиною Чернігівщини. Церква Успіння Пресвятої Богородиці була побудована як родинна усипальниця родини Мазаракі в 1775 році. У ті часи їм належало село. У період з кінця XIX – початку XX століть за ініціативи Бузовського, колишнього військового інженера, у храмі проводилася реконструкція. Успенська церква підноситься на маленькому пагорбі біля озера. Вісім куполів і багате декороване оздоблення роблять її справжнім архітектурним шедевром. З обох боків розташовано дві восьмигранні вежі. Дзвіниця і сходи, якими можна піднятися на хори, розташовано в південній частині.
Мурована Михайлівська церква	С.Юрківці	Михайлівська церква побудована 1837 року замість дерев'яної, при цьому найперша дерев'яна церква в селі побудована до 1666 року. Кам'яний, оштукатурений, одноголовий, п'ятидольний (п'ятизрубний — 5 об'ємів), хрестоподібний у плані храм. До західного обсягу примикає тамбур перед входними дверима притвора. До східного об'єму примикає екседра (напівкругла ніша), яка нижча від основного об'єму, перекрита напівкуполом. Увінчаний гранованим куполом на восьмигранному барабані.
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Талалаївський»	с-ще Талалаївка	
Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва	С.Плугатар	

місцевого значення «Плугатарський»		
--	--	--

Додаток Д.

Таблиця Д.1. Інформація про генеральні плани населених пунктів Талалаївської ТГ

№ п / п	Генеральний план	Рішення про розроб-ле ння	Рішення про затверд-ж ення	Система коорди-н ат, масштаб та рік розроб-л ення топо-осн ови	Наяв- ність зо-ні нгу	Наяв-ні сть СЕО	Наяв-ніс ть розділів ІТЗ ЦЗ
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Генеральний план смт. Талалаївка Прилуцького району Чернігівської області	14 сесія сьомого скликання від 06.12.2018 р	26 сесія сьомого скликання від 04.03.202 0 р.	1:5000, 2020	так	так	так
2	Генеральний план та план зонування с. Чернецьке Талалаївського району Чернігівської області	18 сесія сьомого скликання від 22 грудня 2017 р	34 сесія сьомого скликання від 11 березня 2020 р.	1:5000, 2020	так	так	так
3	Генеральний план та план зонування села Співакове Талаївського району Чернігівської області	18 сесія сьомого скликання від 22 грудня 2017 р	34 сесія сьомого скликання від 11 березня 2020 р	1:5000, 2020	так	так	так
4	Генеральний план та план зонування села Діброва Талаївського району Чернігівської області	18 сесія сьомого скликання від 22 грудня 2017 р	34 сесія сьомого скликання від 11 березня 2020 р	1:5000, 2020	так	так	так
5	Генеральний план та план зонування села Макаренкове Талаївського району Чернігівської області	18 сесія сьомого скликання від 22 грудня 2017 р	34 сесія сьомого скликання від 11 березня 2020 р	1:5000, 2020	так	так	так
6	Генеральний план та план зонування села Глибоке Талаївського району Чернігівської області	18 сесія сьомого скликання від 22 грудня 2017 р	34 сесія сьомого скликання від 11 березня 2020 р	1:5000, 2020	так	так	так
7	Генеральний план села Поповичка Талалаївського району Чернігівської області	13 сесія сьомого скликання від 27	21 сесія сьомого скликання від 23	1:5000, 2019	так	так	так

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

		березня 2018 року	вересня 2019 року				
8	Генеральний план села Обухове Талалаївського району Чернігівської області	13 сесія сьомого скликання від 27 березня 2018 року	21 сесія сьомого скликання від 23 вересня 2019 року	1:5000, 2019	так	так	так
9	Генеральний план села Грабщина Талалаївського району Чернігівської області	13 сесія сьомого скликання від 27 березня 2018 року	21 сесія сьомого скликання від 23 вересня 2019 року	1:5000, 2019	так	так	так
10	Генеральний план села Новопетрівське Талалаївського району Чернігівської області	13 сесія сьомого скликання від 27 березня 2018 року	21 сесія сьомого скликання від 23 вересня 2019 року	1:5000, 2019	так	так	так
11	Генеральний план села Стара Талалаївка Талалаївського району Чернігівської області	5 сесія сьомого скликання від 10 березня 2016 року	25 (позачерг ово) сесія сьомого скликання від 17 серпня 2018 року	1:5000, 2019	так	так	так
12	Генеральний план села Основа Талалаївського району Чернігівської області	20 сесія сьомого скликання від 22 лютого 2018 року	31 сесія сьомого скликання від 19 березня 2019 року	1:5000, 2019	так	так	так
13	Генеральний план села Слобідка Талалаївського району Чернігівської області	20 сесія сьомого скликання від 22 лютого 2018 року	31 сесія сьомого скликання від 19 березня 2019 року	1:5000, 2019	так	так	так
14	Генеральний план села Довгалівка Талалаївського району Чернігівської області	20 сесія сьомого скликання від 27 червня 2017 року	28 сесія сьомого скликання від 24 червня 2020 року	1:5000, 2019	так	так	так
15	Генеральний план села Юрківці Талалаївського району Чернігівської області	20 сесія сьомого скликання від 27 червня 2017 року	28 сесія сьомого скликання від 24 червня 2020 року	1:5000, 2019	так	так	так
16	Генеральний план села Українське Талалаївського району Чернігівської області	20 сесія сьомого скликання від 23	24 сесія сьомого скликання від 09	1:5000, 2019	так	так	так

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

		червня 2017 року	серпня 2019 року				
17	Генеральний план села Займище Талалаївського району Чернігівської області	20 сесія сьомого скликання від 23 червня 2017 року	24 сесія сьомого скликання від 09 серпня 2019 року	1:5000, 2019	так	так	так
18	Генеральний план села Болотниця Талалаївського району Чернігівської області	13 сесія сьомого скликання від 27 березня 2018 року	21 сесія сьомого скликання від 23 вересня 2019 року	1:5000, 2019	так	так	так
19	Генеральний план села Харькове Талалаївського району Чернігівської області	12 сесія сьомого скликання від 21 грудня 2017 року	22 сесія сьомого скликання від 05 червня 2020 року	1:5000, 2020	так	так	так
20	Генеральний план села Лавіркове Талалаївського району Чернігівської області	12 сесія сьомого скликання від 21 грудня 2017 року	22 сесія сьомого скликання від 05 червня 2020 року	1:5000, 2020	так	так	так
21	Генеральний план села Новоселівка Талалаївського району Чернігівської області	12 сесія сьомого скликання від 21 грудня 2017 року	22 сесія сьомого скликання від 05 червня 2020 року	1:5000, 2020	так	так	так
22	Генеральний план села Степове Талалаївського району Чернігівської області	12 сесія сьомого скликання від 21 грудня 2017 року	22 сесія сьомого скликання від 05 червня 2020 року	1:5000, 2020	так	так	так
23	Генеральний план села Шевченкове Талалаївського району Чернігівської області	12 сесія сьомого скликання від 21 грудня 2017 року	22 сесія сьомого скликання від 05 червня 2020 року	1:5000, 2020	так	так	так
24	Генеральний план села Степанівське Талалаївського району Чернігівської області	27 сесія сьомого скликання від 16 травня 2019 року	32 сесія сьомого скликання від 06 березня 2020 року	1:5000, 2021	так	так	так
25	Генеральний план села Понори Прилуцького району Чернігівської області	5 сесія восьмого скликання від 11 березня 2021 року	13 сесія восьмого скликання від 06 жовтня 2021 року	1:2000, 2021	так	так	так

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

№ п / п	ДПТ (повна назва проєкту ДПТ)	Рішення про розроб-лення	Рішення про затверд-ження	Система координат, масштаб та рік розроблення топооснови	Територія покриття ДПТ (площа, га)	Наявність SEO	Наявність схеми ІТЗ ЦЗ
1	2	3	4	5	7	8	9
1	Детальний план території кварталу по вул.Перемоги в смт.Талалаївка,Талалаївського району,Чернігівської області для розміщення підприємства по зберіганню зерна	Рішення Талалаївської селищної ради від 03.08.2018	20 сесія 7 скликання від 20 вересня 2018 року	1:5000, 2018	5,367	так	так
2	Детальний план частини території смт Талалаївка, вул Зернова,5 Талалаївського району Чернігівської області	Рішення Талалаївської селищної ради від 03.08.2018	5 сесія 7 скликання від 24 грудня 2019 року	1:5000, 2018		так	так

Додаток Е

Результати опитування мешканців громади та бізнесу на тему «Основні проблеми та перспективи розвитку Талалаївської громади»

Вкажіть, будь ласка, Вашу стать

315 відповідей

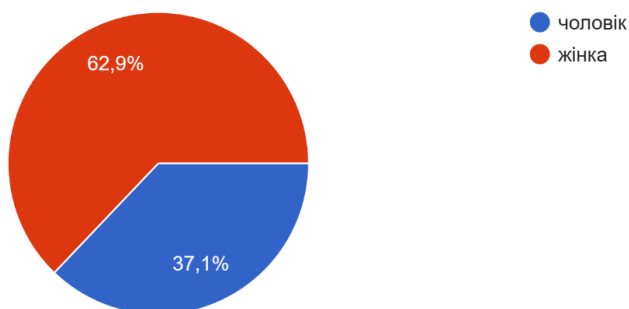

Рисунок 1. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Вкажіть, будь ласка, Вашу стать».

Ваш вік:

315 відповідей

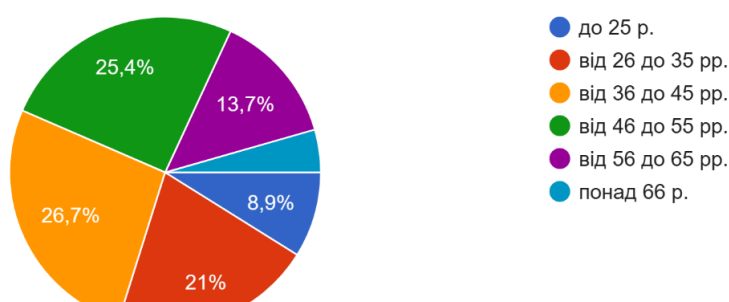

Рисунок 2. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Ваш вік».

Я мешкаю у

315 відповідей

Рисунок 3. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Я мешкаю у».

Рід занять:

315 відповідей

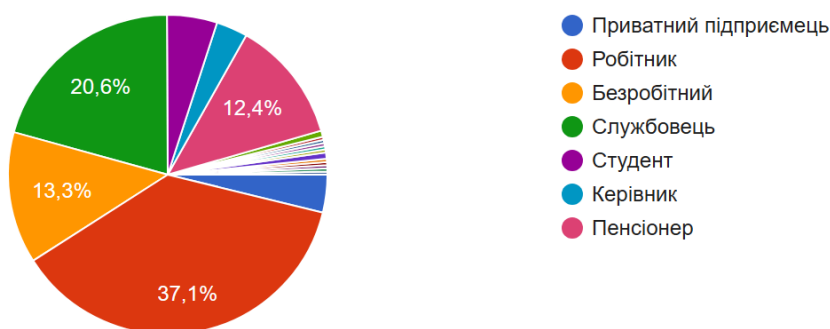

Рисунок 4. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Рід занять».

Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували нашу громаду:

315 відповідей

Рисунок 5. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Яким із нижче запропонованих тверджень Ви б охарактеризували нашу громаду».

Чи плануєте залишитись тут жити?

315 відповідей

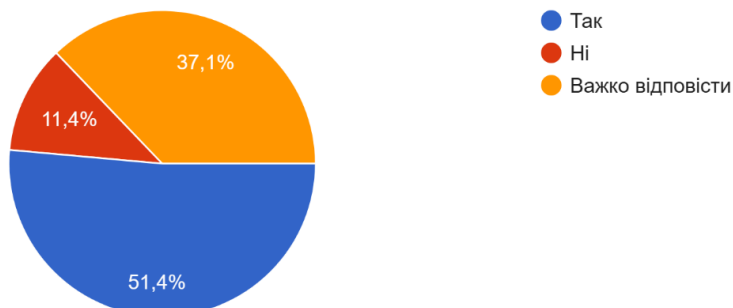

Рисунок 6. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Чи плануєте залишитись тут жити?».

Як би Ви оцінили рівень показників нинішнього стану громади, які представлені в цій таблиці:

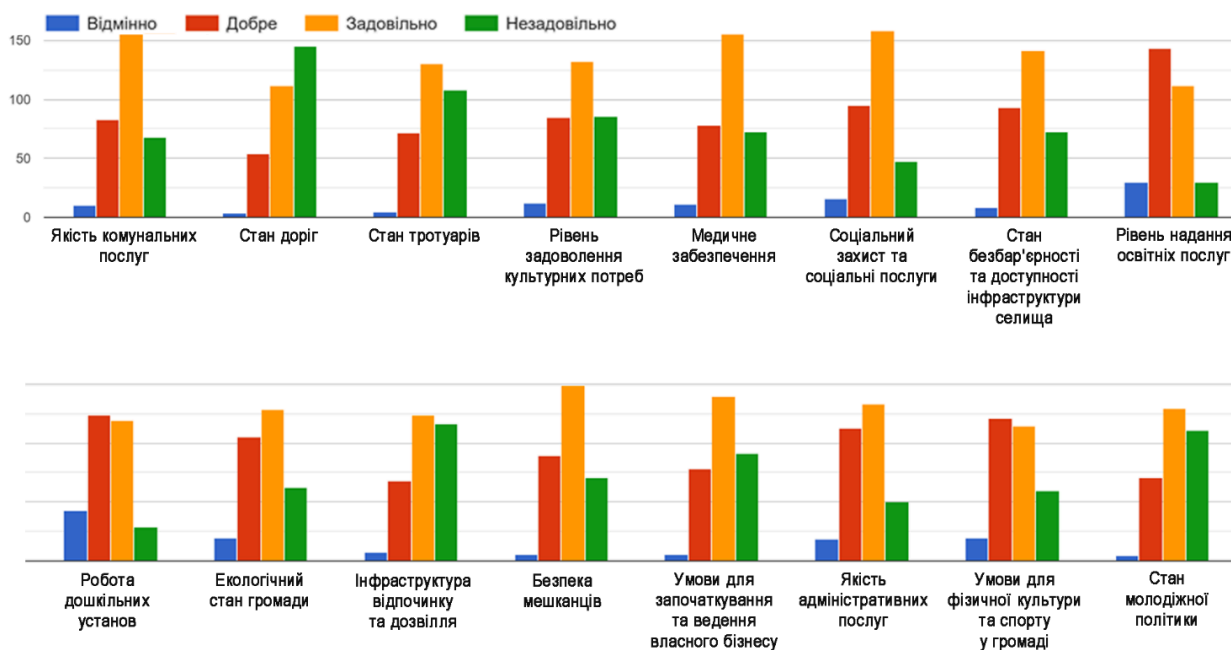

Рисунок 7. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Як би Ви оцінили рівень показників нинішнього стану громади, які представлені в цій таблиці?».

Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади (вибрати 3 основних)?

315 відповідей

Рисунок 8. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади».

Оцініть, наскільки Ви поінформовані про діяльність місцевої влади у Вашій громаді?

315 відповідей

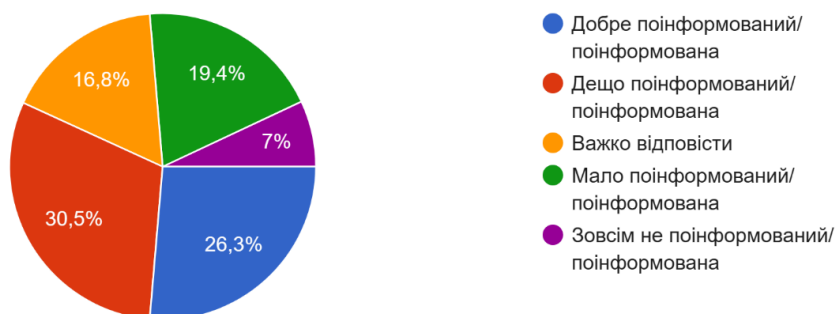

Рисунок 9. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Оцініть, наскільки Ви поінформовані про діяльність місцевої влади у Вашій громаді?».

Які основні канали комунікації та отримання інформації від місцевої влади?

315 відповідей

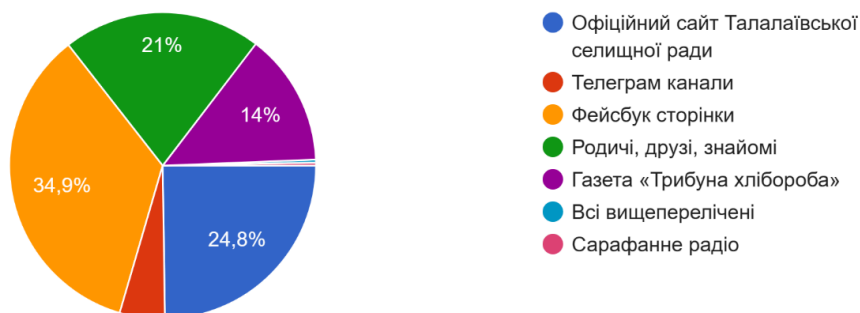

Рисунок 10. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Які основні канали комунікації та отримання інформації від місцевої влади?».

ПРОФІЛЬ ТАЛАЛАЇВСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Виберіть три основні завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади

315 відповідей

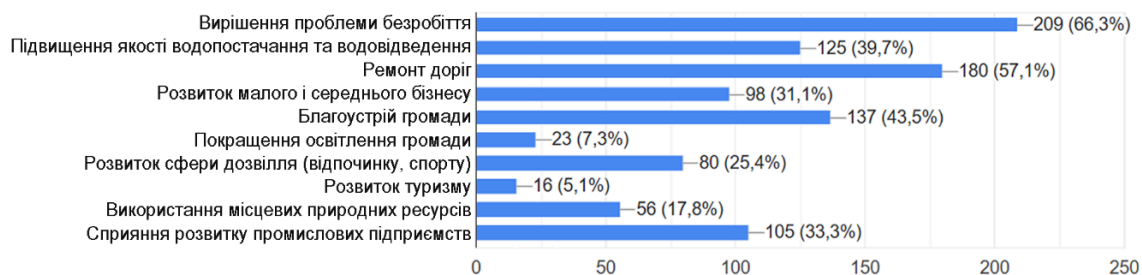

Рисунок 11. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Виберіть три основні завдання, які необхідно здійснити для розвитку громади».

Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади? Оберіть не більше трьох варіантів.

315 відповідей

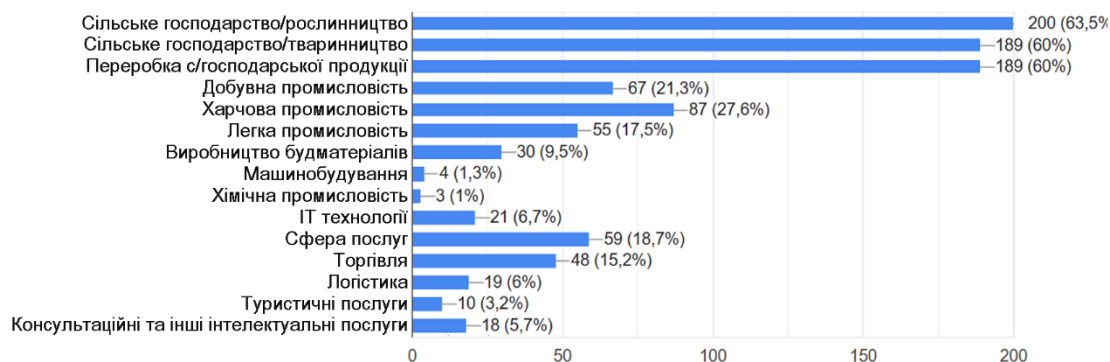

Рисунок 12. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади? Оберіть не більше трьох варіантів».

Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку (позначте лише одну відповідь)?

315 відповідей

Рисунок 13. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Яким є, на Вашу думку, основний ресурс громади для подальшого розвитку (позначте лише одну відповідь)?».

Що Вам найбільше подобається в нашій громаді?

315 відповідей

Найбільше подобаються наші прості, душевні люди, які один за одного горю. Звісно, є і не зовсім такі хороші люди але в основному - люди і є нашим ресурсом, який підтримує діяльність громади. Перш за все - це волонтери, працівники культури та вчителі! Також мені подобається, що в нас починають потрошку створювати місця для спорту та відпочинку: встановлюють майданчики, очищують території для відпочинку.

Природа нашої громади

Географічне розташування

Подобається що в села заїжджають автобуси і пенсіонерам надається безкоштовний проїзд два рази на місяць, це для пенсіонерів не аби яка підтримка, добратися до Талалаївки.

Тут моя земля, мій незруйнований будинок і якби не війна, я б була щаслива

Розташування, велика кількість земельних ділянок для розвитку сільського господарства, багатство на корисні копалини

Рбк, стадіон, маркетопт, школа, природа

Гарна школа, дитячий садок, лікарня. Природа. Транспортне сполучення зі столицею. І, звичайно, люди-щирі та привітні.

Тризуб в центрі селища

Рисунок 14. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Що Вам найбільше подобається в нашій громаді?».

Що, на вашу думку, потрібно зробити, щоб мешканці громади не покидали її, а ті, які виїхали – повернулися?

314 відповідей

Робочі місця
Збільшення заробітних плат, місць для проведення дозвілля, розвиток інфраструктури
Цей процес некерований. Просто сумлінно кожному робити свою справу. Пам'ятати, що всі ми вважаємося християнами.
Створити робочі місця і організовувати нормальне дозвілля для людей, а не концерти для фотозвіту влади. Зробити парк, кінотеатр, організовувати масові заходи які цікаві людям
Створювати нові, робочі місця. Будуть люди - будуть діти, дитсадок і школа буде. І молоді робота буде. Тільки не одно чи два робоче місце, а десятки.. Отоді буде краще.
Зменшити рівень кримінальності. - Підвищити рівень безпеки. - Зробити всі необхідні послуги для мешканців.
Залучати інвесторів для збільшення робочих місць в громаді!
Створювати нові робочі місця, розширити перелік соціальних послуг та адміністративних послуг, щоб за різними послугами та довідками не їздили жителі в інші громади.
Якісні медичні послуги, якісна освіта , робочі місця.
Надавати житло та роботу переселенцям, для місцевих розвинути соціальну інфраструктуру
Конкурентні робочі місця, зміна вектору управління громадою, видима лідерська позиція керівництва, розвиток нашого краю, базуючись на природніх можливостях.
Повернути розвиток у громаду. (Податкова, поліція, паспортний, статистика, дорожня служба). Потрібно в рази збільшити вимогливість до підлеглих від начальників секторів. Останні, в свою чергу, щомісяця повинні доповідати голові про проведenu роботу. Тих хто не працює - звільнити. Забезпечити постійний контроль на всіх рівнях.
Змінити підходи до управління ресурсами громади
Комфортне проживання, достойні зарплати

Рисунок 15. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Що, на вашу думку, потрібно зробити, щоб мешканці громади не покидали її, а ті, які виїхали – повернулися?».

Що Ви хотіли б змінити в громаді на краще?

315 відповідей

Освітлення, стан доріг, нові місця для проведення вільного часу

Підхід до манери управління керівництва.
Зменшити показушності, та збільшити дійсно результативних культурних проєктів

Дороги і медичне обслуговування

Створити ініціативну групу з розвитку громади. Тільки молоду, креативну.
Здатну об'єктивно оцінювати ситуацію.

Перш за все стан доріг, якість води, освітлення вулиць(щоб з'явилися ліхтарі на перехрестях).
Звичайно було б добре залучити інвестиції та відкрити хоча б декілька невеликих підприємств
(чим би і вирішилась проблема безробіття).

Звернути увагу на старостинські округи, їх ніби не існує. Приділяти увагу самотнім людям, допомогати.

Працювати над залученням інвестицій і створенні нових робочих місць

Хотілось би бачити у владі свіжі,нові погляди на територіальну громаду.Місце для відпочинку з родиною,парк.

Вирішити кадрові питання по лікарні. Щоб наша громада мала всіх необхідних лікарів,
обладнання для обстеження. Відремонтовані дороги, достатня кількість робочих місць

Стан доріг.

Все!!! Дати людям роботу, для підлітків зробити спортивні секції та відкрити якийсь спорт зал,
відкрити в селищі кінотеатр для молоді зробити я якесь дозвілля ,

Керівництво та підхід до роботи усім де на першому місці буде не свій добробут,
а робота задля добробуту всіх мешканців

Команду управлінців на меншу і дієвішу.

Збір сміття, шляхом встановлення контейнерів

Якість води

Якість комунальних послуг

Медичне забезпечення, якість освіти і життя

Рисунок 16. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Що Ви хотіли б змінити в громаді на краще?».

Якою би Ви хотіли бачити Талалаївську громаду через 4-5 років?

312 відповідей

- Процвітаючий рідний край, в якому є і туризм і навчання і дороги
- Квітучою, багатою на хороших, дружніх та сильних людей.
Всі закинуті місця в громаді - відбудовані та приносять користь всім.
Чистою та повною місць, де можна відпочити та помилуватись краєвидами.
- З чистими узбіччями, дорогами без ям, ставками на яких можна і покупатись і по рибалити в своє задоволення з молоддю яка не пиво п'є по зауглами а займається на спортивних майданчиках, жителями які упевнені в завтрашньому дні і з посмішками на обличчях а не злими невдоволеними які впевнені що щоб не сталося вони можуть покластись на громаду яка завжди допоможе, що саме головне громада це всі населені пункти а не сама Талалаївка!
Щоб житель будь-якого села міг з гордістю сказати я з Талалаївської громади от чого б я дійсно хотів!
- Таку щоб в ній збільшувалася кількість людей,були робочі місця,і сюди хотілося повертатися
- На шляху розвитку та впровадження європейських стандартів життя.
- Однією із кращих в області. Адже маємо такі природні ресурси.
- По-перше, без війни, а з перемогою; по- друге, побільше робочих місць , по- третє, щоб був повний штат лікарів і хороша зарплата, щоб не їздили за сотні кілометрів народжувати чи просто підлікувати дитину, коли захворіє, ...тоді і буде громада розквітати
- Багаточисленною, з чистою, як м.Харків сьогодні.,з гарною інфраструктурою,
з молодими перспективними керівниками, які дбають про громаду
- Природа у нашій громаді одна із самих красивих в Україні.
Хотілося б бачити бачити її такою ж процвітаючою, як і наші краєвиди
- По перше гарною! Бо за скільки років вже б можна було поставити новенькі і лавочки і тротуари і хоч якось повпливати на її розвиток!
· А не просто побілити салдеповські типу тротуари. І насаджати 10 кущів квітів типу ось ми зробили гарно. Щоб ти заїжав в Талалаївку а там красивоооо і звичайно кругом неї. А не зарослі якісь.
- Оновленою, з більшою кількістю молодих жителів, які працюють на відновлених та нових підприємствах
- Успішною, багато молоді, дітей, культурний розвиток, багато робочих місць
- Фермерське господарство, робочі місця, гідні зарплати, тваринництво, та птахівництва, своя продукція на полицях магазинів.... транспортна структура, і гарні дороги...
- Вірю ! Все буде Україна!
- Схожою на маленьке європейське селище, людиноцентричне, тихий і затишний оазис для місцевих мешканців.
- туристичною, з новими локаціями для відпочинку, музеї історії, дороги і тротуари викладені плиткою, будинки мали сучасний вигляд, прибрати старі насадження і оновити більше декоративними деревами і квітами, сучасні пам'ятники і конструкції, більше приділяти розвитку дітей у IT-технологіях
- Комфортною для проживання
- Розвинутою,потужною,сильною,конкурентоспроможною,неповторною, своєрідною,цікавою

Рисунок 17. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Якою би Ви хотіли бачити Талалаївську громаду через 4-5 років?».

Ваше підприємство/бізнес зареєстровано (має юридичну адресу) у Талалаївській ТГ?
47 відповідей

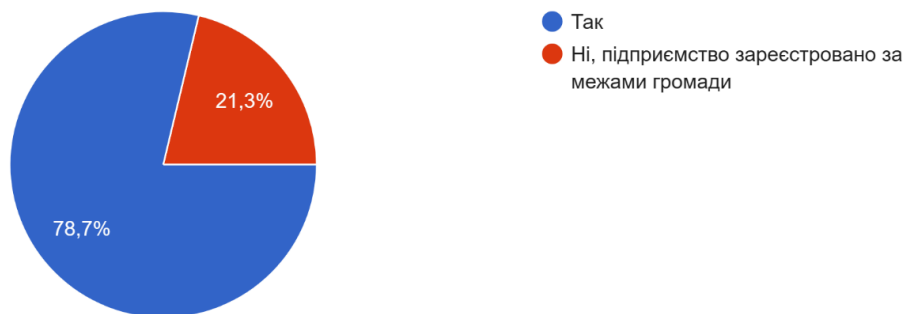

Рисунок 18. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Ваше підприємство/бізнес зареєстроване (має юридичну адресу) Талалаївській ТГ?».

Коли було створено Ваше підприємство?
47 відповідей

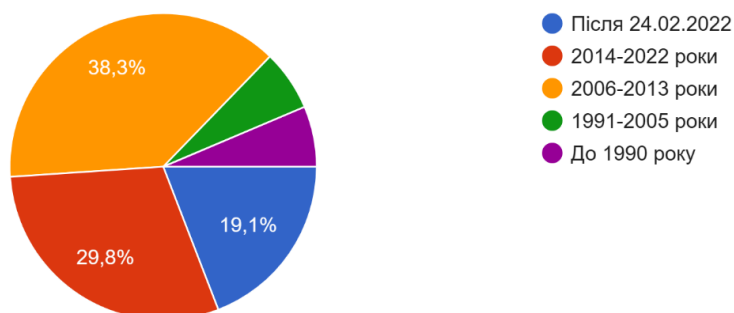

Рисунок 19. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Коли було створене Ваше підприємство?».

Основний власник Вашого підприємства ?
47 відповідей

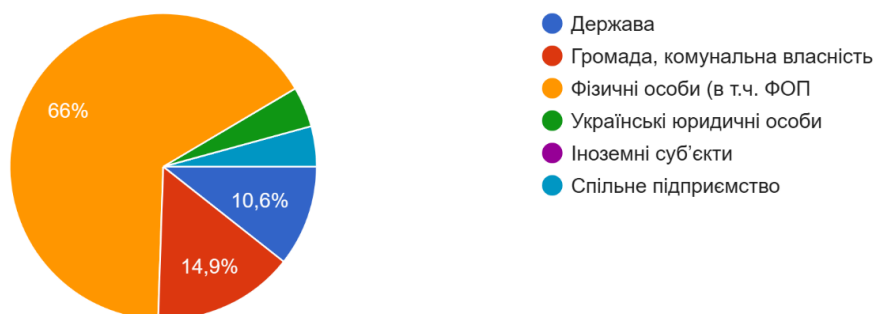

Рисунок 20. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Основний власник Вашого підприємства?».

Який характер має Ваш бізнес? Оберіть основну сферу діяльності

47 відповідей

Рисунок 21. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Який характер має Ваш бізнес? Оберіть основну сферу діяльності».

Зазначте на покупців у якій зоні припадає найбільший відсоток загального обсягу збуту Вашого підприємства:

47 відповідей

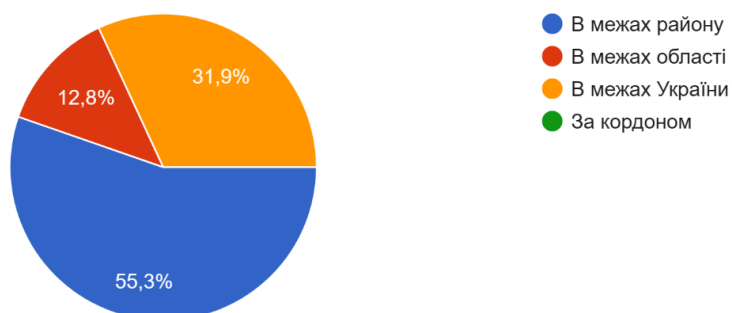

Рисунок 22. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Зазначте на покупців у якій зоні припадає найбільший відсоток загального обсягу збуту Вашого підприємства».

Які зміни у збуті Ви очікуєте в 2025 р.? (+/- %)

47 відповідей

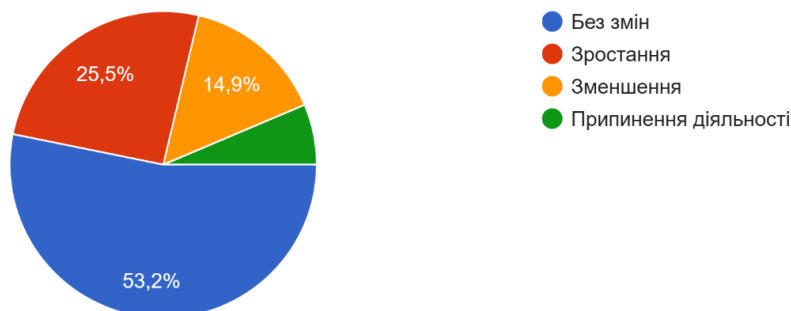

Рисунок 23. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Які зміни у збуті Ви очікуєте в 2025 р.?».

Скільки задіяно працівників (включаючи сезонних робітників) на Вашому підприємстві?

47 відповідей

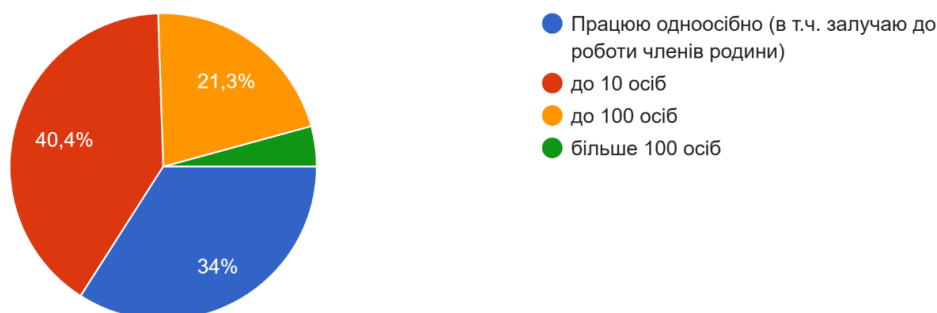

Рисунок 24. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Скільки задіяно працівників (включаючи сезонних робітників) на Вашому підприємстві?».

Як можна охарактеризувати забезпеченість Вашого підприємства персоналом?

47 відповідей

Рисунок 25. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Як можна охарактеризувати забезпеченість Вашого підприємства персоналом?».

Зазначте, яких працівників, професій (навичок) не вистачає, які є важливими для розвитку Вашого підприємства?

47 відповідей

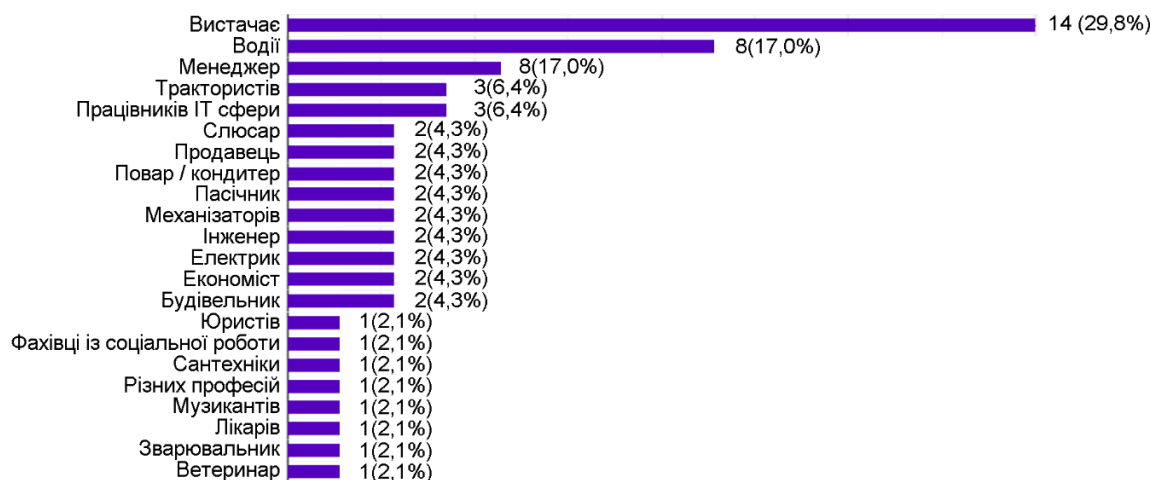

Рисунок 26. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Зазначте, яких працівників, професій (навичок) не вистачає, які є важливими для розвитку Вашого підприємства?».

Які з факторів мають найбільш негативний вплив на розвиток Вашого бізнесу? (не більше 3 факторів)

47 відповідей

Рисунок 27. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Які з факторів мають найбільш негативний вплив на розвиток Вашого бізнесу? (не більше 3 факторів)».

Що сприяє Вам розвивати бізнес? (виберіть до 3 варіантів)

47 відповідей

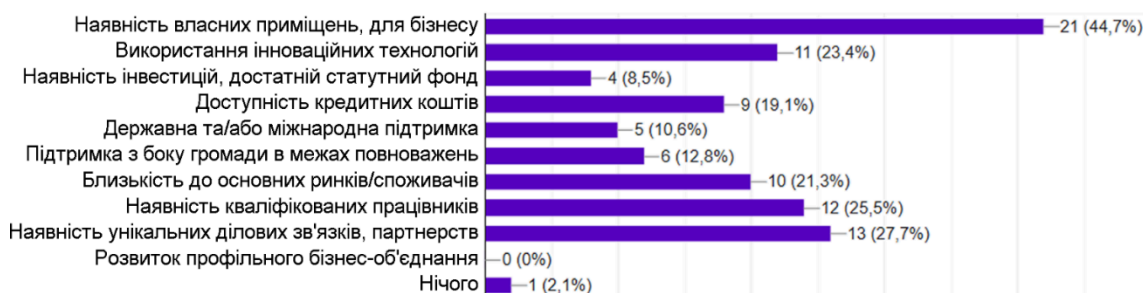

Рисунок 28. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Що сприяє Вам розвивати бізнес? (виберіть до 3 варіантів)».

Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у громаді?

47 відповідей

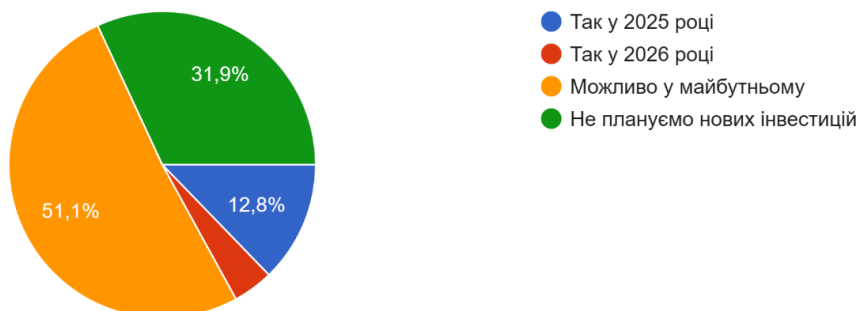

Рисунок 29. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Ви плануєте інвестувати у збільшення виробництва продукції (послуг) у громаді?».

Ви плануєте (негайно або в майбутньому) перенести всю чи частину своєї діяльності з території громади?

47 відповідей

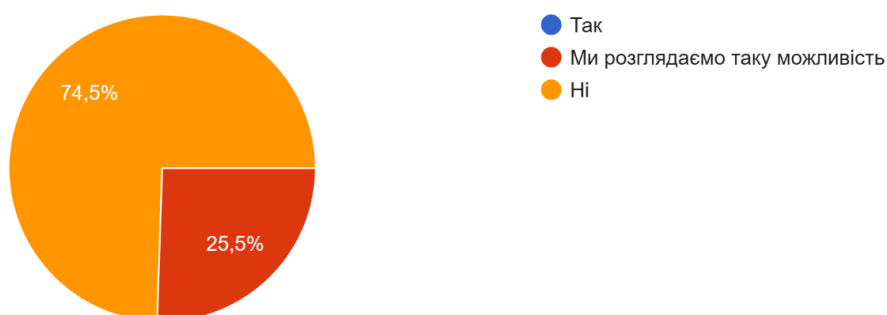

Рисунок 30. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Ви плануєте (негайно або в майбутньому) перенести всю чи частину своєї діяльності з території громади?».

Якщо Ви плануєте перенести свою діяльність з території громади, то що є основною причиною переносу діяльності? (назвіть не більше 3-х)

34 відповіді

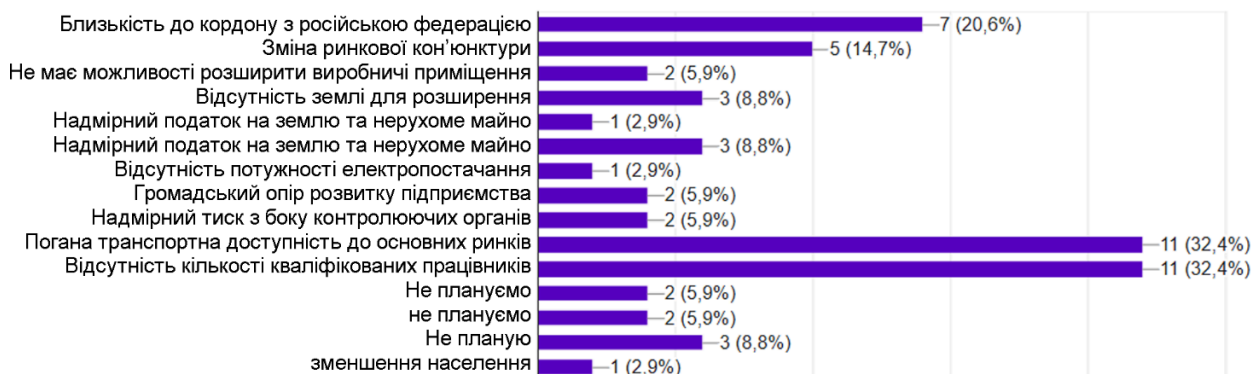

Рисунок 31. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Якщо Ви плануєте перенести свою діяльність з території громади, то що є основною причиною переносу діяльності? (назвіть не більше 3-х)».

Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади (вибрати 3 основних)?

47 відповідей

Рисунок 32. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади (вибрати 3 основних)?».

Як би Ви розставили пріоритети розвитку громади? Що слід робити першочергово?

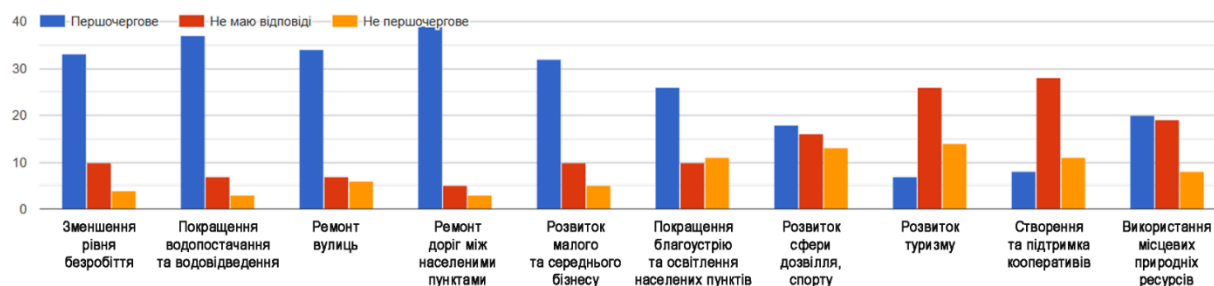

Рисунок 33. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Як би Ви розставили пріоритети розвитку громади? Що слід робити першочергово?».

Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади? Оберіть не більше трьох варіантів.

47 відповідей

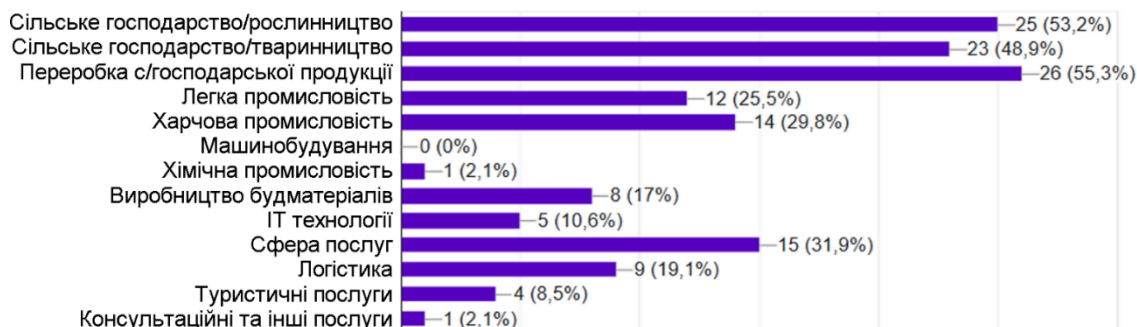

Рисунок 34. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Які види економічної діяльності є, на вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади? Оберіть не більше трьох варіантів.».

Оцініть рівень співпраці Вашого підприємства із зазначеними організаціями/посадовими особами

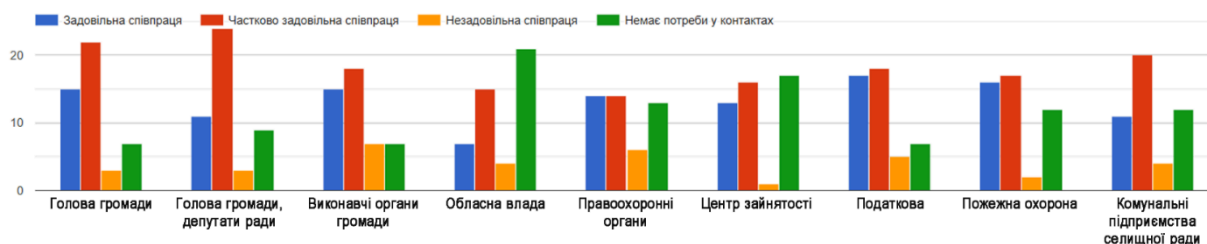

Рисунок 35. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Оцініть рівень співпраці Вашого підприємства із зазначеними організаціями/посадовими особами».

Як би Ви оцінили діяльність органів місцевого самоврядування з розвитку громади за 5-ти бальною системою?

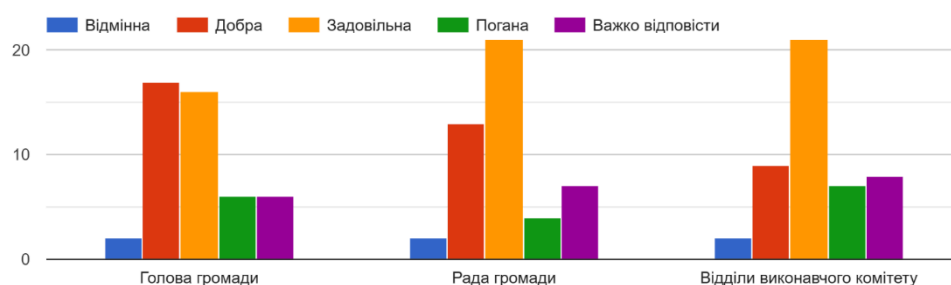

Рисунок 36. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Як би Ви оцінили діяльність органів місцевого самоврядування з розвитку громади за 5-ти бальною системою?».

Що Вам подобається в нашій громаді найбільше? (опишіть)

47 відповідей

Рисунок 37. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Що Вам подобається в нашій громаді найбільше?».

Яка Ваша загальна думка про Талалаївську громаду, як місце для ведення бізнесу?

47 відповідей

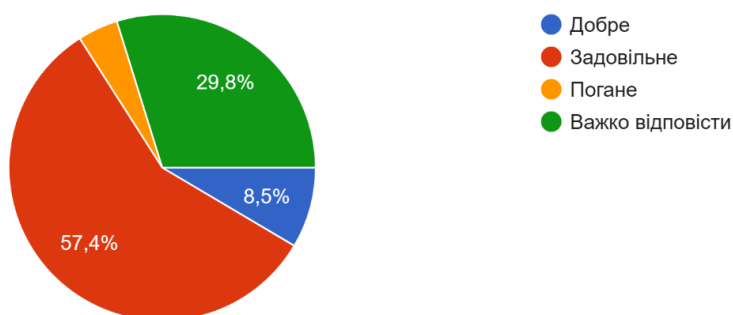

Рисунок 38. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Яка Ваша загальна думка про Талалаївську громаду, як місце для ведення бізнесу?».